

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

2025 YILI

ÇALIŞMA PROGRAMI

BURSA ESKİŞEHİR BİLECİK KALKINMA AJANSI

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
TABLolar	iii
KISALTMALAR DİZİNİ	iv
1. GİRİŞ	7
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	9
2.1. Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı	9
a) Amaç	9
b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	9
c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri	10
d) Faaliyet Planı ve Bütçe	12
e) İzleme ve Değerlendirme	20
2.2. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı	24
a) Amaç	24
b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	24
c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri	26
d) Faaliyet Planı ve Bütçe	27
2.3. Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı	41
a) Amaç	41
b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	41
c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri	42
d) Faaliyet Planı ve Bütçe	43
3. KURUMSAL GELİŞİM	53
a) Çıktı Hedefleri	53
b) Faaliyet Planı ve Bütçe	54
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	70
4.1. Faaliyet Planı ve Bütçe Tablosu	70
4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	70
4.2.1. Bölge Planı Çalışmaları	71
4.2.2. Test ve Laboratuvar İhtiyacı Analiz Çalışması.....	74
4.3. İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri.....	74

4.3.1.	Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri	74
4.3.2.	Genç İstihdamına Yönelik Mesleki Eğitim Kursları	76
4.3.3.	Kadın İstihdamına Yönelik Mesleki Eğitim Kursları	79
4.3.4.	Çocuk ve Genç Teknoloji Programları	80
4.4.	Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri	82
4.4.1.	TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması	82
4.4.2.	Yerel Kalkınma Hamle Programı	84
4.5.	Ajans Destekleri.....	85
4.5.1.	Teknik Destek	85
4.5.2.	Fizibilite Desteği	86
4.5.3.	Güdümlü Proje Desteği	87
5.	SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI (SOGEP).....	87
6.	ÜRETEN ŞEHİRLER PROGRAMI	88
7.	SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	90
8.	EKLER	93
	EK-1/A Güdümlü Proje Bilgi Formları	93
	EK-1/B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri	123
	EK-1/C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu	125
	EK-1/D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar	135
	EK-1/E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu	138
	EK-1/F 2025 Yılı Bütçe Tablosu.....	139

TABLolar

Tablo 1. YVSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	10
Tablo 2. YVSOP Faaliyet Planı ve Bütçe	12
Tablo 3. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri	18
Tablo 4. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri.....	19
Tablo 5. YVSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler	21
Tablo 6. GEGSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri.....	26
Tablo 7. GEGSOP Faaliyet Planı ve Bütçe	27
Tablo 8. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri	35
Tablo 9. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri.....	36
Tablo 10. GEGSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler	38
Tablo 11. KKSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	42
Tablo 12. KKSOP Faaliyet Planı ve Bütçe	43
Tablo 13. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri	47
Tablo 14. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri.....	48
Tablo 15. GÜDÜMLÜ Proje Çıktı Göstergeleri	49
Tablo 16. KKTTSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler.....	51
Tablo 17. Kurumsal Gelişim Çıktı Göstergeleri	53
Tablo 18. Kurumsal Gelişim Faaliyet Planı ve Bütçe	54
Tablo 19. 2025 Yılı Eğitim Planı	59
Tablo 20. YKF Faaliyet Planı ve Bütçe.....	70
Tablo 21. Bölge Planı Çalışmaları Çıktı Göstergeleri.....	73
Tablo 22. YKF Hedef Ülkelerle İş Birliği Çıktı Göstergeleri	75
Tablo 23. TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması Çıktı Göstergeleri.....	84
Tablo 24. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri.....	86
Tablo 25. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri	86
Tablo 26. SOGEP Çıktı Göstergeleri.....	88
Tablo 27. Üreten Şehirler Programı Çıktı Göstergeleri	89

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birliği
AR	Artırılmış Gerçeklik
Ar-Ge	Araştırma ve Geliştirme
ARİNKOM TTO	Anadolu Üniversitesi Ar-Ge ve İnovasyon Koordinasyon Birimi - Teknoloji Transfer Ofisi
B2B	Business to Business
BEBKA	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı
BTSO	Bursa Ticaret ve Sanayi Odası
CEDIS3	Türkiye'de Akıllı Uzmanlaşma Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi
CES	Consumer Electronics Show
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
ENHANCER	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi
ES	Endüstriyel Simbiyoz
ETO	Eskişehir Ticaret Odası
ETTOM	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi
E-TUYS	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü Çevrim İçi Başvuru Platformu
EURADA	European Association of Development Agencies
GEKSOP	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
GİSEP	Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı 2015-2018
GMKA	Güney Marmara Kalkınma Ajansı
GPD	Güdümlü Proje Desteği
GSYF	Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
ICMPD	Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi
İDB	İzleme ve Değerlendirme Birimi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi

KKSOP	Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
MARKA	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
MDP	Mali Destek Programı
MESS	Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası
MİB	İdari ve Mali İşler Birimi
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
PoC	Proof of Concept
PPKB	Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PTÇ	Proje Teklif Çağrısı
PYB	Program Yönetimi Birimi
S3	Smart Specialisation Platform
SEEDUP	İnovatif Girişimcilik Programı
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
SIRI	Smart Industry Readiness Index
SiAD	Sanayici ve İşadamları Dernekleri
SKDM	Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması
SoGreen	Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi
SOP	Sonuç Odaklı Program
SRA	Sektörel Rekabetçiliğin Artırılması Mali Destek Programı
STEM	Science, Engineering, Technology, Mathematics
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
T3	Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı
TD	Teknik Destek

TECHUP	Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı
TİM	Türkiye İhracatçıları Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TRAKYAKA	Trakya Kalkınma Ajansı
TSO	Ticaret ve Sanayi Odası
TTO	Teknoloji Transfer Ofisi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜBİTAK MAM	TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
ULUTEK	Ulutek Teknoloji Geliştirme Bölgesi
VR	Sanal Gerçeklik
WAIPA	World Association of Investment Promotion Agencies
XR	Genişletilmiş Gerçeklik
YDO	Yatırım Destek Ofisi
YHK	Yüksek Hakem Kurulu
Yİ-ÜFE	Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi
YKF	Yerel Kalkınma Fırsatları
YVSOP	Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı

1. GİRİŞ

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı’nın¹ koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

BEBKA Yönetim Kurulu; Bursa, Eskişehir ve Bilecik Valileri, Belediye Başkanları, Bilecik İl Genel Meclisi Başkanı ile Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlarından oluşmaktadır. Azami iki ayda bir düzenli olarak toplanan Yönetim Kurulu Ajansın karar organıdır. Ajansımızın Yönetim Kurulu Başkanlığı, 25 Temmuz 2024 tarihinden sonra Bursa Valiliğine geçmiştir.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği; Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi, Program Yönetimi Birimi, İzleme ve Değerlendirme Birimi, Mali ve İdari İşler Birimi ile Bursa, Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek Ofislerinden oluşmaktadır.

Bölge Planları ile katılımcı bir yaklaşımla belirlenmiş temel kalkınma politikalarını ve uygulamaya konulacak tedbirleri hayata geçirmek ve kalkınma hedeflerine azami katkıyı sağlamak amacıyla 2018 yılı için, mülga Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda program yönetimine geçiş sağlanmıştır. Programlar, Bölge Planındaki bütün bir gelişme eksenini veya kapsamlı bir bölüm yerine sonuç alınabilir, iyi tanımlı, etkili bir yönetim için uygun ölçekte ve bölgedeki paydaşların dâhil olup takip edebilecekleri düzeyde tasarlanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede; Ajansımızca bugüne kadar yürütülen kümelenme analizleri ve sektörel çalışmalar doğrultusunda stratejik alanlar belirlenmiş ve bu alanlara yönelik sonuç odaklı programlar hazırlanarak orta vadeli hedefler oluşturulmuştur. 2024-2028 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Ajansımıza verdiği yetki kapsamında, bölgemizdeki paydaşların geniş ve etkin katılımıyla hazırlanmış olup BEBKA Yönetim Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmıştır.

Bursa, Eskişehir, Bilecik illerinin potansiyeli, üretim kabiliyeti ve küresel eğilimlerin bölgemize yansımalarından hareket ederek belirlenen bölgenin geleceğine ilişkin başarı hedefi, yani 2028 Bölge Vizyonu, **“Nitelikli iş gücü ve sektörel çeşitliliği ile kentte ve kırdaki katma değer üreten, ulaşım altyapısı gelişmiş, afetlere ve krizlere dayanıklı, yaşanabilir, yeşil ve dijital dönüşümde proaktif yenilik ve girişimcilik merkezi olan TR41 Bölgesi”** olarak belirlenmiştir. Bu vizyona ulaşmak için üç stratejik öncelik belirlenmiştir.

¹ Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı’nın koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 703 sayılı KHK’nın 17/d maddesiyle, 641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin birçok maddesi yürürlükten kaldırılmasının ardından 1 no’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 387. maddesiyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

TR41 BÖLGESİ VİZYONU

**Proaktif Yeşil ve Dijital
Dönüşümün Sağlanması
& Girişimcilik
Ekosisteminin
Güçlendirilmesi**

**Altyapının ve Ulaşım
Bağlantılarının
Geliştirilmesi & Dengeli
Mekânsal Gelişme ve
Ekonomik Büyümenin
Sağlanması**

**İnsani Gelişmişlik ve
Toplumsal Hizmetlere
Kapsayıcı Erişimin
Sağlanması**

Bu stratejik öncelikler doğrultusunda hedefler, tedbirler ve bu stratejik öncelikleri gerçekleştirmek adına geliştirilen proje ve program önerileri belirlenmiştir.

2023 yılında hazırlıkları tamamlanarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne sunulan ve 2024 yılı Aralık ayında onaylanan 2024-2028 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı kapsamında belirlenen stratejik öncelik, hedef ve tedbir/program/proje önerileri doğrultusunda, 2024-2026 dönemi için yeni sonuç odaklı program içerikleri hazırlanmıştır. 2024 yılından itibaren Sonuç Odaklı Programlarımız kapsamında yerel paydaşlarla uygulamaya konulması gereken temel proje ve faaliyetler müzakere edilerek SOP Yönetim Planları oluşturulmuştur. Kurumlar arasında sorumluluk paylaşımı; paydaşların görev ve faaliyet alanları, teknik ve mali kapasiteleri değerlendirilerek belirlenecektir. 2024 ve 2025 teması olan Kadın İstihdamı ve Girişimciliği alanında programlar ve iş birliği faaliyetleri yürütülmekte olup, ayrıca 2022-2023 yılları için belirlenen Genç İstihdamı temasına yönelik faaliyetlerin çıktıları takip edilerek olası yeni iş birliği fırsatları değerlendirilecektir.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı

a) Amaç

Son yıllarda hızlanarak artan Ar-Ge ve inovasyon odaklı gelişmeler küresel ekonominin kurallarına ve işleyişine büyük etki yapmıştır. Bu çerçevede ülkemizde de Ar-Ge faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, gerekli insan kaynağının yetiştirilmesi, özel sektör firmaları başta olmak üzere kurumsal kapasitelerin artırılması, inovasyon kültürünün geliştirilebilmesi, üretim ve hizmet süreçlerinde çevresel sürdürülebilirliğin, verimliliğin ve rekabetçiliğin artırılması son derece önemli bir ihtiyaca dönüşmüştür. Bu bağlamda, ülkemizin katma değer üretimi açısından son derece kritik bir yere sahip olan TR41 Bölgesi için bu ihtiyaçlar ayrı bir önem kazanmaktadır. Bölge Planında yer alan “Proaktif Yeşil ve Dijital Dönüşümün Sağlanması & Girişimcilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi” stratejik önceliği kapsamında ele alınan tedbirler, Ar-Ge ve yenilikçilik kapasitesinin güçlendirilmesi ve verimliliğin artırılması, bölgenin öncü ve potansiyeli olan stratejik sektörlerinin geliştirilerek, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçilmesi ile sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalara ve temiz üretime geçişin sağlanmasına yönelik olup bu tedbirler bütünsel bir şekilde ele alınarak 2024-2026 dönemi için hazırlanan Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programın genel amacı; “**Bölgede yeşil ve dijital dönüşümde proaktif bir yaklaşımın ve adil geçiş politikalarının benimsenmesi, Ar-Ge ve yenilik odaklı rekabetçi üretim ve hizmet süreçlerinin yaygınlaştırılması ve kaynakların verimli kullanımının sağlanması**” olarak belirlenmiştir.

Özel Amaç 1: Yüksek ve orta yüksek teknoloji sektörlerinde (ulaşım sistemleri (otomotiv, havacılık, raylı sistemler), savunma sanayi ve makine sektörlerinde rekabetçi ve yerli üretimin desteklenmesi ve KOBİ’lerin değer zincirine entegrasyonu yoluyla bölgede üretilen katma değer artırılması

Özel Amaç 2: İleri malzeme, nanoteknoloji, mekatronik, otomasyon, hassas üretim, kompozit, teknik tekstil teknolojileri ve uygulamaları yönelik ihtisaslaşmanın teşvik edilmesi

Özel Amaç 3: Ar-Ge, yenilik, dijitalleşme ve verimlilik odaklı teknik altyapı, kurumsal kapasite ve iş birliklerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 4: Avrupa Yeşil Mutabakatı tedbirlerine ve iklim değişikliği kaynaklı risklere karşı hazırlık amacıyla bölgede kaynak verimliliğine geçişin hızlandırılması/yaygınlaştırılması ve bu alanda yatırımların teşvik edilmesi

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Başta otomotiv, tekstil, makine-metal, mobilya, havacılık, raylı sistemler, seramik ve mermer gibi lokomotif sektörleri barındıran TR41 Bölgesi istihdam, ihracat ve katma değer gibi alanlarda ülke ekonomisi içinde

ön planda yer alan bölgelerin başında gelmektedir. Bununla birlikte TR41 bölgesi için daha özellikli alanlara odaklanması ve bu alanlarda yenilik ve verimlilik odaklı, daha nitelikli, katma değeri yüksek ve aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliği ön plana çıkaran ürünlere geçişi teşvik edecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

TR41 Bölgesi, ülkemizin önde gelen ihracatçı bölgelerinden biridir. 2022 yılında TÜİK ihracat verilerine göre ülkede 4. sırada yer almakta olup, ihracatta ilk beş ülkenin dördü Avrupa Birliği üyesidir. Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamındaki sınırda karbon düzenlemesi gibi ek tedbirlere karşı hazırlık süreci kapsamında ihracatın sürdürülebilirliği açısından bölgedeki ihracatçı sektörlerin karbon ve su ayak izinin yönetilmesinde kapasite gelişimine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yenilik ve verimlilik odaklı olan sektörel dönüşüm yaklaşımı, aynı zamanda On Birinci Kalkınma Planında yer alan birçok politika alanı ile doğrudan örtüşmektedir. Söz konusu SOP ile müdahale edilmesi hedeflenen alanların Planın İstikrarlı ve Güçlü Ekonomi, Rekabetçi Üretim ve Verimlilik, Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum Yaşanabilir Şehirler ile Sürdürülebilir Çevre başlıkları altındaki hedeflerine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Plan kapsamında özellikle vurgulanan alanlar arasında yer alan öncelikli sektörlerde ve alanlarda teknolojik dönüşümün sağlanabilmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla önümüzdeki dönemde yüksek katma değer oluşturmaya beklenen kritik teknoloji alanlarında teknoloji üretme ve adaptasyon yeteneğinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler ve destek programları sonuç odaklı programın da ana hedefleri arasında yer almaktadır.

Yenilik, verimlilik ve sürdürülebilirlik odaklı bir anlayışla oluşturulan bu sonuç odaklı program hem bölgenin hem de Ajansımızın belli alanlara odaklanarak sektörel ihtisaslaşma süreçlerini destekleyici uygulamaların hızlandırılmasını amaçlamakla birlikte aynı zamanda çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik faaliyetleri de son derece kritik bir husus olarak ele almaktadır.

Türkiye’de olduğu gibi bölgemizde de hızlı sanayileşme süreci ve beraberinde getirdiği plansız kentleşme, boyutları giderek büyüyen hava, su ve toprak kirliliği gibi çevresel, sosyal ve toplumsal sorunlarına yol açmaktadır. Gerek ulusal gerek yerel ölçekteki plan ve stratejilerde daha fazla dikkate alınmaya başlanan bu anlayıştan hareketle Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı, bölgedeki üretim faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla çevre dostu üretime geçişe katkı sağlayacak faaliyetlere odaklanmaktadır.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 1. YVSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	İhracatta Orta Yüksek ve Yüksek Teknolojili Sektörlerin Payı	Oran (%)	Sonuç	51,80	55	TÜİK

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Orta Yüksek ve Yüksek Teknolojili Sektörlerde Firma Başına Ortalama Çalışan Sayısı	Adet	Sonuç	27,82 ²	35,00	GBS
1,2,3	Tedarikçi Geliştirme Programları Kapsamında Geliştirilen İş Birliği Sayısı	Adet	Sonuç	0	9	TÜİK
2,3	Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik İş Birliği Faaliyetleri ile Geliştirilen Yeni Ürün Sayısı	Adet	Sonuç	1	5	BEBKA
4	Azaltılan Atık Ürün Miktarı	Ton/Yıl	Sonuç	75.080 ³	200.000	BEBKA
4	Atıktan Elde Edilen Ürün Sayısı	Adet	Sonuç	23 ⁴	50	BEBKA
1,2,3,4	YVSOP Ajans Mali Destekleri Kapsamında Yeni İstihdam Sayısı	Adet	Sonuç	34	75	BEBKA
1,3	Bölgesel Girdi -Çıktı Analizi Raporu Sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
1,2,3	Yeşil Dönüşüm Perspektifi Raporu Sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
4	Bursa Endüstriyel Simbiyoz Projesi Faaliyetleri Kapsamında Organize Edilen Toplantı Sayısı	Adet	Çıktı	0	2	BEBKA
4	Bursa Endüstriyel Simbiyoz Projesi Kapsamında Hazırlanacak Konsept Raporu Sayısı	Adet	Çıktı	0	5	BEBKA
1,3	Hazırlanan Orta Yüksek ve Yüksek Teknolojili Sektör Raporları Sayısı	Adet	Çıktı	0	5	BEBKA
1,2,3	Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Gerçekleştirilen Toplantı Sayısı	Adet	Çıktı	0	6	BEBKA
1,2,3,4	Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik İş Birliği Faaliyetlerine Katılan Kişi Sayısı	Adet	Çıktı	0	60	BEBKA
1,3	Düzenlenen Dış Ticaret Eğitimi Sayısı	Adet	Çıktı	1	2	BEBKA

² Girişimci Bilgi Sisteminden son olarak 2022 yılına ait değerler temin edildiğinden ötürü güncel değildir.

³ Bilecik ilinde hayata geçen endüstriyel simbiyoz projesinde azaltılan atık ürün miktarı ve Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı sonuçları esas alınmıştır.

⁴ Desteklenen endüstriyel simbiyoz projeleri kapsamında atıktan elde edilen ürün sayısı

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	Metaverse Academy Çevrim İçi Açık Ders Platformuna Kayıt Olan Kişi Sayısı	Kişi	Çıktı	0	100 ⁵	BEBKA
3	Metaverse Academy Çevrim İçi Açık Ders Platformunda Dersleri Tamamlayan Ve Kurs Bitirme Sertifikası Alan Kişi Sayısı	Kişi	Çıktı	0	30*	BEBKA
3	Metaverse Academy Projesi Kapsamında İhtiyaç Analizi Amacıyla Ziyaret Edilen Firma Sayısı	Adet	Çıktı	15	50*	BEBKA
3	Metaverse Academy Projesi Kapsamında XR Teknolojileri ile İlgili Çalıştay	Adet	Çıktı	0	2*	BEBKA
3	Metaverse Academy Projesi Kapsamında Yapılacak Seminer/Webinar Sayısı	Adet	Çıktı	0	2*	BEBKA
3	Metaverse Academy Projesi Kapsamında Alınan Teknik Danışmanlık	Adet	Çıktı	1	1	BEBKA

d) Faaliyet Planı ve Bütçe

İlgili SOP kapsamında 2025 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 2. YVSOP Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
1	Bölgesel Girdi-Çıktı Analizlerinin Hazırlanması	Analiz	1,2,3,4	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	YDO'lar	2023/1	2025/4
2	Yeşil Fırsatlar Analizi	Analiz	4	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	YDO'lar	2024/1	2025/4
3	Orta Yüksek ve Yüksek Teknolojili Sektör Raporları	Analiz	1,2,3	Araştırma, Analiz ve Programlama	YDO'lar	PPKB	2024/1	2025/4

⁵ Metaverse Academy ile ilgili olan ve yıldız ile işaretlenmiş olan göstergeler Proje uygulama süresi 01.02.2024-01.02.2027 tarihleri arasında ulaşılacak sayıdır.

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
4	Küresel Ticarete Yeni Ufuklar Projesi	Faaliyet	3	İş Birliği ve Koordinasyon	Bursa YDO		2025/1	2025/4
5	Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	1, 2,3	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	YDO'lar	2024/1	2026/4
6	Kaynak Verimliliği ve AB Yeşil Mutabakatı Bilgilendirme ve İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	4	İş Birliği ve Koordinasyon	YDO'lar	PPKB	2024/1	2026/4
7	Bursa Endüstriyel Simbiyoz Programı	Faaliyet	4	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2025/1	2026/4
8	MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Güdümlü Projesi	Destek	3	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2022/2	2025/1
9	Fizibilite Desteği	Destek	1,2,3,4	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2025/1	2025/4
10	Teknik Destek	Destek	1,2,3,4	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2025/1	2025/4
11	Kaynak Verimliliği Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı	Destek	4	Ajans Destekleri	PYB	PPKB, İDB, YDO'lar	2025/1	2026/4
12	Metaverse Academy Projesi	Faaliyet	3	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	PYB	PPKB	2023/3	2026/4

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel Girdi-Çıktı Analizlerinin Hazırlanması

Sektörler arası bağımlılıkları ve ilişkileri incelemek için kullanılan bir analiz yöntemi olan girdi-çıktı tabloları; makro ve mikro ölçekte ekonominin yapısal analizi ve planlaması, üretim ve talep yapısının analizi, fiyat ve maliyet analizi, ithalat ve ihracatın analizi, sektörel yoğunlaşma ile yatırım ve verimlilik analizi ve etki değerlendirme analizi gibi çok çeşitli analitik çalışmalarda kullanılabilmektedir. Bölge planları başta olmak üzere mekânsal politika geliştirme süreçlerine katkı vermek üzere, Kalkınma Ajansları İzleme,

Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda ve kalkınma ajansları iş birliği ile bir adet ulusal ve 26 adet bölgesel düzeyde girdi-çıktı tablosunun hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır.

TR41 Bölgesi bazındaki girdi-çıktı tablolarının; bölgenin ekonomik yapısının analizi, yürütülen program ve faaliyetlerin bölge ekonomisine etkisi ile küresel trendlerin oluşturacağı fırsat ve tehditlerin tespit edilebilmesi ve ölçülmesi gibi pek çok mekânsal analiz çalışmasına imkân sağlaması beklenmektedir. Bu doğrultuda 15-19 Ağustos 2022, 19-21 Eylül 2022 ve 31.08.2023 tarihleri arasında toplam 8 gün süren ve Ankara’da düzenlenen toplantılara, iki uzman katılım sağlamıştır.

Makro ve mikro ölçekte ekonominin yapısal analizi, üretim ve talep yapısı, fiyat ve maliyetler, ithalat ve ihracat, sektörel yoğunlaşma, yatırımların verimliliği ve etki değerlendirme gibi analizi gibi çok çeşitli analitik çalışmalarda kullanılmak üzere, 2019 yılı verileriyle taslağı hazırlanan TR41 Bölgesi Arz ve Kullanım Tabloları ile Simetrik Girdi-Çıktı Tablosu nihai hale getirilecek ve yayımlanacaktır. TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi ve 2024-2028 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planında yer verilen başat sektörler ile 12. Kalkınma Planı kapsamında belirlenecek öncelikli sektörlerde, bölgenin üretim yapısı analiz edilecektir.

Yeşil Fırsatlar Analizi

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasından Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın borçlanıcı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü’nün ise yararlanıcı olacağı “Socially Inclusive Green Transition” (SoGreen) Projesi başlığıyla temin edilecek 400 milyon ABD Doları tutarındaki finansman, bölgemizde Ajans aracılığıyla ve mevcut destek mekanizmaları yoluyla yürütülecektir. Söz konusu desteklerin bölgedeki öncelik ve fırsat alanlarını belirlemek amacıyla, “Yeşil Fırsatlar Analizi” raporu hazırlanacaktır.

İmalat sanayi ve tarım başta olmak üzere bölge ekonomisinin yeşil dönüşüm sürecinde karşı karşıya olduğu riskler ve fırsatlar doğrultusunda atık, su ve enerji alanlarında mevcut durum analizleri ve sektörel gelişme senaryoları hazırlanacaktır. İstihdamın yeşil dönüşüm sürecinde adil geçiş politikalarıyla desteklenmesi amacıyla SoGreen Projesi kapsamında yürütülecek faaliyet ve programları, Bursa ve Bilecik illerinde uygulanacak endüstriyel simbiyoz projelerini, SOP bazında geliştirilen yönetim danışmanlığı programlarını ve faizsiz kredi/finansman desteklerini yönlendiren bir belge olması hedeflenmektedir.

Veri toplama, işleme, analiz etme ve bulguları değerlendirme yöntemi üzerine Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve dört kalkınma ajansı ile birlikte bir çalışma grubu kurulmuş, görüş ve öneriler Dünya Bankası tarafından belirlenen danışman ekibine sunulmuştur. Bu faaliyet için Bakanlığın koordinasyonunda yapılacak çalışmalar takip edilecektir.

Orta Yüksek ve Yüksek Teknolojili Sektör Raporları

Havacılık ve raylı sistemler sektörleri için 2016’da hazırlanarak yayımlanan raporlar ve 2021’de hizmete özel olarak hazırlanan otomotiv ve raylı sistemler sektörel uzmanlık raporları, tedarik zincirinde yerli tedarikçilerin ana sanayi firmalarıyla eşleştirilerek kapasite geliştirme programlarının düzenlenmesi ve diğer

ihtiyaçların belirlenmesi amacıyla güncellenecektir. Araştırma ve analiz çalışmalarının ardından ziyaretler ve gerekli durumlarda toplantılar düzenlenmesi ve Ajans eliyle yürütülmesi öngörülmektedir.

b) İş Birliği ve Koordinasyon

Küresel Ticarete Yeni Ufuklar Projesi

Projenin genel amacı, kadın girişimcilerin yetkinliklerini, ağlarını ve uluslararası ticarete başarılı bir şekilde katılma fırsatlarını artırarak kapasite geliştirmek ve güçlendirmektir. Proje kapsamında uluslararası ticaret düzenlemeleri ve uygulamaları konusundaki anlayış ve bilgilerinin artırılması, kadın girişimcilerin pazar analizi yapma ve küresel fırsatlara ulaşma konusunda kabiliyetlerinin geliştirilmesi, eğitimler ve mentorluk ile girişimlerin ihracat yapabilme konusunda desteklenmesi faaliyetleri yürütülecektir.

Proje; Bursa Ticaret İl Müdürlüğü, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, Bursa İş Kadınları ve Yöneticileri Derneği, Bursa Mühendis Kadınlar Derneği ortaklığında yürütülecektir.

Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik İş Birliği Faaliyetleri

Bölgemizde Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin ve iş birliklerinin artırılması amacıyla, TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinde ön plana çıkan, başta Ar-Ge ve tasarım merkezleri olmak üzere bölge içi ve bölge dışında faaliyet gösteren işletmeler, araştırma ve mükemmeliyet merkezleri ile birlikte yürütülecek faaliyetlerle iş birliklerinin artırılmasına yönelik toplantıların düzenlenmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda özellikle Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin, yenilikçi firmaların birbiri ile sürekli olarak iletişim içinde olabileceği sektörel ve tematik olarak periyodik toplantılara olan ihtiyacın giderilmesi ve potansiyel iş birliklerinin geliştirilmesi amacıyla öncelikle sektör ayrımı gözetilmeksizin yapılacak geniş katılımlı bir istişare toplantısının düzenlenmesi planlanmaktadır. Yine aynı çerçevede ihtiyaç ve taleplere bağlı periyodik olarak bölge illerinde ayrı ayrı veya genel olarak sektörel veya tematik toplantıların düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Öte yandan Ar-Ge merkezleri ve yenilik odaklı çalışan firmalar ile TÜBİTAK MAM arasındaki tecrübe paylaşımının artırılması ve TÜBİTAK MAM enstitü ve laboratuvar altyapılarının Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde bulunan firmalara tanıtılması amacıyla; Ajansımız tarafından 2019 yılı itibarıyla başlatılan teknik ziyaretlerle kurum ve kuruluşların sunduğu test, analiz ve laboratuvar altyapılarının, bu alanlarda verdikleri hizmetlerin ve özel sektör iş birliği olanaklarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu ziyaretlerin 2024-2028 Bölge Planı bünyesindeki paydaş analizi doğrultusunda gerçekleştirilecek ziyaret ve çalıştaylarla birlikte ele alınması öngörülmektedir. Buna ek olarak, bölge içindeki altyapıların bölge dışındaki faydalanıcılara tanıtımı ile bölge dışında iş birliği yapılabilecek merkezlerin bölgemizdeki paydaşlarla buluşturulması, ortak Ar-Ge, iş birliği, proje, networking imkanlarının artırılması hedeflenmektedir.

TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi hazırlanmış ve belirlenen 8 ana müdahale çerçevesinin uygulama aşamasına geçilmiştir. S3 platformuna üyelik gerçekleştirilmiş olup, uluslararası iş birliği fırsatları takip edilecek ve somut proje fikirleri geliştirilecektir. Ulusal ve uluslararası iyi uygulama örneklerinin incelenmesine yönelik teknik ziyaretler gerçekleştirilecek, ilgili kurumlar ve ajanslar ile tecrübe paylaşımlarına yönelik ziyaretler ve toplantılar organize edilecektir. Ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve

Uygulanması için Kapasite Artırımı Teknik Yardım Projesine (CEDIS3) geçmiş tecrübeler ışığında destek olunarak proje kapsamında eğitimlere katılım sağlanacak, uygulama aşaması ile ilgili talimatlar takip edilecektir.

Kaynak Verimliliği ve AB Yeşil Mutabakatı Bilgilendirme ve İş Birliği Faaliyetleri

Bölgede başta tekstil, hazır giyim ve yapı malzemeleri sektörlerinde olmak üzere ihracatın sürdürülebilmesi ve artırması için AB Yeşil Mutabakatı tedbirlerine karşı güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Konferans, çalıştay ve yüz yüze görüşmelerin yapılması, eğitimlerin düzenlenmesi ve bilgilendirme materyallerinin hazırlanması planlanmaktadır. Ayrıca sürdürülebilir üretim ve endüstriyel simbiyoz faaliyetlerinin kalıplaştırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla kurulması planlanan Yenilik ve Kaynak Verimliliği Merkezi için görüşmeler yürütülecektir.

Belediye, STK, ihracatçı birlikleri, TSO gibi yapıların döngüsel ekonomi, sürdürülebilirlik, kaynak verimliliği, iklim değişikliği temalı çalışma grupları takip edilecek ve iş birliği fırsatları için mümkün olduğunca üye olarak temsiliyet gözetilecektir.

c) Kapasite Geliştirme

Bursa Endüstriyel Simbiyoz Programı

2014 yılından beri sürdürülen Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde sinerjilerin hayata geçirilmesi, gerekli sistematığın oluşturulması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önlemlerin alınması için çalışmalar yürütülmüştür. 2018 yılında Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı'na çıkılmış olup, 2019 yılında bölge illerinde temiz üretim eğitimleri verilmiş ve OSB'lerde simbiyoz olanaklarının araştırılması için projeler yürütülmüştür. 2020 yılında çıkılan Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı ile kaynak verimliliği odağında, takip eden yıllarda yalın üretim, enerji verimliliği, vb. konularda bölgede kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik programlar yürütülmeye devam edilmiştir.

Bu kapsamda 2025 yılında Bursa'da gerçekleştirilecek Endüstriyel Simbiyoz Programı ile bölgedeki endüstriyel simbiyoz uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak farkındalığın artırılması, bölgesel ve sektörel analizlerin yapılarak mevcut potansiyelin ve stratejinin belirlenmesi, fizibilite çalışmalarının yapılması, iletişim faaliyetlerinin yürütülmesi ve endüstriyel simbiyoz uygulamalarının sürdürülebilirliğine ve yaygınlaştırılmasına yönelik altyapının oluşturularak planlanan çalışmaların hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. İki aşamadan oluşacak programın Fizibilite ve Altyapı Aşamasında bölgedeki endüstriyel simbiyoz potansiyelinin ortaya konması, sektörler ve firmalar arası olası iş birliği alanlarının (sinerjilerin) ve önceliklerin tespit edilmesi, bir simbiyoz ağının oluşturulmasına başlanarak uygulamaya yönelik stratejinin ve atılacak adımların belirlenecektir. Uygulama ve Sürdürülebilirlik Aşaması ise ilk aşamada elde edilen çıktılar doğrultusunda sinerjilerin hayata geçirilmesi, gerekli sistematığın oluşturulması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önlemlerin alınmasını ve uygulamaya geçirilmesini kapsamaktadır.

d) Ajans Destekleri

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Gündümlü Projesi

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yürütülen Marmara Bölgesi Kalkınma Ajansları Ortak Proje ve Program Geliştirme Çalışması kapsamında İstanbul Kalkınma Ajansı yürütücülüğünde ve diğer Marmara Bölgesi Ajansları iş birliğinde MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Gündümlü Projesinin fizibilite raporu ve rapora esas teşkil eden diğer belgeler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 20.06.2022 tarihinde uygun bulunmuştur.

Proje kapsamında altyapı kurulumu büyük ölçüde tamamlanan MESS Teknoloji Merkezi'nin imalat sanayine doğrudan fayda sağlayacak bir dijital dönüşüm ve yetkinlik gelişim merkezi haline getirilmesi ve ölçeğinin bu şekilde genişletilmesi amaçlanmaktadır. MESS Teknoloji Merkezi, üretim sektörünün dijital teknolojilerle kalkınması, bu alanda ihtiyaç duyulan yetkin iş gücünün yetiştirilmesi, özel sektör, kamu ve sürdürülebilir sosyal faydanın sağlanmasını hedeflemektedir.

Yararlanıcısının Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası ve proje ortağının ise MESS Eğitim Vakfı olduğu projenin hedef grubunu sektör bağımsız, KOBİ'lerden büyük ölçekli şirketlere kadar imalat sanayinde faaliyet gösteren Türk şirketleri, Türkiye'de faaliyet gösteren OSB'ler, Ar-Ge merkezleri, proje için tasarlanacak ve pilot olarak uygulanarak test edilecek dijital dönüşüm eğitimlerini tamamlayacak mühendisler, projede uygulanacak eğitimlere katılacak yöneticiler ve proje kapsamında uygulanması hedeflenen SIRI Sanayi 4.0 odaklı Dijital Olgunluk Değerlendirme çalışmasına katılacak şirketler oluşturmaktadır.

Proje faaliyetleri proje hazırlık, uygulama ve yaygınlaştırma faaliyetleri olmak üzere 3 ana eksende kurgulanmıştır. Hazırlık faaliyetlerinde proje faaliyetlerinin ve operasyonel planlamanın yapılması hedeflenmektedir. Uygulama faaliyetlerinde SIRI Sanayi 4.0 odaklı dijital olgunluk değerlendirme çalışması yapılması, kullanılacak makine/ekipmanın satın alınması, üst düzey yönetici gelişim programının uygulanması, mühendis, teknik uzman ve operatör gelişim programının uygulanması ve dijital dönüşümde üniversite-sanayi iş birliği modelinin kurulması ve geliştirilmesi yer almaktadır. Yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında ise iletişim faaliyetleri, işletme modelinin devreye alınması, danışmanlık hizmetinin satışı ve pazarlama faaliyetleri yürütülmesi planlanmaktadır.

Proje bütçesi 13.475.914,20 TL, destek bütçesi ise 10.106.935,65 TL'dir. Proje finansmanı İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından karşılanmaktadır. Yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde; BEBKA, TR41 Bölgesinde gerçekleşecek faaliyetlerin izleme süreçlerinin gerçekleştirilmesi ve ilgili raporlamaların yapılmasından sorumlu olacaktır.

Fizibilite Desteği

Amaç

TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırım ve projelere ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kalkınma ajanslarının verdiği desteklerden biri de “Fizibilite Desteği”dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 27. maddesinde belirtildiği üzere; Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 3. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güdümlü projeye dönüşen fizibilite raporu sayısı	Adet	1	BEBKA Güdümlü Proje Başvuruları
Destek kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması	Adet	1	Program Kapanış Raporu

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik fizibilite desteğinin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

Teknik Destek

Amaç

TR41 Bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına; eğitim alınması, program ve plan hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık hizmeti alınması gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler ile destek sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”nin 32. maddesinde yer aldığı şekliyle ajanslar, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilmektedir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 4. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Teknik Destek Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	200	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Faaliyetinden Doğrudan Faydalanan STK Sayısı	Kişi	5	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Kapsamında Danışmanlık Hizmeti Alan Kişi Sayısı	Kişi	50	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek programından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	Adet	10	Proje Nihai Raporu
Proje Hazırlama Becerisi Kazanan Kişi Sayısı	Kişi	20	Proje Nihai Raporu

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik teknik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

Kaynak Verimliliği Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı

On Birinci Kalkınma Planının “Sektörel Politikalar” başlığı altında yer alan “Yönetim danışmanlığı” kısmında; yönetim danışmanlığı hizmetlerinin kalkınmanın tüm süreçlerinde etkin bir şekilde kullanılması ve yaygınlaştırılması sağlanması çerçevesinde, Kaynak Verimliliği Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı ile Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgemizdeki işletmelerin kurumsal kapasitelerinin kaynak verimliliği alanında artırılması hedeflenmektedir. Başta Avrupa Birliği Sınırda Karbon Düzenlemesi Mekanizması tedbirlerinden etkilenmesi beklenen sektörler olmak üzere, bölgede faaliyet gösteren özel sektör işletmelerin başvurularına açılacak bu Teknik Destek Programı aracılığı ile eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli faaliyetler finanse edilecektir. Program kapsamında işletmelerin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak eğitim, yerinde danışmanlık, mentorlük, belgelendirme vd. faaliyetlerin yer aldığı projeler de desteklenecektir.

Kaynak Verimliliği Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında Kaynak Verimliliği teması kapsamında öncelikli olarak desteklenmesi planlanan alanlar şunlardır:

Üretirken ve tüketirken verimlilik anlayışı ile her nevi kaynak kullanımında verimlilik ve sürdürülebilirliği odağına alan; yeşil dönüşüm yolunda enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, temiz üretim, su yönetimi, karbon ayak izi hesaplama, atık yönetimi vb. konular hakkında kurumsal ve teknik kapasitesini artırmak isteyen işletmelere verilecek eğitim ve danışmanlık hizmetleri.

e) AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamında Geliştirilen Projeler

Metaverse Akademi Projesi

Dünyada sağlık, eğitim ve üretim gibi çeşitli sektörlerde artırılmış, sanal ve karma gerçeklik (AR/VR/XR) teknolojilerinin önemi giderek artmaktadır. Dijital odaklı bir ortama doğru yaşanan bu dönüşüm, söz konusu kullanım alanlarından yetenekli teknik ve teknik olmayan çalışanlara yönelik talebin artmasına neden olmaktadır. Bu alanda küresel pazar, yıllık %25,3'lük bileşik büyüme oranıyla hızla büyümektedir.

Bölgemizdeki gençlerin ve sanayicilerin geleceğin teknolojilerinde rekabetçi olabilmesi ve bu sektörlerde iş ve istihdam olanakları oluşturabilmeleri amacıyla; Ajansımız “Erasmus İş birliği için Ortaklıklar Çağrısı” kapsamında eğitim, girişimcilik ve sanayi odağında “Metaverse Academy” başlıklı bir proje tasarlamıştır. Projeye 9 farklı ülkeden toplam 12 ortak dahil edilerek, Türkiye başta olmak üzere geleceğin teknolojileri olarak adlandırılan Metaverse alanında 19 farklı teknoloji ve girişimcilik konulu eğitimleri içeren çevrim içi ücretsiz bir platform kurulacaktır. 36 aylık sürede yürütülmesi planlanan ve 1.336.866 Milyon Avro bütçeye sahip projede koordinatör olan Ajansımız, 124.644 Avro hibe almaya hak kazanmıştır. Diğer ortak ülkeler Romanya, Bulgaristan, İspanya, İsveç, Almanya, Slovenya, Güney Afrika, Yunanistan ve İsrail olmuştur.

2024 yılında projenin başlangıç toplantısının düzenlenmesi ve teknik danışmanlık süreciyle birlikte projenin ilerleyen aşamalarının yürütülmesi hedeflenmektedir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yenilik ve verimlilik faaliyetlerinin yürütülmesi sürecinde paydaş olarak yer alan kurum/kuruluşlar başta ticaret ve sanayi odaları olmak üzere diğer çatı kuruluşlar, tecrübe paylaşımları konusunda diğer yurt içi ve yurt dışı kalkınma ajansları ile ilgili kurum ve kuruluşlardır. BEBKA Genel Sekreterliği koordinasyonunda ilgili kurumların temsilcilerinin ihtiyaç duyulan zaman ve konularda toplanması amacıyla komisyonlar oluşturulabilecektir. Kalkınma Kurulunun faaliyete geçmesi durumunda ilgili kurul üyeleri de bu komisyonlara davet edilecektir.

Komisyon toplantılarında SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. Komisyonlar aynı zamanda SOP bünyesinde yürütülmesi hedeflenen bileşenlere yönelik konularda gerekli olan veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında bulundukları kurumlardaki teknik personellerin Ajans personeli ile eşgüdümlü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.

SOP kapsamında yürütülen faaliyetlere yönelik olarak yapılacak bilgilendirme toplantılarında kurum temsilcilerinin gelecek yıllardaki faaliyetlere yönelik görüş ve önerileri alınacaktır.

İlgili SOP yönetiminin Ajans içinde koordinasyonu da Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi tarafından yürütülecektir. PPKB koordinasyonunda Genel Sekreter onayı alınarak ilgili birimlerden uzmanların katılımı ile SOP özelinde bir çalışma ekibi oluşturulacaktır. Özellikle mali destek programları, güdümlü projeler gibi destek mekanizmaları ile desteklenecek olan SOP bileşenleri özelinde, ilgili çalışma ekibine Program Yönetimi Biriminden ilgili uzmanlar da dahil edilecektir. Yine iller ölçeğinde ele alınacak

SOP bileşenleri çerçevesinde Yatırım Destek Ofisi uzmanları da ekip bünyesinde çalışmalara destek verecektir. İzleme ve Değerlendirme birimi uzmanlarının da özellikle SOP bileşenleri çerçevesinde ortaya konulan çıktı ve sonuç göstergelerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda katkıları ve desteği alınacak ve ihtiyaç dahilinde SOP çerçevesinde oluşturulan ekibe doğrudan dahil edilecektir.

Ajans bünyesinde yeni dönemlere ilişkin çalışma programları hazırlanırken geçmiş dönemlere yönelik değerlendirmeler yapılmakta ve faaliyetlerin gelişim süreci izlenmektedir. Bu bağlamda yenilik ve verimlilik teması odaklı olarak 2024 yılı ve öncesinde yürütülen çalışmalara ilişkin genel bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Bununla birlikte özellikle SOP bünyesinde tematik alanlarda oluşturulan komisyonlar ihtiyaç duyulduğunda toplanarak, çalışma programında yer alan faaliyetlere ilişkin hedeflere ulaşılma düzeyinin takip edilmesine, mevcut SOP bileşenlerinde istenen hedeflere ulaşılması amacıyla yapılabilecek süreç iyileştirmelerine, gelecek dönem faaliyetlerine ilişkin görüş ve öneriler alınacaktır.

Tablo 5. YVSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler

YVSOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
TR41 Bölgesel Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi	• 60 kurum ve kuruluş ile görüşme yapıldı. • 146 çevrimiçi anket yapıldı. • 200 kişi katılımlı çalıştay yapıldı. • Strateji Belgesi hazırlandı. • S3 Platformuna üyelik gerçekleştirildi. • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen CEDIS3 Projesindeki eğitimlere katılım sağlanıyor.	Ekim 2018-Devam
Eskişehir Ar-Ge Merkezleri Raporu	• 1 adet rapor hazırlandı.	Ocak 2020-Aralık 2020
Animasyon, Oyun, Yazılım, Bilgisayar ve İletişim Teknolojilerine yönelik Yönetim Danışmanlığı Programı	• 35 firmaya 10 saat online eğitim verildi. • 6 firmaya 15'er saatten toplam 90 saat danışmanlık verildi.	Ekim 2020-Mart 2021
Dijital Pazarlama Yönetim Danışmanlığı	• 120 firmaya 30 saat online eğitim verildi. • 22 firmaya 15'er saatten toplam 330 saat danışmanlık verildi.	Ekim 2020-Haziran 2021
Dijital Pazarlama, E-Ticaret ve E-İhracat Eğitimleri	• KOBİ'lere ve gençlere yönelik düzenlenen 3 farklı eğitimde katılımcılara e-ticaret, dijital pazarlama ve e-ihracat konularında eğitim verilmiştir. Eğitimler çevrimiçi ve yüz yüze olarak düzenlenmiş olup 95 kişi katılım sağlamıştır.	Ocak-Temmuz 2022

YVSOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
E-Ticaret ile Büyüme Programı	• Üretici kadın kooperatiflerine yönelik e-ticaret eğitimleri ile 13 kooperatiften 28 katılımcı 36 saatlik e-ticaret yönetimi eğitimi almıştır. • 30 yeni mezun ve genç katılımcı 72 saatlik e-ihracat uzmanlık eğitimi almıştır. • E-ticarete giriş, e-ticaret sitesinin kurulumu, markalaşma, sosyal medya stratejisi, yerel ve global marketlerde satış, ödeme, lojistik süreçleri, müşteri yönetimi vb. konularda gençlere ve kadın kooperatiflerine toplamda 108 saat eğitim verilmiştir. • Yeni mezun ve gençlere yönelik olan eğitim için 170 başvuru alınmış, içlerinden 30 kişi seçilmiştir. Eğitim sonrası Uzmanlık sertifikası almaya hak kazanan gençler, programa seçilen 10 üretici kadın kooperatifi ile ulusal ve uluslararası pazarlarda satış kapasitesini geliştirme amacıyla eşleştirilerek kooperatiflere e-ticaret konusunda mentörlük yapmışlardır.	Mayıs-Aralık 2023
E-Com Talent Camp	• 180 öğrenciye e-ticaret eğitimi	Mayıs-Temmuz 2022
Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı	• 43 proje başvurusu yapıldı. • 12 proje ile sözleşme imzalandı. 1 adedi feshedildi. • 11 projeye toplam 10 Milyon TL'lik destek verildi	Tamamlandı.
Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı	• 12 proje başvurusu yapıldı. • 7 proje destek almaya hak kazandı. 1 adedi feshedildi. • 3 projeye toplam 10,6 Milyon TL'lik destek verildi	Tamamlandı
Enerji Verimliliğinin Artırılması Programı	• Üretimde Enerji Verimliliği Semineri gerçekleştirildi. • 4 firmadan 8 kişi Enerji Verimliliği eğitimine katıldı. • 4 firmada etüt çalışmaları yapıldı.	Şubat 2021-Ekim 2021
Yeşil Verimlilik Programı	• Yeşil Verimlilik Semineri gerçekleştirildi. • 11 firmadan 18 kişi Uygulamalı Yeşil Verimlilik eğitimlerini tamamladı. • 1 firmada etüt çalışması tamamlandı.	Mart 2021-Aralık 2021
Kent İçi Sanayi Alanları Dönüşümü Model Çalışması	• Bursa ilinde İstişare Toplantısı düzenlendi. • 44 kişi katılım sağladı. • 3 adet il raporu hazırlandı. • Rapor Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin 1/100.000 Çevre Düzeni Planı'nda kullanıldı. • Çalışma kapsamında Bursa Büyükşehir Belediyesi, Gemlik Belediyesi, Sanayi Bölgeleri Yönetimleri (Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölge), Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, Sanayi İl Müdürlükleri ile görüşüldü. • 3 ilde yer alan toplam 13.700 adet Sanayi Sicil Belgeli İşletme harita üzerinde konumlandırılarak kapsamlı bir coğrafi veri oluşturuldu. • Sanayi Sicil Belgeli İşletmelerin planlı sanayi alanı içi/dışı, sektör, il ve ilçe gibi bilgilere göre tematik haritaları hazırlandı. • İl bazında hazırlanan haritalar Eskişehir ve Bilecik'te paydaşlara sunuldu. Bursa'da toplu istişare toplantısı düzenlendi, sanayi bölgelerinin yönetimleriyle birebir görüşmeler yapıldı. • Önerilerin bir bölümü 2024-2028 Bölge Planında kullanıldı. • Rapor tamamlandı ve Bakanlığa sunum gerçekleştirildi.	Temmuz 2019-Devam ediyor
Temiz Üretime Yönelik Firma Görüşmeleri	• Toplam 7 firma ile görüşüldü. • Moderasyonunu gerçekleştirdiğimiz TTGV paneline 69 kişi katılım sağladı.	Ocak 2019 – Kasım 2022

YVSOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
9. Science Expo (Bilim Şenliği) Düzenlenmesi	• 256.712 kişi ziyaret etmiştir. • 130 farklı atölyeyi, 32.843 ziyaretçi kullanmıştır. • 16 farklı meslek grubuna yönelik Meslekler Yarışıyor etkinliği gerçekleştirildi. • Ortaokul ve lise kategorisinde Tasarla/Yap/Uçur Model Planör Yarışması gerçekleştirildi. • Dereceye giren 54 takım ödüllendirildi.	9-12 Haziran 2022
Raylı Sistemler Sektörü Yönetim Danışmanlığı Programı	• Sektörden 41 temsilciye 17 saat çevrimiçi ve 16 saat uygulamalı 'Kaynaklı İmalat Standartları eğitimi verildi	Kasım 2022
Yenişehir Endüstri Bölgesi Fizibilite Raporu	• Yenişehir İlçesinde orta-yüksek sanayi sektörlerine ilişkin kurulması planlanan endüstri bölgesine yönelik fizibilite raporu hazırlandı	Haziran 2024

2.2. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

a) Amaç

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının genel amacı; “TR41 Bölgesinde girişimcilik ekosistemini geliştirerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılmasıdır.

Programın özel amaçları ise aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Özel Amaç 1: Bölgede girişimciliği destekleyen yatırım ve finansman modellerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: Bölgedeki girişimcilik ekosisteminde yer alan paydaşların kapasitelerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 3: Bölgede mentorluk ve eğitimler yoluyla hızlı büyüme potansiyeline sahip teknoloji odaklı ve yenilikçi girişimcilerin desteklenmesi

Özel Amaç 4: Akıllı uzmanlaşma bağlamında bölge özelinde ortaya koyulan sektörler ve teknoloji temalarına odaklanan girişimcilik programlarının hayata geçirilmesi

Özel Amaç 5: Girişimcilik kültürünün toplumun geneline yayılması amacıyla kadın, çocuk ve genç girişimciliğinin desteklenmesi; sosyal girişimcilik ve kırsal girişimcilik gibi tematik alanlarının geliştirilmesi

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

On Birinci Kalkınma Planında da belirtildiği gibi girişimcilik kültürünün, teknoloji tabanlı ve yenilikçi girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi, finansmana, bilgiye ve pazara erişim imkânlarını geliştiren girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi, firmaların ölçek büyütmelemlerinin sağlanması temel amaçtır.

Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi ve 2022-2025 Eylem Planı’nda da kalkınma ajanslarının faaliyet ve desteklerinde, girişimcilik odağı ön plana çıkarılacağı; kalkınma ajanslarının yerelde girişimcilik merkezleri ve altyapılarının kurulması, hızlandırma programlarının sayısının artırılması, girişimlerin yerelde finansmana erişiminin kolaylaştırılması, melek yatırımcı sayısının artırılması gibi hususlarda doğrudan veya destekler yoluyla daha etkin rol alacağı vurgulanmıştır. TR41 2024-2028 Bölge Planı’nda belirtildiği üzere girişimcilik; istihdam imkanlarının artırılması, yenilikçi ve rekabetçi üretim yöntemlerinin geliştirilmesi yönleriyle ülkelerin ekonomik açıdan büyüme ve kalkınmasında ön plana çıkmaktadır. Son yıllarda yüksek katma değer ve istihdam yaratan girişimlerin ortaya çıkmasıyla birlikte ülkeler girişimciliği destekleyecek ve teşvik edecek mekanizmalar geliştirmektedir. Bu doğrultuda girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, güçlü bir ekosistem oluşturulması ve girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla stratejiler ortaya konulmaktadır. Ulusal ölçekte konulan hedeflere ulaşabilmek adına girişimcilik potansiyeli yüksek olan Bölgemizde girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesine yönelik olarak Bölge Planı’nda hedef ve tedbirlere yer verilmiştir.

BEBKA tarafından yürütülen Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) ve SeedUP İnovatif Girişimcilik Programının uygulama aşamalarında bölgemizde mentor kapasitesinin yetersiz olduğu ve bu ihtiyacın bölge dışındaki mentorlardan karşılandığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu eksik unsur, BTO Ekonomik İlişkiler ve Finans Konseyi “BTO Girişimci Yatırımcı Buluşması” Alt Çalışma Grubu Raporu’nda da tespit

edilmiştir. Diğer kamu kurumları tarafından verilen girişimcilik eğitimlerinde iş kurma ve işi sürdürme oranlarının düşük olması, uygulamalı girişimcilik eğitiminin farklı bir metotla verilmesi ihtiyacını ortaya koymuştur. BEBKA tarafından inovatif girişimcilere mentorlukla bütünleşik bir şekilde uygulamalı girişimcilik eğitimleri verilmektedir. Bu çerçevede BEBKA tarafından koordine edilen ve bölgedeki Teknoloji Transfer Ofisleri tarafından yürütülen SeedUP programı özellikle belli bir inovatif fikre sahip olan potansiyel girişimci adayları ve/veya firma kurma aşamasında olan girişimcilere yol gösteren ve onları piyasaya hazırlamayı amaçlayan bir program olarak oluşturulmuş ve yürütülmeye başlanmıştır. Uygulamalı girişimcilik eğitimi ve ilave eğitim modülleri, mentorluk hizmetleri ve yatırımcı sunumlarını içeren ilk program, 2020 yılında başarılı şekilde tamamlanmıştır. 2021 yılında biri Eskişehir ve Bilecik illerindeki diğeri de Bursa ilindeki girişimcileri kapsayacak şekilde iki programa daha tamamlanmıştır. 2023 yılında MARKA, GMKA ve TRAKYAKA iş birliğinde yürütülen SeedUP Bursa, Doğu Marmara (Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce, Yalova), Güney Marmara (Balıkesir, Çanakkale) ve Trakya'da (Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli) faaliyet gösteren startup'lara yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2024 yılında PoC (kavram doğrulaması) sürecini de içerecek şekilde yeni formatı ile TechUP Programı Marmara Bölgesindeki Kalkınma Ajansları ve ülkemizin önde gelen firmalarının iş birliği ile gerçekleştirilmektedir. Bu programın 2025 yılında da uygulanması hedeflenmektedir.

BEBKA Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı hazırlanırken "Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı (GİSEP) çalışmasının kamunun düzenleyici, yol gösterici ve izleyici bir rol üstlenmesi, gerekli durumlarda uygulamalarda yer alması, özel kuruluşların girişimciliğin geliştirilmesindeki rolünün artırılması, girişimcilik desteklerinin uygulanmasında özel kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile stratejik iş birlikleri yapılması, düzenleyici çerçeve ile ilgili çalışmaların tüm tarafların katılımı ile gerçekleştirilmesi, desteklerin tasarlanmasında hedef kitleye özgü ihtiyaçların göz önünde bulundurulması prensipleri göz önünde bulundurularak müdahale alanları belirlenmiştir. GİSEP müdahale alanlarından olan "Yenilikçi Girişimciliğin Desteklenmesi" müdahale alanında Ajansımız TechUP ve SeedUP gibi programlar geliştirmiş, bu programların içeriğinde yatay ve dikey mentorluklar ile tamamlayıcılığı sağlamıştır.

"Finansmana Erişim" müdahale alanına yönelik olarak ise "Finansmana erişimi kolaylaştıracak bölgesel girişim sermayesi, melek yatırım ve risk sermayesi gibi finansman modellerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi" alt tedbiri doğrultusunda, bölgede farkındalık ve kapasite artırıcı faaliyetlerle erken aşama girişim yatırımcılığın bölgemizde yaygınlaştırılması hedefiyle hayata geçirilmesi planlanan yatırımcı akademisi için hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Akademi öncesinde bölgede konu ile ilgili farkındalığı ve bilgi düzeyini arttırmak amacıyla 9 modülden oluşan ve her modülde startaplara yatırım ile ilgili bir konu üzerinden ilgili uzman ve deneyimli yatırımcıların konuk konuşmacı olduğu seminer serisi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda modellenen Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı hayata geçirilmiştir. 2025 yılında da yatırım yapılan girişim sermayesi yatırım fonlarının yatırım süreçleri yakından takip edilecektir.

On Birinci Kalkınma Planında "Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum" başlığı altında kalkınma perspektifinin özel politika gerektiren çocuklar, gençler, kadınlar, engelliler, yaşlılar gibi toplumun tüm kesimlerini kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlandığı belirtilmiş olup; eğitim, istihdam, kadın, çocuk, gençlik gibi sosyal politika açısından önemli bir yere sahip olan bu unsurlar için birçok tedbirin alınmış olduğu görülmektedir. Bölge Planında yer

alan “Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve girişimciliğin desteklenmesi” önceliği altında “Başta kadın ve genç girişimciliği olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi” tedbiri yer almakta olup, girişimciliğin toplumun geneline yayılmasına ve toplumsal fayda yaratması amacıyla sosyal girişimcilik ile çocuk/genç girişimciliğine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Yine bu kapsamda gençlerin girişimcilik kabiliyetlerinin geliştirilmesinin yanı sıra edindikleri yeni bilgi ve beceriler ile istihdam edilebilirliklerinin de artırılmasına katkı sunulacaktır.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Girişimcilik Ekosistemin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 6. GEGSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	SeedUP Kapsamında Yaratılan İstihdam Sayısı	Adet	Sonuç	46 ⁶	52 ⁷	BEBKA
3	SeedUP Programı Sonucunda Firmasını Kuran Girişimci Sayısı	Kişi	Sonuç	8 ⁸	13 ⁹	BEBKA
3	TechUP Kapsamında Yatırım Alan Girişim Sayısı	Adet	Sonuç	2 ¹⁰	4	BEBKA
3	TechUP Kapsamında Yaratılan İstihdam Sayısı	Kişi	Sonuç	30	35	BEBKA
3	Kadın Girişimciliği Programı Kapsamında Yaratılan İstihdam Sayısı	Adet	Sonuç	0 ¹¹	10 ¹²	BEBKA
3	Kadın Girişimciliği Programı Sonucunda Firmasını Kuran Girişimci Sayısı	Kişi	Sonuç	0 ¹³	3 ¹⁴	BEBKA
1	Bölgesel Kalkınma Fonundan Destek Alan Firma Sayısı	Adet	Sonuç	-	1	BEBKA
3	TechUP Kapsamında Mentorluk/Eğitim Hizmeti Sağlanan Girişim Sayısı	Adet	Çıktı	28 ¹⁵	48	BEBKA
3	TechUP Kapsamında PoC Desteği Sağlanan Girişim Sayısı	Adet	Çıktı	0	5	BEBKA
3	TechUP Kapsamında Verilen Mentorluk Süresi	Saat	Çıktı	520 ¹⁶	600	BEBKA
3	TechUP Kapsamında Verilen Eğitim Süresi	Saat	Çıktı	88 ¹⁷	96	BEBKA

⁶ SeedUP 2019, 2021 ve 2023 Programı kapsamında gerçekleşen istihdam sayısıdır.

⁷ 2023, 2024 ve 2025 yılları için öngörülen istihdamları içermektedir. 2023 yılı programı çıktıları henüz gerçekleşmemiştir.

⁸ 2019, 2021SeedUP Programı kapsamında kurulan firma sayısıdır.

⁹ 2023, 2024 ve 2025 yılları kapsamında kurulacak firma sayısı öngörüsüdür.

¹⁰ 2017 ve 2018 TechUP programı kapsamında yatırım alan firma sayısıdır.

¹¹ Kadın Girişimciliği Programı kapsamında gerçekleşen istihdam sayısıdır.

¹² 2025 yılı için öngörülen istihdamları içermektedir.

¹³ 2019, 2021SeedUP Programı kapsamında kurulan firma sayısıdır.

¹⁴ 2023 ve 2024 yılları kapsamında kurulacak firma sayısı öngörüsüdür.

¹⁵ 2016, 2017 ve 2018 TechUP kapsamında mentorluk/ eğitim hizmeti sağlanan firma sayısı

¹⁶ 2016, 2017, 2018 ve 2024 TechUP kapsamında verilen toplam mentorluk hizmeti

¹⁷ 2016, 2017, 2018 ve 2024TechUP kapsamında verilen toplam eğitim hizmeti

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2	Bölgedeki Girişimcilerin ve Yenilikçi Ürünlerin Tanıtımına Yönelik Katılım Sağlanan Fuar, Sergi vb. Etkinlik Sayısı	Adet	Çıktı	2 ¹⁸	3 ¹⁹	BEBKA
1	Bölgesel Girişim Sermayesi MDP Kapsamında Sağlanan Bütçe	Milyon TL	Çıktı	16,55	60	BEBKA
1	Bölgesel Girişim Sermayesi MDP Kapsamında Yatırım Yapılan GSYF'lerin Sayısı	Adet	Çıktı	6	8	BEBKA
1	Bölgesel Girişim Sermayesi MDP Kapsamında Yatırım Yapılan GSYF'lerin Yatırım Yaptığı Girişimlerin Sayısı	Adet	Sonuç	0	5	BEBKA
2	Teknik Destek Programı Kapsamında Eğitim/Danışmanlık Alan Kişi Sayısı	Adet	Çıktı	155 ²⁰	275 ²¹	BEBKA
2	Teknik Destek Programı Kapsamında Düzenlenen Eğitim/Danışmanlık Sayısı	Adet	Çıktı	9 ²²	15	BEBKA
2	Fizibilite Desteği Programı Kapsamında Desteklenen Fizibilite Çalışmaları Sayısı	Adet	Çıktı	8	9	BEBKA

d) Faaliyet Planı ve Bütçe

İlgili SOP kapsamında 2025 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 7. GEGSOP Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
1	Bölgesel Kalkınma Fonu Çalışmaları	Araştırma	1	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	MİB, PYB	2021/1	2025/4
2	Bölgesel Girişim Sermayesi Çalışmaları	Araştırma	1	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB, PYB	YDO'lar	2024/1	2028/4
3	TechUP Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı	Program	3	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2024/1	2025/4
4	Kadın Girişimciliği Programı	Program	3, 5	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2024/1	2025/4
5	TechINBursa Girişimcilik Merkezi Faaliyetleri	Faaliyet	4	Kapasite Geliştirme	PPKB	PYB, YDO'lar, MİB	2023/3	2025/4

¹⁸ 2024 yılı CES ve SLUSH fuarı katılımı

¹⁹ 2023 ve 2024 yıllarında katılım sağlanacak girişimcilik etkinliği

²⁰ 2019 ve 2020 Yılı Teknik Destek Programları kapsamında eğitim alan kişi sayısı

²¹ 2023 ve 2024 Yılı Teknik Destek Programları kapsamında eğitim alacak kişi sayısı öngörüsü

²² 2019 ve 2020 Yılı Teknik Destek Programları kapsamında düzenlenen eğitim sayısı

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
6	Çocuk/Genç Girişimciliğinin Geliştirilmesi	Faaliyet	5	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2022/2	2025/4
7	Girişimcilik, Ar-Ge ve İnovasyon Tanıtım Etkinliklerine Katılım	Tanıtım Faaliyeti	2	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB, PYB	YDO'lar	2022/1	2025/4
8	Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı	Proje Teklif Çağrıları	1	Ajans Destekleri	PYB	MİB, PPKB, İDB	2022/1	2028/4
9	Fizibilite Desteği	Destek	3	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2025/1	2025/4
10	Teknik Destek	Destek	1,2,3,4	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2025/1	2025/4
11	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER ve ENHANCER PRO)	Faaliyet	2	Diğer Proje ve Faaliyetler	PYB	PPKB	2022/1	2025/4

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel Kalkınma Fonu Çalışmaları

Ülke genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere yatırım yapılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yatırımcısı olduğu ve Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın kurucusu olduğu Bölgesel Kalkınma Fonu kurulmuştur. Fonun yatırım yapacağı firmaların tespit edilmesi sürecinde kalkınma ajanslarının aktif rol alması ve bölgelerinde potansiyel gösteren firmaları Fon Yönetimine bildirmesinin beklendiği Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından Ajansımıza bildirilmiştir. Bu kapsamda, bölgemizde faaliyet gösteren girişimlerden belli bir satış rakamına ulaşmış olan ancak beklenen atılımı fon eksikliği gibi nedenler ile gerçekleştirememiş, büyüme potansiyeli taşıyan girişimlerin tespit edilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. 2021 yılı içerisinde bu kapsamda 9 firma Bölgesel Kalkınma Fonuna yönlendirilmiş ve bunlardan fonun uygun bulunduğu 3 tanesi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türkiye Kalkınma Fonu yetkililerinin katılımıyla toplantılar gerçekleştirilmiş ancak bu firmaların süreçleri devam etmemiştir. 2022 yılından itibaren firmaların firma fona yönlendirilmesine devam edilmiş, firmaların yatırım kararlarını askıya almalarından ya da fon ekibi ile firmaların görüşmeleri sonrasında tarafların kararları ile süreçte ilerleme kaydedilmemiştir. 2025 yılında da bilgilendirme ve yönlendirme çalışmalarına devam edilecektir.

Bölgesel Girişim Sermayesi Çalışmaları

Bölgesel Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı kapsamında yatırım yapılan girişim sermayesi yatırım fonlarına yönlendirilmek üzere Bölgenizdeki büyüme, ihracat yapma, istihdam yaratma potansiyeli olan girişimlerin tespiti için çalışmalar yürütülecektir. Öncelikli olarak TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinde ön plana çıkan sektör ve temalarda olmak üzere bölgemizdeki yatırıma uygun hedef girişimler belirlenecektir.

BEBKA kurumsal websitesi altyapısında girişim, mentor ve yatırımcı havuzu oluşturmak ve bu üç paydaş grubundan uygun olanları birbiri ile eşleştirmek amacıyla BEBKA Girişim isimli bir portal oluşturulmuştur. Burada ayrıca BEBKA tarafından gerçekleştirilen etkinlik ve programların duyuruları ve haberleri paydaşlar ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Girişimci, mentor ya da yatırımcı olarak sisteme kayıt olan paydaşlar kendileri ile ilgili program, havuz ve etkinliklere bu portal üzerinden başvuru yapabilmektedir. TechINBursa'da yer alan girişimler ve BEBKA Girişim portalına kayıt olan girişimlerden yatırımcı karşısına çıkmaya uygun girişimcilerin olanların BEBKA iletişim ağındaki GSYF'ler ile bir araya getirileceği yatırımcı-girişimci buluşmaları organize edilecektir.

Bununla birlikte TechUP ve SeedUP programları sonucunda bölgemizde oluşacak olan teknoloji odaklı ve inovatif girişimci havuzundaki girişimcilerin girişim sermayesi fonlarına yönlendirilecektir. TechINBursa'da yer alan girişimler ve BEBKA Girişim portalına kayıt olan girişimlerden yatırımcı karşısına çıkmaya uygun girişimcilerin BEBKA iletişim ağındaki GSYF'ler ile bir araya getirileceği yatırımcı-girişimci buluşmaları organize edilecektir. Ayrıca bölgedeki teknoparklarda yer alan girişimlerin söz konusu finansman kaynakları ve yatırımcı karşısına çıkması için için gerekli hazırlıklar hakkında bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.

b) Kapasite Geliştirme

Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP)

Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi ve 2022-2025 Eylem Planı'nda da kalkınma ajanslarının faaliyet ve desteklerinde, girişimcilik odağı ön plana çıkarılacağı; kalkınma ajanslarının yerelde girişimcilik merkezleri ve altyapılarının kurulması ve hızlandırma programlarının sayısının artırılması gibi hususlarda doğrudan veya destekler yoluyla daha etkin rol alacağı vurgulanmıştır.

Buna göre, hızlı büyüyen ve küresel doğan işletmeler geliştirilecek ve desteklenecek; yenilikçi girişimciler ve teknogirişimciler eğitimler, hızlandırıcı programları ve uluslararası deneyimlerle desteklenecektir. Bu kapsamda, BEBKA teknolojik girişimciliğin güçlendirilmesi, hızlı büyüme potansiyeli yüksek firmaların mentorlar gözetiminde desteklenmesi amacıyla Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programını (TechUP) bölgemizdeki teknoloji transfer ofisleri ile birlikte kurgulamıştır. Programın amacı, faaliyet gösterdiği alanda yenilikçi ve teknolojik bir ürünü/hizmeti olan; fakat söz konusu atılımı finansal kısıtlar veya tecrübe eksikliği gibi sebeplerle gerçekleştiremeyen 10 girişimci firmanın büyüme hedeflerinin yatay ve dikey mentorlar gözetiminde desteklenmesi ve girişimcilerin yatırım yapılabilir hale getirilmesidir. Programın hedeflediği girişimciler geliştirdikleri teknoloji ile programa başvuru yapmaktadır. Seçilen girişimciler, 3 ay sürecek eğitim, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinden oluşan hızlandırıcı programa alınacak ve program sonunda düzenlenecek Demo Day ile yatırımcı karşısına çıkacaktır.

Program 2016 yılı Kasım ayında hayata geçirilmiş ve ilk olarak Eskişehir ilinde uygulamıştır. Anadolu Üniversitesi ARİNKOM TTO ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ETTOM ortaklığında yürütülen program kapsamında Anadolu Üniversitesi ANAÇ Ön Kuluçka Merkezi'nde toplam 24 saat eğitim, 157 saat mentorluk hizmeti verilmiştir. Mayıs 2017'de gerçekleşen TechUP Demo Day'de 10 işletme prototip ve ticarileşme aşamasında olan ürünlerini ve iş fikirlerini yatırımcılara sunmuştur. TechUP Programı ARİNKOM TTO iş birliği ile Eskişehir'de 3 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla 2. kez uygulanmaya başlanmış ve 7 firmaya yönelik olarak 4 ay süresince 32 saat eğitim ve 110 saat mentorluk hizmeti sunulmuştur. Katılımcı firmalardan Nevisoft Bilişim, Engelsiz Çeviri projesi ile bir melek yatırımcı ağından yatırım almıştır.

Aynı program 2017 yılı içerisinde Bursa'da uygulamaya alınmıştır. Bursa'da Uludağ Üniversitesi TTO ortaklığında yürütülen programda, Bursa Uludağ Üniversitesi, ULUTEK Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası iş birliği içerisinde hareket edilmiştir. Programa toplamda 34 firma başvuru yapmış, başvurular geliştirdiği teknolojik yenilik/ürün/hizmete göre değerlendirilmiş, ön incelemeyi geçen 24 firmadan 12'si programa kabul edilmiş olup 11 firma, mentor eğitim sürecini başarı ile tamamlamıştır. Hızlandırıcı programına devam eden 11 firmaya 3 aylık süre içerisinde toplam 24 saat eğitim, 176 saat mentorluk hizmeti verilmiştir Program sonunda gerçekleşen ve Demo Day adı verilen firma-yatırımcı buluşmaları ile 11 işletme prototip ve ticarileşme aşamasında olan ürünlerini ve iş fikirlerini yatırımcılara sunmuştur. Programa katılan firmalar ile 2021 yılında yapılan görüşmeler Uludağ TTO tarafından rapor haline getirilmiş olup; programa katılan firmaların toplam istihdamında %70 artış olduğu raporda belirtilmiştir.

Hızlandırıcı programların uzun dönemli ve tekrarlanabilir yapıda olması bu tarz programların uzun vadede kabul görmüş ve hedef kitlesine yüksek katma değer sağlayan yapılara dönüşmesini sağlayacaktır. Hızlandırıcı programı yöneten ve işleten ekiplerde oluşan tecrübe ile paralel olarak sağlanan fayda artmaktadır. Programın devamlılığı bu nedenle önem arz etmektedir. TechUP 2017 ve TechUP 2018 programlarından elde edilen tecrübeler ile 2024'te formatı ivmelenmeye ve büyümeye ihtiyaç duyan girişimlerin ihtiyaçlarına daha fazla hizmet edecek şekilde geliştirilip daha nitelikli bir program ile girişimcilere sağlanmaya başlanacaktır. Programın mezunlarından Tungasoft Eğitici Online Mobil Oyun, Sensiball VR Oyun ve Fernvaille Oyun firmaları AnkaraKA ve Fonbulucu iş birliğindeki programda kitlesel fonlama ile fonlanmıştır. Programı başarı ile tamamlayan firmalardan uygun bulunanlar Bölgesel Kalkınma Fonu ya da Bölgesel Girişim Sermayesi desteğine de yönlendirilebilecektir. Programın firmaların finansal ihtiyaçlarına yönelik bir destek mekanizması ile desteklenmesi programa katılımı teşvik edecek nitelikte olacak ve programın başarısını da artıracaktır.

Yeni iş birlikleri ile güçlendirilen olan programın kurgusu 2024 yılında PoC(kavram doğrulaması) süreçlerini içerecek şekilde yenilenmiştir. TechUP – Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı, Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) ve DOMiNO Ventures tarafından, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA), Doğu Marmara (MARKA), Güney Marmara (GMKA) ve Trakya Kalkınma Ajansı (TRAKYAKA) iş birliğinde yürütülmektedir. Programda, teknolojik ürünü ya da hizmeti olan Marmara bölgesindeki 10 civarındaki girişimciye alanında tecrübeli mentorlerden rehberlik, program süresince ve program sonundaki girişimci-yatırımcı buluşmasında yatırımcılarla birebir görüşme ve ülkemizin önde gelen şirketlerinde PoC(kavram doğrulaması) yaparak ürününü geliştirme gibi imkanlar sağlanacaktır. TechUP'taki PoC partnerlerimizden bazıları Beyçelik, Borçelik, Boyplast, Cevher Holding, Coşkunöz, Doğu Teknoloji, TOFAŞ ve Yapı Kredi'dir.

Kadın Girişimciliği Programı

2024-2025 yılı teması olan “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” kapsamında; Onikinci Kalkınma Planı (2024-2028)'nda belirtilen “kadınların işgücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal ve dijital okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlardaki programların kapsamı genişletilerek yaygınlaştırılması” hedefi doğrultusunda bölgemizde kendi işinin sahibi olarak istihdama katılacak kadın girişimci sayısının artırılması amacıyla kadın girişimciliğini destekleyecek programın tasarlanması ve iş birliği ortakları ile yürütülmesi planlanmıştır.

Söz konusu program ile kadın girişimcilere sağlanacak eğitimler, mentorluklar, danışmanlıklar yanında rol model kadın girişimci ve liderler ile biraya getirilecektir. Bu program ile bölgemizde kadınların liderliğinde faaliyet gösteren girişimlerin kurulup güçlenmesi ve başarılı girişimlere dönüşmesine katkı sağlanacaktır. Programı sonunda ayrıca kadın girişimciler BEBKA'nın Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına Yönelik Mali Destek Programı ağındaki fonlar ve diğer yatırımcıların karşısına çıkarılarak yatırım almaları desteklenecektir.

Bu kapsamda 2024 yılının ikinci yarısında yürütülen TechUP Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programına kadın odağı da eklenmiştir. Başvuru sayısı ve kalitesine bağlı olarak; programa katılan girişimlerin %20'sinin kadın girişimi olması hedefi konulmuş ve kadın girişimlerine başvuru değerlendirmesinde ek puan

verilmesine karar verilmiştir. TechUP'a dahil olan kadın girişimlerine özel mentor ve girişimci eşleşmesi imkânı tanınacaktır. Sektörel mentor seçiminde girişimin de talebi olması halinde kadın mentorlar yönlendirilecektir. Girişimci eşleşmesi için ise programdaki kadın girişimcilere kurucusu kadın olan ve girişime kadın gözü ile yol gösterip deneyimlerini aktarabilecek kadın mentorların bulunduğu firmalar yönlendirilecektir. Program süresinde ve sonrasında kadın girişimleri takip edilecek, bu girişimlerin ne kadar istihdam sağladığı raporlanacaktır.

2025 yılında kadın girişimciliğini destekleyecek bir program tasarlanacak ve iş birliği ortakları ile birlikte yürütülecektir.

TechINBursa Girişimcilik Merkezi Faaliyetleri

Girişimcilik ekosisteminin önemli unsurlarından olan girişimcilik merkezleri sayısının artırılması ve nitelikli girişimlerin ortaya çıkarılması hedefleriyle yola çıkarak girişimciliğin merkezi olarak konumlandırılan hizmet binamızda 28.04.2023 tarihinde açılışı gerçekleştirilen Türkiye'nin ilk OSB'si içinde yer alan TechINBursa Girişimcilik Merkezi ile teknoloji ve inovasyon odaklı girişimlerin yer alabileceği ve networking imkanlarına sahip olacağı bir kuluçka merkezi oluşturulmuştur. Bu bağlamda TechINBursa Girişimcilik Merkezinde kurumlarla iş birliği içerisinde çeşitli hızlandırıcı ve mentorluk programları gibi girişimcilik programlarının yürütülmesi, fikir maratonları, girişimci-yatırımcı buluşmaları ve mentor-girişimci buluşmaları gibi girişimcilik etkinliklerinin düzenlenmesi planlanmaktadır.

Mezkûr merkezden girişimcilerin azami derecede faydalanması için 10 Şubat 2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan *Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik* çerçevesinde TechINBursa Girişimcilik Merkezinin "Bölge alanları dışında açılacak kuluçka merkezi" kapsamında değerlendirilebilmesi adına bölge içi ve dışı teknoparklar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile istikşafı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler neticesinde Merkezin bölge dışı/uydu kuluçka merkezi olma şartlarını sağlayabilmesi için gerekli olan tüm fiziki, teknik ve hizmet altyapısına ilişkin çalışmalar ilgili paydaşların ortaklığında yürütülecektir.

TechINBursa Girişimcilik Merkezi'nin "uydu kuluçka merkezi" olarak konumlandırılması süreci devam ederken bölgemizdeki girişimcilik merkezi ve teknoparklardaki doluluk oranları da göz önüne alınarak girişimcilerin merkezin teknopark dışındaki olanaklarından yararlandırılabilmesi için TechINBursa'ya girişimci başvuruları açılmıştır. Bunun sonucunda merkezde yer almak isteyen 21 adet girişimci iş fikri ile BEBKA Girişim portalı üzerinden başvuruda bulunmuş ve ön incelemeyi geçen 13 tanesi TechINBursa sunum sahnesinde değerlendirme komisyonuna sunum yapmıştır. Komisyon tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 10 adet girişimci başarılı bulunmuş ve bunlardan 9 tanesi merkezde yer almak için sözleşme imzalamıştır. Girişimciler ilk 6 aylık ilerleme ve takip raporlarını ajansa sunmuş, bu dönemde ilerleme kaydedemeyen girişimciler merkezden ayrılmıştır. Mevcut durumda 6 girişimci, merkezin imkanlarından faydalanmaktadır. Merkezde bölge içi veya dışından diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde, SeedUP ve TechUP dahil olmak üzere girişimcilik programları ve eğitimler yürütülecek olup Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programından destek alacak olan fonlarla bölgedeki girişimcilere yatırım yapma, mentorluk sağlama ve demoday organizasyonları da bu kapsamda düzenlenebilecektir. Ayrıca yurtdışı paydaşlarla görüşmeler geliştirilerek, merkezin uydu kuluçka olarak onaylanması halinde,

yurtdışından teknopark, girişimcilik merkezi, vb. yapılarla eşleştirilip faaliyetlerin uluslararasılaşmasına olanak tanınacaktır. Ek olarak uluslararası organizasyonlarla iş birliği geliştirmek üzere ilgili fuar, toplantı, seminer ve eğitimlere katılım sağlanacaktır.

Çocuk/Genç Girişimciliğinin Geliştirilmesi

Girişimcilik kültürünün erken aşamada yaygınlaştırılmasını sağlayarak bölgenin girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi için okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise dönemindeki çocuklara ve gençlere yönelik girişimcilik etkinliklerinin yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın giderilmesi amacıyla ilkokuldan lise son sınıfa kadar öğrenim gören öğrencilerin ve öğretmenlerin yaratıcı fikirleri desteklenerek, katma değerli ürün ve hizmetlere dönüştürüldüğü ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine fırsat veren Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü Bursa İnovasyon Merkezi ile koordineli bir şekilde çalışmalar/etkinlikler yürütülmektedir.

Ajans desteği ile kurulan İnovasyon Merkezinde girişimcilik becerileri eğitimi, teknoloji odaklı (yazılım dilleri, robotik, dijital oyun, tasarım, animasyon, yapay zekâ vb.) atölyeler, STEM temelli problem çözme etkinlikleri, girişimcilerle ve akademisyenlerle tecrübe paylaşım seminerleri, yarışmalar (hackathon, game jam vb.) düzenlenmektedir. İnovatif ve teknoloji odaklı atölyelerde verilen eğitim, seminer, yarışma gibi etkinliklerle öğrenci ve öğretmenlere rehberlik ederek, girişimci kültürünün erken yaşlardan itibaren oluşması ve yaygınlaşması hedeflenmektedir.

2022 yılı haziran ayına kadar “Girişimci Çocuk Kulübü” etkinlikleri kapsamında 27 hafta süren programda 3 okuldan **55 öğrenci** fikir geliştirme, robotik kodlama ve dijital tasarım atölyelerinde eğitim gördükten sonra aralarında takım kurarak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında belirledikleri problemlere çözüm fikirleri bulup, proje geliştirmişlerdir. Söz konusu etkinlik 2022-2023 eğitim-öğretim yılında ise 17 okulda, 33 öğretmen tarafından 902 öğrenci ile yapılmıştır.

İnovatif öğrenci atölyeleri kapsamında düzenlenen 101 etkinliğe ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde yer alan 89 okuldan **2308 öğrenci** katılmıştır.

Girişimcilik ve Teknoloji Odaklı Güz/Bahar/Yaz Dönemleri Kurs Programları kapsamında 2022-2023 eğitim-öğretim yılında bireysel ve gönüllü olarak başvuran ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde öğrenim gören öğrenciler arasından belirlenen kontenjan doğrultusunda 44 kurs programı düzenlenmiş ve bu kurslardan 708 öğrenci faydalanarak katılım belgesi almaya hak kazanmıştır.

Merkezde eğitim ve atölye programları dışında proje geliştirme programları da uygulanmaktadır. Bu kapsamda merkezde Yeşil Tarım için Yeşil Girişimciler Yetiştiriyor Projesi, Web Destekli STEM Eğitim Programının Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi Projesi ve Online Meslek Tanıtım Modelinin Geliştirilmesi Projesi uygulanmıştır. Yine kurum ve kuruluşların iş birliğiyle inoGENÇ - İnovatif Gençler Girişimcilerle Buluşuyor Programı ve ULUTEK Teknopark’a Misafir OI Programı hayata geçirilmiştir.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, TÜBİTAK ve Türkiye Teknoloji Takımı (T3) Vakfı arasında önemli bir iş birliği ile hayata geçirilen DENEYAP Teknoloji Atölyeleri 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Bursa ilinde 2 atölye ile faaliyetlerine başlamıştır. Atölyelerden biri de Nilüfer ilçesinde Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) sorumluluğunda BEBKA binası içerisine kurulmuştur. Nilüfer

DENEYAP Atölyesi kapsamında **160 öğrenci** hafta sonu farklı alanlarda eğitimler görmektedir. Çocuk ve gençlere yönelik inovasyon ve girişimcilik odaklı atölye ve eğitimler 2025 yılında da devam edecektir.

c) Tanıtım ve Yatırım Destek

Girişimcilik ekosistemi kapsamında yürütülecek tüm faaliyet ve programların tanıtımı için basılı ve görsel medya olanaklarından faydalanılacaktır.

Girişimcilik, Ar-Ge ve İnovasyon Tanıtım Etkinliklerine Katılım

BEBKA, Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında düzenlenen programlara katılan girişimcilerin ve bölgede üretilen yenilikçi projelerin, ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte düzenlenen fuar, sergi, festival, zirve vb. etkinliklerde tanıtılmasını; geliştirilen inovatif projeleri aynı platformda buluşturarak, projeler arasında sinerji ve etkileşim oluşturmayı, projelerin yatırıma dönüşmesine ve ticarileşmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda 2023 ve 2024 yılında bölgemizden Ajansımızın tespit edip yönlendirdiği ABD'deki Consumer Electronics Show (CES) fuarına katılım sağlayabilecek girişimlerin yeni ürün ve teknolojilerini tüm dünyaya tanıtımlarına ve global pazarlara açılmalarına destek olmak amacıyla bu girişimlere fuarda eşlik edilmiştir. 2023 yılı son çeyreği ve 2024 yılı için ise Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda İSTKA, AnkaraKA, İZKA, BEBKA ve BAKA'dan oluşan ajansların işbirliği ile CES Fuarının yanında Avrupa'nın önde gelen teknoloji organizasyonlarından biri olan Portekiz'deki ve Katar'daki Web Summit ile girişimciler ile yatırımcıları bir araya getiren en önemli etkinliklerden biri olan Finlandiya'daki Slush'a ülkemizdeki girişimcilerin giriş bileti, stant ve konaklama gibi destekler sağlanarak götürülmesi için çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda ajanslar tarafından girişimcilere bu etkinliklere başvuru için çağrı ve birebir yönlendirme yapılmıştır. Yapılan başvurular ajanslardan oluşturulan komisyon tarafından değerlendirilmiş olup değerlendirmeler sonucunda başarılı olan etkinlik kriterlerine uygun teknolojik ürün sahibi girişimcilere bu etkinliklerde eşlik edilmiştir.

Bu kapsamda 2024 yılı son çeyreği ve 2025 yılı için yılında da mezkûr organizasyonlarla Bakanlığın yönlendirdiği diğer organizasyonlar, eğitim, seminer ve toplantılara Ajans girişimcilik ekibi ile bölgemizdeki girişimcilerin ve girişimcilik ekosistemindeki paydaşların katılım sağlaması planlanmaktadır. Bu sayede bölgedeki girişimcilerin tanıtım ve fon bulma imkanlarından faydalanması için çalışmalar yürütülecektir.

d) Ajans Destekleri

Fizibilite Desteği

Amaç

TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırım ve projelere ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kalkınma ajanslarının verdiği desteklerden biri de “Fizibilite Desteği”dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 27. maddesinde belirtildiği üzere; Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 8. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güdümlü projeye dönüşen fizibilite raporu sayısı	Adet	1	BEBKA Güdümlü Proje Başvuruları
Destek kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması	Adet	1	Program Kapanış Raporu

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik fizibilite desteğinin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

Teknik Destek

Amaç

TR41 Bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına; eğitim alınması, program ve plan hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık hizmeti alınması gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler ile destek sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”nin 32. maddesinde yer aldığı şekliyle ajanslar, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilmektedir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 9. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Teknik Destek Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	200	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Faaliyetinden Doğrudan Faydalanan STK Sayısı	Kişi	5	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Kapsamında Danışmanlık Hizmeti Alan Kişi Sayısı	Kişi	50	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek programından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	Adet	10	Proje Nihai Raporu
Proje Hazırlama Becerisi Kazanan Kişi Sayısı	Kişi	20	Proje Nihai Raporu

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik teknik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

2022 Yılı Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı

Ajansımız, TR41 Bölgesinde girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla 2016 yılından itibaren Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) ve İnovatif Girişimcilik Programını (SeedUP) yürütmekte olup, bu programlara katılan girişimcilerin beklenen atılımı yapabilmeleri için finansman ihtiyaçları bulunduğu görülmüştür. Bu programlardan elde edilen tecrübeler ve bu programların devamlılığının sağlanabileceği şekilde bölgemizdeki girişimciler için yatırım mekanizmaları geliştirilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı 27.07.2022 tarihinde ilan etmiştir.

Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ile TR41 Bölgesinde hızlı büyüme ve katma değer yaratma potansiyeli taşıyan girişimlere finansman desteği sağlamak üzere kamu-özel sektör ortaklığına dayalı sürdürülebilir bölgesel girişim sermayesi uygulamasının hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, girişim sermayesi fonları ile bölgede yüksek katma değer üreten, teknoloji odaklı girişimlere ve KOBİ'lere yatırım yapılması sağlanarak girişimlerin finansmana erişiminin artırılması ve böylece girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Program kapsamında yatırım yapılan girişim sermayesi yatırım fonları teknoloji tabanlı, yenilikçi ve yaratıcı iş modeline sahip girişim şirketleri ve KOBİ'lere yatırım yapılabilir. Hızlı büyüme, ihracat yapma, yüksek istihdam oluşturma potansiyeli taşıyan girişimlere yatırım yapılması öncelikli görülmektedir.

Ajansımız söz konusu mali destek programına 5 yıl süre için 100 milyon TL kaynak aktarma taahhüdünde bulunmuştur. Program kapsamında yatırım yapılması karar mevcut fonlara ve bölge dışında kurulacak

fonlara, toplam taahhüt büyüklüğünün azami %25'i oranında, bölgede kurulacak fonlara ise azami %50 oranında katılım sağlayacaktır.

Program ile birlikte ilan edilen kaynak çağrısıyla bölgesel girişim sermayesi desteğinden yararlanabilecek fonlara Ajans ile birlikte katkı sağlayabilecek nitelikli yatırımcılardan kaynak aktarma taahhütleri alınması planlanmıştır. Program kapsamında fazla sayıda girişime finansman sağlamak ve girişimlere yapılacak yatırımların daha yüksek tutarlarda gerçekleştirilebilmesi amacıyla girişim sermayesi fonlarına bulunulacak taahhüt miktarının artırılması için Ajansımız, nitelikli yatırımcıları girişim sermayesi fonlarına taahhütte bulunmaya davet etmiştir. Ancak nitelikli yatırımcılardan herhangi bir başvuru gelmemiştir.

Son başvuru tarihi 30.09.2022 olarak belirlenen girişim sermayesi mali destek programına, özellikle yeni kurulacak fonlar yoğun ilgi göstermiştir. Potansiyel başvuru sahiplerinin daha iyi bir başvuru yapabilmek için süre uzatım taleplerini göz önüne alan Ajansımız başvuru tarihini 25.10.2022 olarak uzatmıştır. Son başvuru tarihi itibarıyla 23 başvuru alınmış, yapılan değerlendirmeler neticesinde Ocak 2023'te Ajansın yatırım yapacağı 11 girişim sermayesi yatırım fonu açıklanmıştır. Değerlendirme süreci sonuçları ilan edilmiş, fonlarla müzakereler ve hukuki incelemeler yapılmaya başlanmıştır. 6 fon ile sözleşme imzalanmış olup, ilan edilen diğer fonlar içinden sözleşme koşullarında mutabakata varılanlar ile sözleşme imzalanmaya devam edilecektir. Program döneminde yatırım yapılan girişim sermayesi yatırım fonlarına bölgemizdeki teknoloji tabanlı, yenilikçi ve yaratıcı iş modeline sahip girişimlerin tespit edilip, önerilmesi için gerekli çalışmalar yürütülecek; girişimci-yatırımcı buluşmaları organize edilecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

İlgili SOP programı faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA'dır. SOP çerçevesinde yürütülecek farklı faaliyetlerde farklı kurum ve kuruluşlar ile iş birliklerinin yapılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede iş birliği geliştirilecek olan kurumlar girişimcilik ekosistemi içerisinde yer alan, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası kurumlar olacaktır. Paydaşlara yüklenen misyon; Bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik, girişimci, yatırımcı ve aracı kurumlarda kapasite artışı ve bağlantı kurulması üzerine olacaktır. Girişimcilik ekosistemin geliştirilmesi sonuç odaklı programının uygulanması, ilgili toplantıların düzenlenmesi ve diğer sekretarya çalışmaları yürütülmesi BEBKA'nın sorumluluğunda olacaktır.

BEBKA Genel Sekreterliği koordinasyonunda başta TTO'lar, üniversiteler, TSO'lar, SİAD'lar, Ar-Ge ve tasarım merkezleri, girişimciler, mentor ve mentor adayları, il müdürlükleri, İŞKUR, KOSGEB ile bölge dışından TÜBİTAK, hızlandırıcılar, melek yatırımcı ve melek yatırımcı ağları, girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıkları ve TOBB Girişimciler Kurulu olmak üzere ilgili kurumların temsilcilerinin ihtiyaç duyulan zaman ve konularda toplanması amacıyla komisyonlar oluşturulabilecektir. Kalkınma Kurulu'nun faaliyete geçmesi durumunda ilgili kurul üyeleri de bu komisyonlara davet edilecektir.

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Bununla birlikte özellikle SOP bünyesinde tematik alanlarda oluşturulan komisyonlar ihtiyaç duyulduğunda toplanarak, çalışma programında yer alan faaliyetlere ilişkin hedeflere ulaşılma düzeyinin takip edilmesine,

mevcut SOP bileşenlerinde istenen hedeflere ulaşılması amacıyla yapılabilecek süreç iyileştirmelerine, gelecek dönem faaliyetlerine ilişkin görüş ve öneriler alınacaktır.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024 yılı ve öncesinde yürütülen faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 10. GEGSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı	113 girişimci başvurusu 66 girişimciye yönelik 32 saat temel girişimcilik eğitimi 38 saat ilave eğitim modülü 9 firma kuruluşu 58 katılımcıya yönelik toplam 492 saat mentorluk 16 milyon TL ciro - Bir şirketten 750 bin dolarlık ihracat - Yatırım alan 2 girişim (300.000 \$ ve 1,7 milyon TL) - Kitlesel fonlamadan fonlanan girişimci sayısı 1, fon tutarı 1,7 milyon TL - Bursa Teknopark'ta yer alan 2 kuluçka şirketi	Nisan 2019 – Kasım 2023
TechUP Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı	38 firmaya yönelik - Toplam 80 saat eğitim - Toplam 516 saat mentorluk - Yatırım alan iki firma - Kitlesel fonlamadan fonlanan firma sayısı 3, fon tutarı 2,4 milyon TL	Kasım 2016- Ekim 2024
Melek Yatırımcılık Paneli (SeedUP Programı kapsamında)	90 Katılımcı	Temmuz 2020
Bölgesel Girişim Sermayesi MDP ve Kaynak Çağırısı	- Lansman Toplantısı hibrit olarak gerçekleştirildi - Toplam 245 kuruluşa program tanıtımı ulaştırıldı - Başvuru aşamasında 15 çevrim içi ve yüz yüze toplantı gerçekleştirildi. - Programa 23 başvuru alındı. 23 başvurunun ön inceleme süreçleri tamamlandı. - Yatırım yapılabilecek 11 girişim sermayesi yatırım fonu açıklandı. 6 fon ile sözleşme imzalandı.	Temmuz 2022-Devam
İnovasyon Merkezi ve DENEYAP Atölyesi Programları	- Girişimci Çocuk Kulüp Programı- 20 okul, 957 öğrenci İnovatif Öğrenci Atölyeleri- 101 etkinlik, 89 okuldan 2308 öğrenci - Girişimcilik ve Teknoloji Odaklı Güz/Bahar/Yaz Dönemleri Kurs Programları- 44 kurs, 708 öğrenci DENEYAP Nilüfer Teknoloji Atölyesi-160 öğrenci	Eylül 2023
Startup Yatırımcısı Eğitim Seminerleri Programı	8,8 saatlik seminer kaydı 257 katılımcı 17 konuşmacı	Ocak 2023 – Temmuz 2023

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
SLUSH Küresel Girişimcilik fuarlarına Katılım 2023	32 girişimci fuara katıldı 12 girişimcilik ekosistem paydaşı fuara katıldı - Girişimciler yatırımcı ve potansiyel stratejik ortaklarla 186 bire bir görüşme gerçekleştirdi. - Finlandiya'dan 1 partnerlik anlaşması prensipte sağlanmıştır - Bir firmamız için 5 ülkeden distribütörlük talebi alındı.	30 Kasım 2023 – 1 Aralık 2023
SLUSH Küresel Girişimcilik fuarlarına Katılım 2024	- Fuara katılacak 32 kişi belirlendi. - Girişimciler için 4 tane stant yeri organize edildi	20-21 Kasım 2024

f) Diğer Proje ve Faaliyetler

Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER ve ENHANCER PRO)

AB tarafından fonlanan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün yararlanıcısı olduğu "Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi" (ENHANCER) Projesi, Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) uygulayıcılığında 2020 yılı itibarıyla "Ortak Kullanım Tesisleri Hibe Programı", "Girişimcilik Ekosistemindeki Kurumların Kapasitelerinin Geliştirilmesi için Hibe Programı" ve "İstihdam Yaratma Odaklı KOBİ Hibe Programı" olmak üzere üç başlık halinde ilan edilmiş, 29 Ekim 2021 tarihi itibarıyla da bu programlar başvuruya kapatılmıştır. Bunun dışında yine aynı proje kapsamında 14 Aralık 2021 tarihinde İstihdam Yaratma Odaklı Kooperatif Hibe Programı ilan edilmiştir. Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Mersin illerinde faaliyet gösteren güçlü, gelecek vaat eden kooperatiflerin ve kooperatif birliklerinin büyümeleri ve böylece geçici koruma altındaki Suriyeliler ve T.C. vatandaşları için sürdürülebilir istihdam yaratabilmeleri amaçlanmıştır. Program, 30 Nisan 2022 tarihinde başvuruya kapatılmıştır.

Son olarak 19 Haziran 2023 tarihinde Türk vatandaşları ve Geçici Koruma altındaki Suriyeliler arasındaki potansiyel girişimcileri, istihdam yaratabilecek kayıtlı işletmeler kurma konusunda desteklemeyi amaçlayan "Girişimcilik Hibe Programı" ilan edilmiş ve başvurular için son tarih 29 Aralık 2023 olarak belirlenmiştir.

ENHANCER Projesi, girişimcilik ve geçim kaynakları imkânlarını iyileştirerek geçici koruma altındaki Suriyelilerin (Geçici Koruma Sağlanan) toplumla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmayı amaçlamakta olup; proje kapsamında Suriyelilerin ve Türk vatandaşlarının girişimcilik faaliyetlerinin artırılması, yerel girişimcilik ekosistemlerinin etkin ve kapsayıcı hizmet vermek üzere geliştirilmesi, merkezi ve yerel düzeyde politika, uygulama ve koordinasyonun güçlendirilmesine katkıda bulunulmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Projedeki hedef iller kapsamında yer alan 11 ilden biri olarak Bursa belirlenmiştir. Yaklaşık 32,5 milyon avro olan proje bütçesinden 19,5 milyon avro girişimcilere, kooperatiflere ve yerel kurumlara sağlanacak hibe destekleri için tahsis edilmiştir. 2021, 2022 ve 2023 yıllarında proje kapsamında Bursa için açılan destek programlarının etkin bir şekilde tanıtımı ve duyurulması, ilgili paydaş görüşmelerinin

gerçekleştirilmesi, başvuru süreçleri için gerekli bilgilendirme toplantı yerlerinin organize edilmesi ve Bursa'daki katılımcıların programa davet edilmesi konusunda Ajansımız etkin bir rol üstlenmiştir. Bursa'da düzenlenen 4 tanıtım toplantısının ikisine Ajansımız ev sahipliği yapmış, diğer toplantılar için ICMPD ve toplantı yapılacak kurumlarla koordinasyonu etkin bir şekilde yürütmüştür. Ayrıca, proje kapsamında gerçekleştirilen yerelde kapasite geliştirme eğitimleri ve danışma toplantısına destek ve katılım sağlanmış, düzenlenen genel girişimcilik eğitimine de organizasyon desteği verilmiştir. 2025 yılında da açıklanması muhtemel destek programlarının diğer programlarda olduğu gibi etkin bir şekilde tanıtımı ve duyurulması, hedef grupların düzenlenecek bilgilendirme ve eğitim toplantılarına katılımları sağlanacaktır.

ENHANCER Projesinde elde edilen tecrübeler ve çıktılar doğrultusunda ENHANCER PRO isimli proje geliştirilmiştir. Proje kapsamında istihdamın artırılması ve işletmelerin büyümesi amacına yönelik olarak girişimler, KOBİ'ler, kooperatifler ve yerel kurumlara hibeler, eğitim, mentorluk ve danışmanlık destekleri sağlanmasının yanı sıra network oluşturma ve farkındalık faaliyetleri yürütülmesi hedeflenmektedir. Toplam 48 ay sürmesi planlanan ve Bursa ilinin de yer aldığı projeye AB tarafından 70 milyon Avro kaynak tahsis edilmiş olup, uygulama Aralık 2024'te başlatılmıştır.

2.3. Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı

a) Amaç

Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesi; sanayi alanındaki yüksek gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kırsalda tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ek olarak, çıkan ürünlerin işlenmesi, marka-tescil faaliyetleri, eko-turizm, kentten kıra dönüş gibi birçok çalışma ile turizm tanıtımında bölge zenginlikleri doğrultusunda kültür, doğa, tarih, sağlık alanlarında faaliyetler bölgemizde aktif şekilde yürütülmektedir.

Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programının genel amacı, “bölgemizde kır-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek kırsalda rekabet gücünün artırılması”dır.

Özel Amaç 1: Yerel değerlerin yaşatılması amacıyla marka ve ticari değeri olabilecek ürünlerin kapasite geliştirici faaliyetlerle üretiminin desteklenmesi

Özel Amaç 2: Kırsalda yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması

Özel Amaç 3: Kırsalda ortak çalışma, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi

Özel Amaç 4 Bölgenin kırsal değerleri ve turizm potansiyeli odağında markalaşmasının sağlanması, marka değerlerinin tanınırlığının artırılması ile bölgeye nitelikli ziyaretçi ve yatırımcı çekilmesi

Özel Amaç 5: Kırsalda ürün ve hizmet çeşitliliğinin (agroturizm, ekoturizm, yayla turizmi, gastronomi, doğa, termal, sağlık vb.) sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde planlanması, yaygınlaştırılması ve tanıtılması

Özel Amaç 6: Kırsalda üretilen ürünlerin katma değerinin artırılması, markalaştırılması ve pazarlanması

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR41 Bölgesi için kırsal bölgeler genel olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan İlçelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında (SEGE-2022) bölgemizdeki üç ilde de 1 ve 2. düzeyde yer alan ilçe nüfusları istisnasız olarak artış gösterirken, kırsal alan tanımında yer verilen 3., 4. ve 5. düzeyde yer alan ilçelerin nüfusları birkaç istisna dışında azalmıştır. Söz konusu veriler ışığında kır-kent entegrasyonuna hizmet edecek ve kırsal alandaki potansiyelin daha etkin kullanılabilmesine imkân verebilecek faaliyetlerin yürütülmesi ve kırsalda halihazırda yürütülen ekonomik faaliyetlerin desteklenerek kırsal alandaki nüfusun yaşam kalitesini artıracak faaliyetlerin sürdürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bölgenin tarım ve hayvancılık üretim değerleri ile ihracat rakamları değerlendirildiğinde; bölge illerimizde yıllar itibarı ile değişkenlik göstermekle birlikte artış olduğu görülmektedir. 2022 yılında tarımsal ve hayvansal üretimde TR41 Bölge ihracatının son 5 yıla kıyasla %69,5 arttığı görülmektedir. Bu veri, bölge illerimizde yapılan bitkisel ve hayvansal üretim ve ihracatın ülkemiz için ekonomik değer sağlayan büyük bir potansiyel taşıdığını göstermektedir. Bu SOP kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan kırsal kalkınmaya yönelik faaliyetlerin, bu potansiyelin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi bakımından önem arz edeceği düşünülmektedir.

TR41 Bölgesinde akıllı tarım ve hayvancılık uygulamalarının artırılmasında, temsilci kurum ve kuruluşlar aracılığıyla üreticilerin eğitimi, ayrıca kırsalda üretilen tarım ürünlerinin katma değerlerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması, kırsalda yürütülen tarımsal faaliyetlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması ile kırsalda turizm ve yöreye özgü el sanatlarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, turizm tanıtım çalışmalarında teknoloji kullanımının yaygınlaştırılmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Bölgede ekonomik çeşitliliğin artırılması amacıyla kırsal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, doğa, termal, sağlık, kültür ve yayla turizminin geliştirilmesi bölge halkının gelirinin artırılması açısından desteklenmesi, kırsal turizm alanlarının geliştirilmesinde bölgenin doğal yapısına uygun, farklı turizm türlerine hitap eden konaklama türleri (ev pansiyonculuğu, yayla evleri, kamp vb.) ve altyapısının geliştirilmesinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

Kırsal alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların niteliklerinin ve etkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla iyi uygulama örneklerinin gösterilmesi, eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanması ve bu sayede kapasitelerinin geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Bununla birlikte kırsalda üretilen ürünlerin satış ve pazarlanması için birlik, kooperatif ve sivil toplum kuruluşları gibi kurumlar ile özel kuruluşların geliştirilmesi gerekmektedir.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 11. KKSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2,3,4	Bilecik'te Denemesi Yapılan Yeni Yöntem ve Ürün Cinsi Sayısı	Adet	Sonuç	0	2	BEBKA, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
1,4,6	Kooperatiflerin Dijital Pazaryerlerinde Yaptıkları Satış Sayısı	Adet	Sonuç	120	300	E-ticaret platformları, Ticaret İl Müdürlüğü, Belediyeler
1,2,3,6	Kooperatif, Birliklere Yönelik Panel ve Toplantı Sayısı	Adet	Sonuç	1	2	BEBKA
1,2,3,6	Yönetim Danışmanlığı Alan Kooperatif, Birlik Sayısı	Adet	Sonuç	0	15	BEBKA
1,6	TR41 Bölgesinin Tarım ve Hayvancılık Sektöründeki İhracat Miktarının Artışı ²³	Yüzde	Sonuç	183.753.710 \$	%15	TÜİK
4,5	Bölgeye Yeni Kırsal/Kentsel Turizm Yatırımcısı Sayısı	Adet	Sonuç	0	5	BEBKA
4,5	Bölgede Turizm Alanında Yapılan Yeni Konaklama Tesisi Yatırımı Adedi	Adet	Sonuç	0	7	BEBKA, TSO'lar
4,5	Harmankaya Kanyonu'nun Karanlık Gökyüzü Gözlem	Adet	Sonuç	0	1	BEBKA

²³ Tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık sektörlerini içermektedir. TÜİK 2022 yılı verileridir.

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
	Rotası Kapsamında Literatüre Girmesi					
1, 2, 3, 4, 5, 6	Teknik Destek Programları Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	Sonuç	45	100	BEBKA
1, 2, 3, 4, 5, 6	Teknik Destek Programları Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	Sonuç	1	10	BEBKA
1, 2, 3, 4, 5, 6	Proje Teklif Çağrılar Kapsamında Destek Alan Proje Sayısı	2.4	Sonuç	0	10	BEBKA
1,4,6	TR41 Bölgesi AB Tescilli Almış Ürün Sayısı	Adet	Çıktı	3	3	Türk Patent ve Marka Kurumu
1,4,6	TR41 Bölgesi Coğrafi İşaretli Ürün Sayısı	Adet	Çıktı	55	60	Türk Patent ve Marka Kurumu
4,5	Karanlık Gökyüzü Gözlem Etkinliği Ziyaretçi Sayısı	Kişi	Çıktı	0	100	BEBKA
4,5	Karanlık Gökyüzü Gözlem Etkinliği Yerel ve Ulusal Basın Yansımaları	Adet	Çıktı	0	10	BEBKA
4,5,6	Gerçekleştirilen Tanıtım ve Markalaşma faaliyeti sayısı	Adet	Çıktı	2	2	BEBKA
1,2,3,6	Tasarlanan Turizm Dijital Pazarlama Portalı	Adet	Çıktı	0	2	BEBKA
1,2,3,4,5,6	Anadoludakiler Projesi tanıtım ve organizasyon sayısı	Adet	Çıktı	0	3	BEBKA
1,2,3,4,5,6	Teknik Destek Programları Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	Çıktı	107	100	BEBKA
1,2,3,4,5,6	Teknik Destek Programları Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Kişi	Çıktı	3	10	BEBKA
1,2,3,4,5,6	Proje Teklif Çağrılar Kapsamında Destek Alan Proje Sayısı	Adet	Çıktı	0	10	BEBKA

d) Faaliyet Planı ve Bütçe

İlgili SOP kapsamında 2025 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 12. KKSOP Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
1	Kurumlar Arası İş Birliği ve Koordinasyonun Artırılmasına Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	1,3	İş Birliği ve Koordinasyon	YDO'lar	PPKB	2024/1	2026/4

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
2	Coğrafi İşaret Tesciline Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	1,4,6	İş Birliği ve Koordinasyon	YDO'lar	-	2024/1	2026/4
3	Üreticilere Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	1,2,3,6	Kapasite Geliştirme	Bilecik YDO	-	2025/1	2025/4
4	Eskişehir'de Kırsal Örgütlere (birlik, kooperatif) Yönelik Yönetim Danışmanlığı Programı	Faaliyet	1,2,3,6	Kapasite Geliştirme	Eskişehir YDO	-	2025/2	2025/4
5	Karanlık Gökyüzü Gözlem Etkinliği	Faaliyet	4,5	Tanıtım ve Yatırım Destek	Bilecik YDO	-	2024/1	2025/4
6	Tanıtım ve Markalaşma Çalışmaları	Faaliyet	4,5,6	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar	-	2024/1	2026/4
7	Anadoludakiler Projesi Faaliyetleri	Faaliyet	1,2,3,4,5,6	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar	-	2025/1	2025/4
8	Fizibilite Desteği	Destek	1,2,3,4,5,6	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2025/1	2025/4
9	Teknik Destek	Destek	1,2,3,4	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2025/1	2025/4
10	Kırsal Kalkınma Faizsiz Kredi Desteği Programı	Program	1,2,3,4,5,6	Ajans Destekleri	PYB	İDB	2025/1	2026/4
11	Güdümlü Proje Çalışmaları	Proje	1,4,5,6	Ajans Destekleri	PYB	İDB, MİB, Bilecik YDO	2024/1	2026/4

a) İş Birliği ve Koordinasyon

Kurumlar Arası İş Birliği ve Koordinasyonun Artırılmasına Yönelik Çalışmalar

Kırsal alanda gerçekleşen faaliyetlerin çok farklı alanda çalışan kamu kurumu, sivil toplum kuruluşu ve özel sektör tarafından yürütülmesinden dolayı bu yapılar arasında zaman zaman mükerrer faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ajans tarafından yapılacak koordinasyon çalışmaları sayesinde kırsal alana yönelik hızlı ve sonuç odaklı çalışmalar yapılması sağlanacak, benzer çalışmaların farklı kurumlar tarafından yapılması engellenerek verimlilik sağlanarak yerelde sinerji oluşturulacaktır. Bu hususta, başta yerel yönetimler olmak üzere paydaşlarla akademisyenlerin de yer alacağı odak grup toplantıları vb. katılımcı toplantılar aracılığı ile kır-kent entegrasyonu çalışmalarına yönelik koordinasyon sağlanacaktır. Ayrıca Bölge planı kapsamında Ajans tarafından kırsal kalkınmaya yönelik hedeflerin yerel yönetimlerin yaptığı çalışmalarla uyum sağlaması, kırsalda çıkan proje fikirlerini geliştirilmesi, destek mekanizmalarının doğru

yönlendirilmesi ve iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri ile birlikte kırsal alanda kapasite geliştirilmesi amacıyla TR41 Bölgesinde yer alan belediyeler ile iş birliği çalışmaları geliştirilecektir.

Coğrafi İşaret Tesciline Yönelik Çalışmalar

2023 yılı itibarıyla; Bursa'da 31, Eskişehir'de 14 ve Bilecik'te 7 olan coğrafi işaretli ürün sayısının artırılmasına, potansiyel ürünlerin başvuru dosyalarının hazırlanması ile başvurularının yapılmasına, halihazırda tescili yapılmış veya yeni tescillenebilecek ürünlerin AB tescil süreçlerinin takibine yönelik çalışmalar yatırım destek ofisleri öncülüğünde ildeki kurumlar ile iş birliği sağlanarak gerçekleştirilecektir.

b) Kapasite Geliştirme

Üreticilere Yönelik Çalışmalar

TR41 Bölgesi'nde üretim yapan çiftçi ve yöresel ürün üreticilerinin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik bir dizi kapsamlı faaliyet yürütülecektir. Bu faaliyetler; akıllı ve iyi tarım uygulamaları, hayvancılıkta sürdürülebilir teknikler, toprak analizi ve ürün deseni planlaması, ilaçlama ve gübreleme kalibrasyonu, finansal okuryazarlık, aracısız pazarlama ve e-ticaret gibi çeşitli alanları kapsayacaktır. Üreticilerin, bulundukları bölgenin koşullarına uygun stratejik üretim kararları almalarını sağlamak için toprak analizleri, ürün deseni çalışmaları, ilaçlama ve gübreleme uygulamalarında doğru miktar ve yöntemlerin kullanılması için kalibrasyon çalışmalarıyla üreticilere rehberlik edilecektir. Birincil tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ilişkin çalışmalar, teknolojik yöntemlerin kullanımı yoluyla dünyadaki iyi uygulama örneklerinin bölge çiftçisine anlatılması/öğretilmesi şeklinde gerçekleşecektir. Bu sayede, üreticiler hem verimliliklerini artıracak hem de çevre dostu tarım tekniklerine uyum sağlayabileceklerdir.

Faaliyetler sadece eğitimlerle sınırlı kalmayacak olup; üreticilere teknik destek, danışmanlık ve doğrudan pazarlama olanakları sunularak daha geniş kapsamlı bir destek sağlanacaktır. İlave olarak dijital platformlar üzerinden ürünlerin aracısız şekilde pazarlanabilmesi ve e-ticaret fırsatlarından faydalanmaları konusunda üreticilere rehberlik edilecektir. Böylelikle, bu tür imkanlara ulaşmakta zorluk yaşayan ya da bu ihtiyaçların farkında olmayan üreticilere destek sağlanarak, bölgenin tarımsal kapasitesinin artırılması ve üreticilerin ekonomik dayanıklılığının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Eskişehir'de Kırsal Örgütlere (birlik, kooperatif) Yönelik Yönetim Danışmanlığı Programı Yapılması

Kırsal alanda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması amacıyla Eskişehir ilinde merkezde ve özellikle de kırsal alanda ekonomik faaliyet gösteren birlik, kooperatif gibi tarımsal örgütlenmelerin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik yönetim danışmanlığı faaliyetleri planlanmaktadır. Eskişehir'de kırsal alanda faaliyet gösteren birlik, kooperatif ve özellikle de kadın kooperatiflerinde üretim ve satış sürdürülebilirliğinin sağlanması için somut şekilde ortaya koyulan

sorun ve ihtiyaçlara çözüm olabilecek, aynı zamanda kurumsal kapasitenin de geliştirilmesini sağlayacak yönetim danışmanlıklarının verilmesi planlanmıştır.

c) Tanıtım ve Yatırım Destek

Karanlık Gökyüzü Parkı Çalışmaları

Bilecik Yenipazar İlçesi Harmankaya Kanyonu Tabiat Parkı bölgesinde tespit edilen karanlık gökyüzü gözlem alanının ışık kirliliği ölçümleri yapılarak bilimsel bir rapor haline getirilecek; bu rapor ile alanın uluslararası karanlık gökyüzü parkı olarak haritaya eklenmesi için International Dark Sky Association (IDA)'a yapılan başvuru süreci takip edilerek bölgenin hem ulusal hem de uluslararası anlamda karanlık gökyüzü parkı niteliği kazanması sağlanacaktır. Bu sayede kanyon ve tabiat parkı alanının bilinirliğinin artırılması, bölgeye uygun ihtiyaç duyulan yatırımların çekilmesi, bölgenin ulusal ve uluslararası gökyüzü gözlem noktaları arasına girerek ziyaretçilerin rotasına dahil olması amaçlanmaktadır.

Tanıtım ve Markalaşma Çalışmaları

İllerin yöresel ürünlerini, tarihi değerlerini, somut olmayan kültürel miraslarını ve, turizm imkanları gibi potansiyellerini kayıt altına almak, tanıtmak, markalaştırmak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi, gezi rotalarının belirlenmesi, kültürel değerlere ilişkin envanter çıkarılması, dijital platformlar da dahil olmak üzere tanıtım materyallerinin hazırlanması ve kurumsal kapasiteyi geliştirmeye yönelik eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi ve çeşitli etkinlik ve organizasyonlara katılım sağlanması planlanmaktadır.

Anadoludakiler Projesi Faaliyetleri

Bakanlığımız Anadoludakiler projesi ile topraklarımızın tarımsal bereketini, mutfak kültürümüzün kilerlerini dolduran birikimini, zanaatkarlarımızın becerilerinin çeşitliliğini ve zenginliğini hikâyeler ile görünür kılarak, girişimciler ve kooperatifler için yenilikçi girişim fırsatlarını ortaya çıkarmak, yerel ve bölgesel kalkınmayı desteklemek amaçlanmaktadır. Dünyanın karşı karşıya olduğu krizlere karşı yerel çözümler sunan Anadoludakiler projesinde, yöresel ve geleneksel ürünlerin taşıdığı potansiyelin daha iyi kullanılabilmesi, üretici-girişimci-tüketici zincirinin katma değerli ve sürdürülebilir bir yapıda işleyebilmesi önceliklendirilmektedir. Proje kapsamında bölgemizde yer alan yöresel değerlerin ortaya çıkarılması ve tanıtılmasına yönelik faaliyetler planlanmaktadır.

d) Ajans Destekleri

Fizibilite Desteği

Amaç

TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırım ve projelere ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kalkınma ajanslarının verdiği desteklerden biri de “Fizibilite Desteği”dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 27. maddesinde belirtildiği üzere; Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 13. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güdümlü projeye dönüşen fizibilite raporu sayısı	Adet	1	BEBKA Güdümlü Proje Başvuruları
Destek kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması	Adet	1	Program Kapanış Raporu

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik fizibilite desteğinin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

Teknik Destek

Amaç

TR41 Bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına; eğitim alınması, program ve plan hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık hizmeti alınması gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler ile destek sağlamaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”nin 32. maddesinde yer aldığı şekliyle ajanslar, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilmektedir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 14. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Teknik Destek Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	200	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Faaliyetinden Doğrudan Faydalanan STK Sayısı	Kişi	5	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Kapsamında Danışmanlık Hizmeti Alan Kişi Sayısı	Kişi	50	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek programından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	Adet	10	Proje Nihai Raporu
Proje Hazırlama Becerisi Kazanan Kişi Sayısı	Kişi	20	Proje Nihai Raporu

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik teknik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

Kırsal Kalkınma Faizsiz Kredi Desteği Programı

Faizsiz Kredi Desteği Programı, başvuru rehberlerinde belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren kar amacı güden kuruluşların ve kooperatiflerin Ajans tarafından desteklenmesi uygun görülen projeleri için, ilgili aracı kuruluş vasıtasıyla faizsiz kredi imkânı sağlanmasını içeren bir destek programıdır. Program ile; Bursa, Eskişehir, Bilecik Bölgesinde kırsal alanlarda tarım ve sanayi iş birliğinin güçlendirilmesi ve ekonomik çeşitliliğin oluşturularak gelir artışına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Kırsalda üretilen bitkisel ve hayvansal ürünlerin katma değerlerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması, kırsalda yürütülen tarımsal faaliyetlerde kaynak verimliliğinin ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması, tarımsal üretimde katma değeri artıracak yenilikçi teknolojilerin ve akıllı tarım uygulamalarının kullanılması ve yaygınlaştırılması, kırsalda turizmin ve yöreye özgü değerlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi gibi desteklenecek faaliyet alanlarının program öncelikleri arasında yer alması planlanmaktadır. Program kapsamında ilgili aracı kuruluş, başvuru sahibinin kredi uygunluğunun mali kontrolü ve geri ödeme süreçlerinin aracılığını üstlenmektedir. 2025 yılı içerisinde ilan edilecek Program için ayrılan toplam ödenek 40.000.000 TL'dir. 2025 yılı sonuna kadar bu ödeneğin kullanılması öngörülmektedir. Program kapsamındaki geri ödemelerin 2026 yılından itibaren taksitler halinde gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Güdümlü Proje 1: Edebalı Havzası Tanıtım ve Karşılama Merkezi Projesi

Amaç

Bilecik ili Merkez ilçesi Şeyh Edebalı Külliyesi bölgesinde eksik olan restoran, hediyelik eşya ve satış alanı gibi ticari işletmeler ile turist karşılama merkezi ofisinin alana kazandırılması amaçlanmaktadır. Her yıl

ortalama 1 milyon ziyaretçi alan bölgede herhangi bir profesyonel işletme ve rehberlik hizmeti olmayışı önemli bir eksiklik oluşturmaktadır. İl Özel İdaresi ekipleri tarafından bölgede yürütülen sokak sağlıklılaştırma çalışmaları ile proje bütüncül bir etki uyandırarak, alan tarihi kimliğine kavuşturulacak ve tam anlamıyla bir turizm odağı haline gelecektir.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İlin en turistik ve 12 ay boyunca ziyaretçi alan bölgesinde eksik olan hizmetlerin kazandırılması, turizmden gelir elde edilebilmesi için odak alanların oluşturulması, hizmetleri sağlarken dezavantajlı gruplardan gerçekleştirilecek istihdam ile bu gruplara katkı sağlanması ve ilin marka değerinin artması yolu ile kalkınmanın kültür/tarih turizmi ile ivmelendirilmesi hedefleri temel müdahale gerekçesini oluşturmaktadır

Çıktı Hedefleri

Tablo 15. GÜDÜMLÜ PROJE ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Restoran	Adet	1	BEBKA, İl Özel İdaresi
Satış Alanları	Adet	3	BEBKA, İl Özel İdaresi
Karşılama Merkezi	Adet	1	BEBKA, İl Özel İdaresi
Eğitim alacak kişi sayısı	Kişi	36	BEBKA, İl Özel İdaresi

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

GÜDÜMLÜ PROJE 2: BEYLİKTE İMPARATORLUĞA: SÖĞÜT DİJİTAL TARİH MÜZESİ PROJESİ

Amaç

Söğüt ilçesi Kayhan Mahallesi'nde yer alan Ertuğrul Gazi Türbe alanı içerisinde, âtıl durumdaki Halime Hatun Mescidi'nin Dijital Tarih Müzesi'ne dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Her yıl yaklaşık bir milyon ziyaretçiyi ağırlayan bu tarihi bölgede, modern müzecilik anlayışını yansıtan dijital uygulamaların eksikliği önemli bir boşluk yaratmaktadır. Müze ile birlikte, ziyaretçilere tarihî olayları interaktif teknolojilerle deneyimleme imkânı sunularak, bölgenin kültürel mirası çağdaş yöntemlerle tanıtılacaktır. Proje kapsamında, kafe alanı da oluşturularak ziyaretçi deneyimi zenginleştirilecek, tarihi alanın sürdürülebilir bir turizm odağı haline gelmesi sağlanacaktır. İlçede yürütülen diğer turizm altyapısı çalışmalarıyla bütünleşen bu proje, Söğüt'ün tarihî kimliğini yeniden canlandırarak, bölgeye ekonomik ve sosyal açıdan katma değer kazandıracaktır.

Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Söğüt ilçesi, Osmanlı Devleti'nin doğduğu topraklar olarak tarihsel açıdan büyük bir öneme sahiptir ve yıl boyunca yoğun ziyaretçi çeken bir destinasyon niteliğindedir. Her yıl düzenlenen Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Yörük Şenlikleri ile dikkat çeken ilçe, tarih ve kültür turizmi açısından önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen, ziyaretçilere sunulan temel hizmetlerin (rehberlik, dinlenme alanları, hediyelik eşya ve yeme-içme gibi) yetersizliği nedeniyle bu potansiyel yeterince değerlendirilememektedir. Bu müdahale, Söğüt'te turizm odaklarının çeşitlendirilerek gelir getirici hizmet alanlarının oluşturulması, tarihi alanların ziyaretçilere daha nitelikli sunulması, dezavantajlı grupların istihdamıyla sosyal katılımın artırılması ve ilçenin marka değerinin güçlendirilerek yerel kalkınmanın tarih/kültür turizmi aracılığıyla desteklenmesini hedeflemektedir.

Çıktı Hedefleri

Tablo 16. GÜDÜMLÜ PROJE ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Dijital Tarih Müzesi	Adet	1	BEBKA, Söğüt Belediye Başkanlığı
Kafe	Adet	1	BEBKA, Söğüt Belediye Başkanlığı
Kamuya ve topluma kazandırılan âtil bina sayısı	Adet	1	BEBKA, Söğüt Belediye Başkanlığı
Proje yazma deneyimi kazanan kişi sayısı	Kişi	7	BEBKA, Söğüt Belediye Başkanlığı

İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Kırsal kalkınma faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA olacak ve Valilikler eliyle koordinasyon sağlanacak, kaymakamlıklar, il ve ilçe belediyeleri, Kültür ve Turizm il müdürlükleri, Tarım ve Orman il ve ilçe müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, üniversiteler, seyahat acenteleri, oteller ve ilgili birlikleri ile ilgili STK'lar paydaş olacaktır. Kamu kuruluşları, çatı kuruluşlar ve iletişim platformları ile ortak toplantı ve çalışmalar paylaşılacak ve istişare edilecektir. Yıllık çalışma programları ve yönetim planı doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, faaliyetten sorumlu birim ve faaliyetle ilgili birim tarafından yapılacak olup çıktı göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir. Kırsal Kalkınma SOP kapsamına alınabilecek 2024 yılı ve öncesinde yürütülen faaliyetler ve açıklamaları aşağıda yer almaktadır:

Tablo 16. KKTT SOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
Bilecik Foto Safari	2 sosyal medya fenomeni 3 gün boyunca Bilecik'in turizm alanlarını gezmiş ve hesaplarından yayınlamıştır. Paylaşımlar 3,5 milyon etkileşim almıştır.	Kasım 2021
Bilecik Arıcılık ve Arı Ürünleri Çalıştayı	400'ün üzerinde katılımcı ile gerçekleşmiştir.	Kasım 2022
Bilecik Doğa Sporları ve Turizm Çalıştayı	Doğa Sporları profesyonellerinin Bilecik'te yürüttükleri faaliyetlere ilişkin sunumları ile gerçekleşmiş ve ilin potansiyeli hakkında gelecek kurgusu istişare edilmiştir.	Aralık 2022
Bilecik Uygulamalı E-Ticaret ve Dijital Pazarlama Eğitimi	Eğitim ile el işi üretim yapan ortalama 60 katılımcıya 36 saat e-ticaret eğitimi verilmiş ve uluslararası pazar ile tanışmaları sağlanmıştır.	Haziran 2023
Bilecik Çiftçilere Yönelik Finansal Okur-Yazarlık Eğitimi	Söğüt-Çaltı'da Çiftçilere Yönelik Finansal Okur-Yazarlık Eğitimi verilmiş ve 25 çiftçi ile üniversite arasında bağlantı kurulmasına öncü olunmuştur.	Mart 2023
İlçe Raporlarının Güncellenmesi	- Raporların mevcut durum güncellemeleri yapıldı. - İlçe bazlı anketler uygulandı. - Bölge Planı ilçe ziyaretleri ile birlikte güncellemeler yapıldı. - Tamamlandı.	Ocak 2021 – Haziran 2023
Söğüt'ün Tarihi Alanlarına Yönelik Eylem Planı	- Rapor hazırlandı. - Toplam 47 adet proje fikri ortaya kondu.	Ocak-Eylül 2021
Eskişehir Turizm Kaynaklarının / Temalarının Mekânsal Analizi ile Turizm Pazarlama Stratejisi	- Mekânsal Analizler yapıldı. - Eskişehir ilinin turizm kaynakları ve temaları tespit edildi. Hedef ülkeler ve turizm kaynakları eşleştirildi Pazarlama stratejisi oluşturuldu. 1 Adet Sonuç Raporu hazırlandı.	Temmuz 2020
Kırsal Turizmde Yöresel Ürünlerin Değerlendirilmesi Webinarı	- İklim değişimlerinin turizm ve tarıma etkisi, yeni gıda kaynaklarının ortaya çıkışı, yöresel ürünlerin bilinirliği ve sağlık temaları işlendi. - COVID-19 Sonrası turizmde yiyecek içecek sektöründeki gelişmeler irdelendi. - Yaygın olarak bilinmeyen yiyecek içecek kaynaklarımızın kırsal turizmle ekonomiye kazandırılması konuları ele alındı. - Yaklaşık 2.800 kişi izleyici	Haziran 2020
Eskişehir Foto Safari Programı	4 milyon takipçisi olan sosyal medya fenomenleri Eskişehir'de ağırlandı. - Profesyonel olarak Eskişehir turizm değerlerine odaklanarak 160 profesyonel fotoğraf çekildi. - Fenomenler sosyal medya hesaplarından 48 hikâye, 12 post paylaşarak il turizmi ve Ajans tanıtıldı.	Ağustos 2020
Eskişehir İl Rehberi (Korece)	1 adet Korece Turizm İl Rehberi	Şubat 2020
Eskişehir Sağlık Turizmi Rehberi	1 adet Sağlık Turizmi Rehberi	Ekim 2022
Bilecik Üretici Kadın Topluluklarına Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Programı	9 kadın üretici topluluğuna; ürün tasarımı ve yönetimi, marka tasarımı ve marka yönetimi, lojistik ve stok yönetimi, dijital girişimcilik ve e-ticaret, liderlik ve ekip yönetimi, stratejik planlama konularında 48 saat eğitim ve 48 saat danışmanlık hizmeti verildi.	Mart 2022
Yatırım Teşvik Broşürleri	Değişen mevzuat çerçevesinde bölge illerimize ait yatırım teşvik broşürleri Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde hazırlandı.	Eylül 2021
Bursa Turizm Tanıtım ve Marka Stratejisinin Geliştirilmesi	- Mevcut Durum Analizi Raporu - Uluslararası Kıyaslama Analizi - Ziyaretçi profili oluşturuldu(persona)	Temmuz 2022

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
	- Bursa tur rotaları ve alt destinasyonlar belirlendi. - Görsel tasarım ve iletişim kimliği oluşturuldu. - Fotoğraf çekimi yapıldı. - Strateji, eylem planı ve yol haritası geliştirildi. - Çevrimiçi platform oluşturuldu.	
Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi	Tamamlandı.	Eylül 2023
Doğa ve Spor Turizmi Tanıtım Videolarının Hazırlanması	- Videoların Çekilmesi - Videoların ilgili kurum ve kuruluşlar aracılığıyla yayılması	Eylül 2022
Eskişehir Kadın Kooperatifleri Paneli	Eskişehir Ticaret Odası (ETO), TOBB Eskişehir İl Kadın Girişimciler Kurulu ve Eskişehir Ticaret İl Müdürlüğü iş birliğinde düzenlenen panele yaklaşık 50 kadın kooperatifi temsilcisi katıldı.	Nisan 2024

3. KURUMSAL GELİŞİM

Kurumsal Gelişimin amacı, Ajansın vizyon ve misyonu çerçevesinde Bölge Planı ve Ajansın Kurumsal Stratejik Planına uygun olacak şekilde Sonuç Odaklı Programların ve Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetlerinin etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini temin etmektir.

Ajansın organizasyon yapısı, insan kaynakları, kurumsal iletişim gibi konulardaki faaliyetlerini içermek üzere hazırlanan kurumsal gelişim kapsamında organizasyon yapısının performans odaklı bir sisteme kavuşturulmasına ve personel yetkinliğinin artırılmasına odaklanan bir strateji benimsenmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hedef ve yetkinliklere dayalı bir Performans Değerlendirme Sistemi kurulmuştur. Personelin mevcut performansını ölçerek geleceğe yönelik motivasyonunun ve performansının artırılması hedeflenmektedir. Performans Değerlendirme sisteminin kapsamında;

- Temel yetkinlikler ve seçimlik yetkinlikler tüm personel için yetkinlik havuzundan seçilmiştir.
- Görev tanımı ile ilişkili ve bağlantılı olarak gerçekleştirmesi beklenen; ulaşılabilir, makul, belirli, ölçülebilir, gerçekçi ve sonuç odaklı hedefler belirlenmiştir.
- Personel performans yönetim sisteminin uygulanması ile eğitim planlarının yapılmasında, terfi kararlarında, performans ödemesinde, birim veya görev yeri değişiklikleri gibi birçok insan kaynaklarına ilişkin çalışmalarda kullanılabilecektir.

Kurumsal iletişim ve tanıtım faaliyetleri, bölgede kurumsal iletişim ve koordinasyonun geliştirilmesine sağlayacağı katkıların yanı sıra ulusal ve uluslararası düzeyde de Ajansın tanıtımına ve çeşitli kurumlarla iş birliği geliştirmesine zemin hazırlayacaktır.

a) Çıktı Hedefleri

Sonuç Odaklı Programların ve Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetlerinin etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini temin etmesi amacıyla hazırlanan “Kurumsal Gelişim” çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 17. Kurumsal Gelişim Çıktı Göstergeleri

#	Alt Bileşen	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Araştırma, Analiz ve Programlama	İş Yüklü Analiz Çalışması	Adet	1	BEBKA
2	Araştırma, Analiz ve Programlama	Eğitim İhtiyaç Analizi Raporu	Adet	1	BEBKA
3	Araştırma, Analiz ve Programlama	Ekonomi Göstergeleri Bülten Sayısı	Adet	4	BEBKA
4	Araştırma, Analiz ve Programlama	Çalışma Programı ve Bütçe	Adet	1	BEBKA
5	İş Birliği ve Koordinasyon	SOP Yönetim Planı	Adet	3	BEBKA
6	İş Birliği ve Koordinasyon	Üye Olunan Uluslararası Ağlar	Adet	1	BEBKA
7	Tanıtım ve Yatırım Destek	Yönetim Kurulu Toplantısı	Adet	6	BEBKA
8	Kapasite Geliştirme	Personel Başına Alınan Eğitimler	Gün	5	BEBKA
9	Kapasite Geliştirme	Ajans personelinin performansını ve ajansa bağlılığını artırıcı faaliyetler kapsamında yapılan etkinlik/toplantılar	Adet/Yıl	1	BEBKA

#	Alt Bileşen	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
10	Tanıtım ve Yatırım Destek	Yayınlanan BEBKA Haber Dergisi	Adet/Yıl	4	BEBKA
11	Tanıtım ve Yatırım Destek	Bilgilendirme Yapılan Yatırımcı Sayısı	Adet	150	KAYSIDO
12	Ajans Destekleri	Proje Teklif Çağrılarının Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantıları	Adet	10	BEBKA
13	Ajans Destekleri	Teknik yardım masasında yardım edilen başvuru sahibi	Kişi	100	BEBKA
14	Ajans Destekleri	Proje Yazma Eğitimlerine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	750	BEBKA

b) Faaliyet Planı ve Bütçe

Kurumsal Gelişim kapsamında 2025 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 18. Kurumsal Gelişim Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
1	İşgücü Planlaması ve İş Yüğü Analizi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
2	Hizmet içi Eğitim İhtiyaçlarının Analizi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
3	Ekonomi Göstergeleri Bülteni	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	PPKB	2025/1	2025/4
4	Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlanması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB/MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
5	SOP'ların Kurgulanması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
6	Yurt Dışı Kalkınma Ajansları ve Diğer İlgili Kurumlarla İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
7	Ajans Performans Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
8	Hizmet İçi Planlı ve Plansız Eğitimlerin Alınması	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
9	Ajansın Personelinin Bilgi ve Tecrübesinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
10	Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Artırıcı Faaliyetler	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
11	Kurumsal İletişim Faaliyetleri için Genel Paydaş Veri Tabanının Geliştirilmesi ve Takibi	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
12	Kurumsal İletişim	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
13	Ajansın Tanıtılması ve Temsil Edilmesine Yönelik Faaliyetlerinin Yürütülmesi	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
14	Ajans Faaliyetleri ve Desteklerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Yürütülmesi	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
15	Yatırımcılara Yönelik Bilgilendirme ve Danışmanlık Faaliyetlerinin Yapılması	Yatırım Destek Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2025/1	2025/4
16	Yatırım Yerine İlişkin Faaliyetler	Yatırım Destek Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2025/1	2025/4
17	Teşvik Sistemi Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi	Yatırım Destek Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2025/1	2025/4
18	Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi	Proje	Ajans Destekleri	PPKB ve PYB		2025/1	2025/4
19	Mali Destek Programları Kapsamında Yürütülecek Diğer Faaliyetler	Proje	Ajans Destekleri	PYB		2025/1	2025/4
20	Proje Teklif Çağrılarında Ait Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması	Proje	Ajans Destekleri	PYB		2025/1	2025/4
21	Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması	Proje	Ajans Destekleri	PYB		2025/1	2025/4

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
22	Güdümlü Proje Desteği Bilgilendirme ve Proje Geliştirme Faaliyetleri	Proje	Ajans Destekleri	PYB	İDB, PPKB	2025/1	2025/4
23	İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri	Proje	Ajans Destekleri	İDB		2025/1	2025/4
24	Tamamlanan Projelere Denetimlerin Gerçekleştirilmesi	Proje	Ajans Destekleri	İDB		2025/1	2025/4
25	Tamamlanan Projelerin Etki Değerlendirmeleri	Proje	Ajans Destekleri	İDB	PPKB, PYB	2025/1	2025/4
26	AB Proje Geliştirme Çalışmaları	Faaliyet	AB ve Dış Kaynaklı Projeler	PPKB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
27	Personel Ödemeleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm Birimler	2025/1	2025/4
28	İç Kontrol Sisteminin Geliştirilmesi	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm Birimler	2025/4	2025/4
29	Ajans Genel İdari Faaliyetlerinin Yürütülmesi	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2025/1	2025/4
30	Merkez Ofis ve Yatırım Destek Ofislerinin Tadilatı, Tefrişatı ve Düzenlenmesi	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2025/1	2025/4
31	Araç Kiralanması ve Akaryakıt vb. Giderlerinin Karşılanması	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2025/1	2025/4
32	Kurumun İhtiyaç Duyduğu Bilgisayar, Ağ Bağlantıları, Diğer Donanımların ve Yazılımların Temini	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2025/1	2025/4
33	Yönetim Kurulu Toplantıları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2025/1	2025/4
34	Yıllık ve Ara Faaliyet Raporları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	PPKB	Tüm birimler	2025/1	2025/4

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

İşgücü Planlaması ve İş Yükü Analizi

Kurumsal Gelişme kapsamında Ajansın ihtiyaç duyduğu personelin tespiti için birim bazında iş yükü analizi yapılacaktır. Söz konusu çalışmaya ait sonuçlar her yıl aralık ayında Yönetim Kuruluna sunulan İnsan Kaynakları planlama raporunda yer verilecektir.

Personel Temini

Ajansımızın ihtiyaçları doğrultusunda, alanında uzmanlaşmış, meslek ilkelerine bağlı, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip uzman ve destek personeli istihdam edilebilmesine yönelik talebimiz Bakanlığa iletilecektir. Söz konusu talebin onaylanması durumunda 2025 yılında yeni personelin istihdamı ile ilgili süreç başlatılacak ve oluşturulacak değerlendirme süreçleri ile yarışma sınavı sonuçlandırılacaktır.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında danışma/santral/haberleşme, temizlik ve şoförlük hizmetleri için Bursa da 5 kişi, Bilecik ve Eskişehir de birer kişi sürekli işçi olarak istihdam edilmektedir. Ajans Yönetim Kurulu, sürekli işçi istihdam edilebilmesine yönelik karar almış ve talep Bakanlığa iletilmiştir. Söz konusu talebin onaylanması durumunda 4 adet Güvenlik Personeli, 2 adet Temizlik Personeli ve 1 Adet Teknik Personel İŞKUR aracılığı ile istihdam edilecektir.

Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Analizi

Kurumsal gelişim kapsamında mevcut ve yeni istihdam edilecek ajans personelinin eğitim ihtiyaçları tespit edilecektir. Eğitim ihtiyaçlarının analiz edilebilmesi için tüm personele yönelik anket çalışması yapılacaktır. İlgili konularda eğitime ihtiyacı olan personele kurum içinden veya kurum dışından eğitimleri tamamlanacaktır.

Eğitim ihtiyaçlarına ilişkin tüm veriler toplanarak eğitim ihtiyaç analizi neticesinde öngörülen eğitimler 2025 yılı içerisinde temin edilecektir.

Ekonomi Göstergeleri Bülteninin Yayımlanması

2011 yılında yayımlanmaya başlayan bir bülten ile ulusal, bölgesel ve il düzeylerinde temel ekonomi göstergeleri bir araya getirilerek yaşanan ekonomik değişimlerin daha kolay izlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bültende, TR41 bölgesinin ekonomik hayatının ve performansının değerlendirilmesinde önemli olan ve diğer bazı kurumlar tarafından aylık bazda yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE); bölge illerindeki açılan-kapanan şirket sayıları, aylık bazda yapılan toplam ihracat, illerin en çok ihracat yaptığı ülkeler ve illerde ihracatın hangi sektörlerde yoğunlaştığı gibi veriler özet bir şekilde sunulmaktadır. Bu bilgilere ek olarak, bölge illerinin ülke ve dünya genelinde konumunun önemini belirten kısa bilgiler de ilgili bültende yer almaktadır. Bültende yer alan bölge geneli ve illeri bazındaki bu göstergeler dışında, yine Türkiye genelinde yayımlanan, ülkemizin ve diğer bölgelerin ekonomik performansının izlendiği bazı göstergelere de bülten içerisinde yer verilmektedir.

Temel olarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından yayımlanan verilerin derlendiği ekonomi bülteni BEBKA kurumsal internet sitesinde

yayımlanmakta ve ilgili paydaşlara e-posta yolu ile gönderilmektedir. Ekonomi göstergeleri bülteninin düzenli olarak 2025 yılında da yayımlanması ve sosyal medyada paylaşılması planlanmaktadır.

Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlanması

Kalkınma Ajansları Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 21. Maddesi uyarınca Ajans çalışma programı, Genel Sekreter tarafından hazırlanır ve en geç ağustos ayının ilk haftası Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan çalışma programı en geç eylül ayının ilk haftası içinde Bakanlığa sunulur.

Bütçe ise yıllık çalışma programında yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde hazırlanır.

b) İş Birliği ve Koordinasyon

Sonuç Odaklı Programların Kurgulanması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması

Ajans koordinasyonunda Sonuç Odaklı Programlar altında tanımlanan programların etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Yönetim Planlarının hazırlanması, ayrıca 2024 yılı ve sonrasında programların Bölge Planı süreci ile birlikte güncellenmesinde her sonuç odaklı programa yönelik ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde hareket edilecektir.

Yurt Dışı Kalkınma Ajansları ve Diğer İlgili Kurumlarla İş Birliği Faaliyetleri

Ajans tarafından uluslararası iş birliklerini geliştirmek, uluslararası kuruluşların Ajans öncelik alanları ve sonuç odaklı programları ile ilgili etkinliklerine katılım sağlamak, bölgeye yabancı yatırımcı çekmek, bölgeyi yabancı yatırımcılara tanıtmak amacıyla uygun görülen iş birliği ağlarına ve organizasyonlarına 2025 yılında katılım sağlanması planlanmaktadır. EURADA, WAIPA, S3 Platformu gibi organizasyonların faaliyetleri takip edilecek, toplantılarına gerektiği durumlarda katılım sağlanarak iş birliği faaliyetleri yürütülecektir.

c) Kapasite Geliştirme

Ajans Performans Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi

Performans yönetim sisteminde doğru aracı seçmek insan kaynakları yönetiminin görevleri içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle yetkinliklerin en yaygın kullanım alanlarından biri performans değerlendirmedir. Performans değerlendirmede iş sonuçlarını etkileyen yetkinlikler değerlendirilmektedir ve yetkinliklerin geliştirilmesi ile iş performansının artışı hedeflenmektedir. Bu doğrultuda temel amaç, sadece en kötü ve en iyi performansa sahip çalışanların açığa çıkarılması değil, bir bütün olarak çalışanların ortalama performansının, dolayısıyla kurumun performansının yükseltilmesidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hedef ve yetkinliklere dayalı bir performans değerlendirme sistemi kurulmuştur. Personelin mevcut performansını ölçerek geleceğe yönelik motivasyonunun ve performansının artırılması hedeflenmektedir. Performans Değerlendirme sisteminin kapsamında;

- Temel yetkinlikler ve seçimsel yetkinlikler tüm personel için yetkinlik havuzundan seçilmiştir.
- Görev tanımı ile ilişkili ve bağlantılı olarak gerçekleştirmesi beklenen; ulaşılabilir, makul, belirli, ölçülebilir, gerçekçi ve sonuç odaklı hedefler belirlenmiştir.

Personel performans yönetim sisteminin uygulanması ile eğitim planlarının yapılmasında, terfi kararlarında, performans ödemesinde, birim veya görev yeri değişiklikleri gibi birçok insan kaynaklarına ilişkin çalışmalarda kullanılabilir.

2025 yılında da performans değerlendirme sistemi aktif olarak kullanılacaktır

Hizmet İçi Planlı ve Plansız Eğitimlerin Alınması

2025 yılı içerisinde Ajans personelinin gelişimine yönelik her personelin en az 5 gün eğitim alabilmesi için eğitim programı planlanmıştır. Eğitim programı mevcut personelin yanı sıra yeni istihdam edilecek personel de düşünülerek hazırlanmıştır. Doğru eğitimlere yönlendirilmeleri, çalışanların bireysel performansını arttırmakta, buna bağlı olarak da kurumun performansına katkıda bulunmaktadır.

İnsan kaynağının etkin kullanımı, kamu personelinin eğitim ve gelişim faaliyetlerinin kalitesinin artırılması kapsamında “Uzaktan Eğitim Kapısı” çevrim içi eğitim platformu kamu kurum ve kuruluşlarının hizmetine ücretsiz olarak sunulmuştur. Farklı birçok konuda 2024 yılında çevrimiçi eğitimler alınmıştır. 2025 yılında da “Uzaktan Eğitim Kapsısı” platformu aktif bir şekilde kullanılmaya devam edilecektir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü daha önceki yıllarda kurumsal kapasite geliştirmeye yönelik Udeemy eğitim platformundan eğitim hizmet almıştır. Bu platforma Ajansımızdan yaklaşık 20 personel kullanıcı olarak tanımlanmıştır. 34 farklı eğitim başlığında çevrimiçi eğitimler alınmıştır. 2025 yılında da çeşitli eğitim platformlarından çevrimiçi eğitimler alınması için görüşmeler yapılacaktır.

Tablo 19. 2025 Yılı Eğitim Planı

#	Eğitimin Adı	Eğitim İçerik/Amaç	Eğitim Süre	Katılımcılar
1	Doğrudan Yatırım Çekme Stratejileri Eğitimi	Yatırım teşvik, şehir pazarlama, yerli ve yabancı yatırımcı analizi, uygun profile yatırımcı belirlenmesi, doğru tanıtım ve pazarlama yöntemleri ile irtibata geçilmesi.	2 Gün	YDO Uzmanları
2	İhracat ve Hedef Pazar Araştırması ve Analizi Eğitimi	Geleceğin global dünyasında FDI fırsatları, şirketlerin yatırım kararlarını etkileyen faktörler, yatırımcı çekmek ve marka yaratmak, Sosyal network oluşturulması.	4 Gün	İlgili Personel
3	Şirket kurulumu ve İşyeri Açma Süreçleri Eğitimi	Yerli ve yabancı yatırımcıların iş ve işlemlerinin YDO personeli eliyle daha sağlıklı ve etkin takip edilebilmesi için şirket kurulum ve işyeri açılışı aşamasına ilişkin her türlü işlem, izin ve ruhsat süreçleri hakkında bilgilendirme yapılması	3 Gün	YDO Personeli
4	Değişen Mevzuat ve Diğer Yasal Düzenlemeler ile İlgili Eğitimler	Kalkınma Ajanslarını ve/veya Ajans faaliyetlerini ilgilendiren, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Muhasebe, Vergi, Tekdüzen Hesap Planı, Devlet Desteklerinin Muhasebeleştirilmesi, Kamu İhale Kanunu, 5018 Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu Muhasebe Sistemi, Taşınır Mal Yönetmeliği, Sayıştay Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İş Kanunu, İdare Hukuku, İcra, İflas/Takip konuları ve mevzuatta yapılacak yasal düzenlemelerle ilgili, bu düzenlemelerin uygulamalarının anlaşılmasına yönelik eğitimler	5 Gün	İlgili Personel
5	Mentorluk ve Girişimcilik Eğitimi	Fikir geliştirme, iş planı hazırlama, problem çözüm uyumunun sorgulanması, ürün pazar uyumu sorgulanması, müşteriyle hızlı temas ve çözüm	2 Gün	İlgili Personel
6	Fizibilite Hazırlama Eğitimi	Yatırım fizibilitelerini değerlendirmek amacıyla ekonomik, teknik ve mali analizi içeren fizibilite eğitimi	5 gün	Yeni Personel

#	Eğitimin Adı	Eğitim İçerik/Amaç	Eğitim Süre	Katılımcılar
7	Girişim ve Teknoloji Değerleme Eğitimi	Girişim fikirlerinin ve teknolojilerinin finansal değerlendirme yöntemlerini içeren eğitim.	5 gün	Girişim Sermayesi Çalışma Grubu
8	Yerel ve Kırsal Kalkınma Uzmanlık Eğitimi	Dirençli, sürdürülebilir kırsal alanlar, tarım ve gıda sistemleri kırsal kalkınma perspektifi ve deneyimleri, kooperatifçilik, kırsal turizm, gastronomi	2 Gün	İlgili Personel
9	Etki Analizi Eğitimi	Değerlendirme yöntemleri, politika/program/proje döngüsü ve etki değerlendirmesi, etki analizi kavram ve çerçevesi, sonuç zinciri (girdi-çıktı-sonuç-etki zinciri) (uygulamalı) gösterge belirleme, verinin tanımlanması, girilmesi ve düzenlenmesi, net etki, net kayıp, deplasman, ikame, sızıntı ve çarpan etkileri, SPSS uygulama, fayda-maliyet ve maliyet etkinliği analizleri analizi (uygulamalı)	2 Gün	İlgili Personel
10	Tasarım Programları Eğitimi	Adobe Illustrator, Photoshop, Corel, Canva, Pixlr, Gimp vb. programlar	5 Gün	İlgili Personel

Ajans Personelinin Bilgi ve Tecrübesinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Yurt içi ve yurt dışında bölgemizi ilgilendiren ve Ajans temsilcilerinin katılmasının faydalı olacağı değerlendirilen ve Ajans personelinin bilgi ve tecrübesinin geliştirilmesine yönelik konferans, seminer, eğitim, toplantı, davet ve diğer organizasyonlara iştirak edilecektir.

2025 yılında başta büyük ölçekli firmalar olmak üzere teknik inceleme ziyaretleri organize edilmesi planlanmaktadır. Bu ziyaretlerde bölgemizde faaliyet gösteren firmaların faaliyetleri daha yakından incelenerek tecrübelerinden faydalanılacaktır. Ajansımız, görev alanı ile ilgili konularda gerekli durumlarda tecrübe paylaşımı toplantıları, Bakanlık ve Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen tanıtım, koordinasyon, iletişim, eğitim, bilgilendirme vb. amaçlı toplantı ve organizasyonlar, iş birliğini geliştirme amaçlı faaliyetler düzenleyerek kamu kurumu, özel sektör, STK personeli, uzman ve akademisyenler, diğer Ajans personeli ve ilgili kurum yetkililerini bölgemize davet edecektir. Tanıtım, iş birliği ve koordinasyon amaçlı bu faaliyetlerin yerine getirilmesi için gerekli olan mal ve hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Artırıcı Faaliyetler

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5. maddesinin (ç) bendinde Ajansın insan kaynakları politikasının ilkeleri başlığı altında yer alan *"Personelin Ajansa sadakat ve bağlılığını artırmak, aynı Ajansta çalışma bilincinin oluşturulması ve güçlendirilmesi için Ajans çalışanları arasında iş birliği ve dayanışmayı geliştirici ve motivasyonu sağlayıcı tedbirler almak, Ajansta çalışmayı özendirici hale getirmek"* ilkesi gereğince, Ajans personelinin kuruma aidiyet bağının, çalışma motivasyonunun ve çalışan memnuniyetinin artırılması amacıyla iş ve çalışma ortamının stresini azaltıcı tedbirler alınacak, personelin değişik sosyal aktivitelere katılmasına yönelik olarak gerekli görülen mal ve hizmet satın alımı yapılacaktır.

Yine Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği 5. maddesinin (b) bendinde Ajansın insan kaynakları politikasının ilkeleri başlığı altında yer alan *"Personelin yaratıcılığını, girişimciliğini, başarı ve çabasını maddi ve manevi olarak desteklemek, buna ilişkin sistemler geliştirmek"* ilkesi gereğince, Ajans çalışanlarının mesleki ve kişisel yönden gelişmelerine katkıda bulunan, ayrıca personelin yaratıcılığının, girişimciliğinin ve belirli konularda uzmanlığının artmasına da katkı sağlayan yüksek lisans çalışmaları hususunda personel teşvik

edilecektir. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarında seçilecek olan tez konularının, Ajans faaliyetleriyle yakından ilgili olan bölgesel kalkınma, proje hibeleri, genel teşvik uygulamaları, girişimcilik vb. konularda olması hususunda personel yönlendirilerek, bölgesel kalkınma ve Ajans faaliyetleri ile ilgili konularda akademik seviyede uzmanlaşma sağlanmaya çalışılacaktır.

Ajans çalışmaların ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımının sağlanması ve personelin bilgi birikiminin artırılması amacıyla, Ajansın görev alanı ile ilgili konferanslara bildiri hazırlanması, Bölgesel Kalkınma Dergisi, Verimlilik Dergisi vb. hakemli dergiler için bilimsel makale yazılması ve Ajans personelinin bu tür konferanslara katılım sağlanması hedeflenecektir. Bu konuda gerekli yönlendirme yapılacak ve ilgili giderler Ajans tarafından karşılanacaktır.

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

Kurumsal İletişim Faaliyetleri için Genel Paydaş Veri Tabanının Geliştirilmesi ve Takibi

Paydaşlara etkinliklerin duyurulması, anket katılımı vb. konularda toplu e-posta veya kısa mesaj atılması ile ilgili çalışmalar 2025 yılında da yürütülecektir. İnternet sitesi üzerinden de veri tabanına kayıt yapılabilecektir.

Kurumsal İletişim

Medya ilişkilerinin doğru yönetilmesi kurumsal iletişim ve tanıtım faaliyetlerinin en temel unsurlarından biridir. Bu nedenle, Ajansın gazete, dergi, televizyon, sosyal medya vb. medya kurumları ile ilişkilerinin etkin ve doğru şekilde yönetilmesi amacıyla bu konuda teknik kapasite yükseltilecek ve gerekli görüldüğünde ilgili kurumlardan danışmanlık hizmeti satın alınacaktır.

Basın toplantısı düzenleme, basın bilgi notu hazırlama ve gönderme, reklam ve ilan verme gibi faaliyetler tek elden yürütülecektir. Ajansın tüm faaliyetlerinin basında doğru şekilde ve yaygın olarak yer alması için gerekli tedbirler alınacak ve bu konudaki çalışmalara gereken zaman ve kaynak ayrılacaktır.

Ajansın ve Ajans faaliyetlerinin medyada yakından takibi ve günlük olarak raporlanmasına yönelik hizmet alımına 2024 yılında devam edilecektir.

Ajansın Tanıtılması ve Temsil Edilmesine Yönelik Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Ajansın temsil ve tanıtım faaliyetlerinin ana hedefi hem Bölge Planının hem de Ajansın kurumsal vizyonunun paydaşları tarafından kavranmasını ve benimsenmesini sağlamaktır. Bölgesel kalkınma amaçları doğrultusunda katılımcı bir yaklaşım esas alınarak Ajans misyonunu gerçekleştirmek ancak paydaşların Ajansı benimsemesi ve tam desteği ile mümkün olacaktır.

Ajansın bilinirliğini ve kurumsal farkındalığını arttırmak, kamuoyunun Ajans ve faaliyetleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmasını sağlamak amacıyla yapılacak faaliyetler ile Ajansın çeşitli platformlarda temsili faaliyetleri bu başlık altında ele alınacaktır.

Bölgeye gelen ve Ajansımızı ziyaret eden yerli ve yabancı önemli kişiler, potansiyel yatırımcılar ve kurum temsilcileri ağırlanarak Ajansın en iyi şekilde temsil edilmesi sağlanacaktır. Ajansın faaliyetleri çerçevesinde bölgesel gelişme sürecine katkı sağlayacak bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtım ve bilgilendirme organizasyonları gerçekleştirilecektir. Tanıtım ve iş birliği çerçevesinde kurum, kuruluşlar ve yerel aktörler ile

bir araya gelinerek bölgenin kalkınmasına yönelik sektörel toplantılar, paneller, çalıştaylar düzenlenecek ya da düzenleyenler ile bir araya gelinerek çok taraflı iş birlikleri gerçekleştirilecektir.

Ajans Faaliyetleri ve Desteklerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Yürütülmesi

BEBKA Haber Dergisi, Ajansı tanıtmak ve Ajans faaliyetleri hakkında haberleri paydaşlara ve bölgemize duyurmak amacıyla 2012 yılından bu yana yayınlanmaktadır. 2025 yılında da dergi yayınlarına 3 aylık olarak devam edilecektir. Derginin içeriği, basım ve dağıtımı için gerekli durumlarda hizmet alımı yapılacaktır.

Ajans faaliyetleri ve desteklerinin tanıtımına yönelik hazırlanmış olan tanıtım filmlerinin, sosyal medyada, toplantı ve fuarlarda gösterilmesi amaçlanmaktadır. Filmlerin hedef kitesine uygun olarak gerektiğinde farklı dillere çevirisi yapılacaktır. Hazırlanan tanıtım ve reklam filmlerin ilgili tüm paydaşlara ulaştırılması ve ilgili platformlarda gösterilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

BEBKA 2022-2023 yıllarında Genç İstihdamına yönelik faaliyetler kapsamında bölgedeki sanayicilerin gençlerle buluşturulması amacıyla bir yayın dizisi oluşturmuştur. Ayrıca Ajansın odak alanlarında konusunda uzman kişiler konuk edilerek bilgilendirme ve tecrübe paylaşımına yönelik faaliyetler de yürütülecektir. Bu amaçla, 2021 yılında kurulan BEBKA TV 2025 yılında aktif olarak kullanılacaktır. İlgili videolar Ajansın kurumsal YouTube kanalından paylaşılacaktır.

Ajansın kurumsal internet sayfası Ajans hakkında bilgi alınması, faaliyetlerinin tanıtılması, desteklerin takibi ve gerekli dokümanlara ulaşılması açısından çok önemli işlevleri yerine getirmektedir. Bu işlevlerin daha etkin ve verimli yerine getirilmesi amacıyla kurumsal internet sitesi sürekli olarak güncellenmektedir.

Bölgesel, ulusal ve uluslararası yazılı, sesli ve görsel basın araçları yanı sıra sosyal medya olanaklarından faydalanılmaktadır. Sosyal medya uygulamalarının ve Ajans internet sitesinin hedef kitleler ile iletişim sağlanmasına daha etkin hizmet edecek şekilde kullanılması amaçlanmaktadır. X (Twitter), LinkedIn, Facebook, Instagram ve YouTube hesapları kullanılarak sosyal medya yoluyla paydaşlara ulaşılmaktadır.

2025 yılında belirli dönemler itibarıyla Ajans faaliyetlerinin ve yapılan çalışmaların toplu halde bir özetinin hedef kitleye sunulması amacıyla bu faaliyet ve çalışmalardan kesitler ve bilgiler içeren kısa filmler veya hareketli sunumlar hazırlanacak ve sosyal medyada paylaşımı gerçekleştirilecektir. Sosyal medya paylaşımlarının kurumsal bir çerçevede yapılabilmesi için hizmet alımı yapılabilecektir.

Ajansın tanıtım ve iletişim faaliyetlerinin bir parçası olarak bölgeyi ve Ajansı temsil eden gerektiğinde hediyelik/yöresel eşyalar hazırlanacaktır.

Yatırımcılara Yönelik Bilgilendirme ve Danışmanlık Faaliyetlerinin Yapılması

Ajansımız bünyesindeki Yatırım Destek Ofisleriyle temasa geçen yerli ve yabancı yatırımcılara, yatırım konularına göre sektörel bilgi sağlanması, yatırım planlarına uygun devlet destekleri ve teşvik sistemi hakkında bilgilendirme hizmetlerine devam edilecektir. Bunun yanında, illerdeki yatırım ortamına ilişkin diğer bilgilendirme faaliyetlerine ve yatırımcıların diğer kurum/kuruluşlara yönlendirilmesine devam edilecektir. Ankara ve İstanbul'da bulunan Ticari Ataşeliklere ve önde gelen Yatırım Danışmanlık firmalarına bölge yatırım imkânları ve Yatırım Destek Ofislerinin faaliyetleri hakkında bilgi verilecektir.

Yatırım Teşvik Sistemi ve yararlanma şartları ile ilgili Organize Sanayi Bölgelerinde bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Söz konusu toplantılar OSB Müdürlükleri ve Sanayi Odaları ile koordineli şekilde planlanacaktır.

Ayrıca Ajans, bölgenin yatırım ortamına ilişkin güncel verileri sürekli temin ederek yatırımcılara ve girişimcilere rehberlik, danışmanlık ve bilgi desteği sağlamaya devam edecektir. 2024 yılında Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin yatırım olanaklarına ilişkin güncel verilerin tespit edilmesi ve potansiyel yatırımcılara ulaştırılması sağlanacaktır.

15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 16'ncı bölümünde, Ajans bünyesinde yer alan Yatırım Destek Ofisine "*özel kesimdeki yatırımcıların kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini ilgili mevzuatta belirtilen süre içerisinde, ilgili mevzuatta bir süre belirtilmemişse öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırmak üzere yönetim kurulu adına tek elden takip ve koordine etmek*" görevi verilmiştir. Bu kapsamda bölgemizdeki kamu kurumlarında görevli ve daha önceden belirlenmiş irtibat noktaları ile koordineli olarak yatırımcılara destek verilmeye devam edilecektir.

Yürütülen bilgilendirme ve danışmanlık faaliyetlerine ilişkin veriler yatırımcı ilişkilerinin verimli bir şekilde yürütülmesi ve yapılan faaliyetlerin etkin olarak raporlanması için yatırım destek faaliyetleri süreçlerine göre şekillendirilen KAYS YDO²⁴ modülü kullanılmaya devam edilecektir. İllerdeki ilgili bütün paydaşlar, kurumlar ve şirketlerin iletişim bilgilerinin Kişisel Verilerin Koruması Kanunu gözetilerek KAYS YDO Modülüne girilmesi ve bu bilgilerin güncel tutulması sağlanacaktır.

Yatırım Yerine İlişkin Faaliyetler

Yatırıma uygun yer konusu gerek yerli gerekse de yabancı yatırımcı için önem arz eden bir konu haline gelmektedir. Yatırıma uygun yerlerin önceden belirlenmesi ve sistematik bir yapıda gerekli bilgilerin hazırlanması için çalışmalara 2023 yılında devam edilecektir.

Gerekli olduğunda, yatırım destek ofisleri için coğrafi bilgi sistemi altyapısı oluşturulması konusunda, bilgi işlem altyapısına dönük program alımı, hizmet alımı vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir. Çalışmalar çerçevesinde, gerekli görüldüğünde danışmanlık hizmeti alınması, ilgili personelin eğitimi konusunda çalışmalar yürütülecektir.

Teşvik Sistemi Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi

Teşvik sistemi kapsamında yatırımcıların bilgilendirilmesi, teşvik belgelerinin ara izlemelerinin yapılması ve teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri sürdürülecektir. 31 Mayıs 2018 tarih ve 30437 sayılı "Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği" doğrultusunda 2 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla yeni teşvik belgesi müracaatı ve diğer ilgili işlemler E-TUYS sistemi üzerinden elektronik ortamda yürütülmektedir.

²⁴ Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi Yatırım Destek Ofisi

Aynı zamanda yatırımcıların halihazırda devam eden teşvik belgelerinin 6 ayda bir ara izlemelerinin yapılması, ara izleme takip formlarının yatırımcılardan toplanması, Teşvik Bilgi Sistemi'ne girilmesi ve raporlanması faaliyetlerine devam edilecektir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından görevlendirmeleri yapılmış olan, teşvik belgesi tamamlama vizelerinin yapılması, yerinde tespit işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve onay için Bakanlığa gönderilmesi faaliyetlerine devam edilecektir.

Yatırım Teşvik Sistemi ve yararlanma şartları ile ilgili Organize Sanayi Bölgelerinde bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Söz konusu toplantılar OSB Müdürlükleri ve Sanayi Odaları ile koordineli şekilde planlanacaktır.

e) Ajans Destekleri

Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi

2025 ve 2026 yılları Proje Teklif Çağrılarının önceliklerinin ve detaylarının belirlenmesine yönelik çalışmalar 2025 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda Sonuç Odaklı Programlarda belirlenen amaçlar çerçevesinde destek programları oluşturulabilmesi için ilgili paydaşlarla toplantılar düzenlenecek, gerektiğinde birebir ziyaretler gerçekleştirilecektir.

Proje Teklif Çağrılarında Ait Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması

Ajansın 2025 yılı için planlayacağı Proje Teklif Çağrısı/Çağrılar ile ilgili olarak, kanun, yönetmelik ve kılavuzda geçen hususlara uygunluk içinde, başvuru şekil ve şartlarını, öncelikli faaliyet alanlarını ve proje konularını, başvuru sahibi ile maliyet ve faaliyetlerle ilgili uygunluğu, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini ve diğer gerekli bilgileri içeren başvuru rehberleri oluşturulacaktır. Potansiyel başvuru sahipleri dikkate alınarak destek programlarının başvuru rehberlerinin hazırlığı ve tasarımı gerçekleştirilecektir. Başvuru rehberlerinin hazırlık aşamasında gerekli hallerde bölge içi ve bölge dışı ilgili kuruluşlara yönelik ziyaretler, tecrübe paylaşım toplantıları ve teknik geziler düzenlenmesi planlanmaktadır.

Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması

2025 yılında uygulaması olacak Proje teklif çağrısı/çağrılarının programlarını ilgili tüm taraflara duyurmak ve tanıtmak için geniş kapsamlı duyuru faaliyetleri planlanmıştır. Bu kapsamda iletişim planı aşağıdaki iletişim araçlarını içerecektir:

Açılış ve Tanıtım Toplantıları: Mali destek programlarını duyurmak ve tanıtmak için 3 ilde tanıtım toplantıları yapılacaktır. Toplantılara her üç ilin programlarla ilgili kamu kesimi, sivil toplum ve özel sektör temsilcileri davet edilecektir.

Bilgilendirme Toplantıları: Mali destek programlarının bölgede etkin tanıtımı ve olası soruların yanıtlanması için çevrimiçi bilgilendirme toplantıları planlanacaktır. Bu toplantılar her kesimin ve kurumun bilgilendirilmesine ve katılımına imkân verecek şekilde düzenlenecektir. Planlanan bu toplantıların yanında programın hedef yararlanıcısı olan gruplara yönelik ilave bilgilendirme toplantıları da organize edilebilecektir.

İnternet Sitelerinde Duyuru: Mali destek programları; Bakanlık, BEBKA, Bursa, Eskişehir ve Bilecik İl Valilikleri internet sayfasında duyurulacaktır. Ayrıca programın hedef yararlanıcısı olan kurumlara resmi yazı

ile bilgilendirme yapılacak ve mali destek ile ilgili ilanı ve bilgileri internet sayfalarında yayımlamaları talep edilecektir.

Billboardlar: Programın her kesime etkin ulaşmasını sağlamak için Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde billboard kiralınması planlanmaktadır.

Gazete İlanları: Programı tanıtıcı bilgileri içeren ilanlar Bursa, Eskişehir ve Bilecik'te yayın yapan tüm yerel gazetelerde ve belirlenecek olan ulusal gazetelerde yayımlanacaktır.

Sosyal Medya: Ajansın Facebook, Instagram, Youtube, X (Twitter) ve LinkedIn hesaplarından program ile ilgili güncel bilgiler duyurulacaktır. Gerektiği durumlarda sosyal medya reklamları verilebilecektir.

Televizyon Programları: Mali destek programının televizyon izleyicilerine de tanıtılması amacıyla haber bülteni, ekonomi programları gibi yayınlara konuk olarak katılım sağlanması veya haber olarak bu programlarda mali destek programlarının tanıtılması planlanmaktadır.

Teknik Yardım Masası: Başvuru süresince İnternet üzerinden randevu alınarak başvuru sahiplerine projeler hakkında çevrimiçi olarak detaylı bilgi verilecektir.

Proje teklif çağrılarının konuları ve hedef kitlesine göre, ihtiyaç olması durumunda yukarıda belirtilen iletişim araçları dışında da tanıtım ve ilan yöntemleri kullanılacaktır.

Proje teklif çağrılarının ilan edilmesini müteakip potansiyel proje yararlanıcılarına yönelik bilgilendirme toplantıları ile proje hazırlama ile ilgili konuları içeren çevrimiçi eğitim organizasyonları düzenlenecektir. Eğitimlere katılacak olan potansiyel başvuru sahipleri ajansın internet sitesi üzerinden kayıt yaptıracaktır. Proje hazırlama eğitimleri, potansiyel teklif çağrısına konu olan bölgedeki bütün potansiyel başvuru sahiplerine ulaşacak şekilde çevrimiçi platformlar kullanılarak Ajans uzmanları tarafından ve/veya gerekli olduğu durumlarda hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilecektir. Bu eğitimde genel anlamda Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi üzerinden başvuru girişi, projelerin nasıl hazırlanması gerektiği, başvuru rehberi, başvuru formu ve ekleri kapsamında bilgilendirme yapılacaktır.

Potansiyel başvuru sahipleri tarafından yöneltilen veya yöneltilebilecek olan sorular kayıt altına alınarak Ajans uzmanlarınca cevaplandıktan ve gerekli onaylar alındıktan sonra Ajans internet sayfasında "Sıkça Sorulan Sorular" başlığı altında yayımlanacaktır.

Bununla birlikte, düzenlenen bilgilendirme toplantıları ve eğitimlere katılanlar ile anket çalışmaları ve çeşitli hizmet alımları ile bilgilendirme toplantıları ve proje yazma eğitimlerinin etkinliklerinin artırılması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Mali Destek Programları Kapsamında Yürütülecek Diğer Faaliyetler

2025 yılı mali destek programlarının ilanı, duyurulması ve eğitimleri gerçekleştirilecektir. Bağımsız değerlendiricilerin seçimi, proje tekliflerinin alınması, değerlendirilmesi ve sonuçlarının açıklanarak sözleşmelerinin imzalanması süreçleri 2025 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir.

Güdümlü Proje Desteği Bilgilendirme ve Proje Geliştirme Faaliyetleri

Ajans 2025 yılında da Güdümlü Proje Desteği kapsamında değerlendirilebilecek yeni proje fikirleri ile ilgili toplantılar düzenlemeye devam edecektir. Bu toplantılardan çıkan fikirlerin projeye dönüştürülmesini ve uygulanabilirliğini tespit etmek amacıyla destek yönetim kılavuzunda belirtilen süreç takip edilecektir.

Proje Teklif Çağrısı Usulüyle Destek Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Yararlanıcılarla proje uygulama dönemi boyunca sürekli irtibat halinde olunmasına azami derecede dikkat edilerek proje uygulama dönemindeki her faaliyet ve harcama mercek altına alınacaktır. Proje hesaplarının açıldığı banka ile yapılan protokol gereği proje hesap hareketleri ajans tarafından kontrol edilmekte olup ayrıca projelerde yararlanıcılar tarafından proje hesaplarından yapılacak her para transfer işlemi için izleme uzmanlarının ön onayı alınmaktadır. Proje kapsamındaki harcamalarının daha az hatayla yapılmasını ve proje sonunda ortaya çıkan uygun olmayan maliyetlerin asgari seviyeye düşmesini sağlayan bu uygulamaya bundan sonraki dönemlerde de devam edilecektir.

Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı çerçevesinde anlaşma sağlanan fonların girişimci arama, görüşmeleri, değerlendirme ve yatırım süreçlerine dair düzenli aralıklarla hazırlanmış olduğu raporların takibi yapılacaktır.

Fizibilite Desteği Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2022 yılı Fizibilite Desteği programı kapsamında 1 adet proje için sözleşme imzalanmış olup, söz konusu projenin 2025 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Teknik Destek Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2025 yılı itibarıyla Teknik Destek programı ilan edildikten sonra izleme ve değerlendirme süreci yürütülecektir.

Tamamlanan Projelere Denetimlerin Gerçekleştirilmesi

2018 yılı Proje Teklif Çağrısı kapsamında Ajansımızdan mali destek almış ve faaliyetleri tamamlanmış projelerin denetimlerine 2020 yılı 3. çeyreğinde başlanmış olup 7 adet projenin denetimi gerçekleştirilmiştir. Denetim faaliyetleri 2025 yılında da devam edecektir. Bu denetimlerde projelerin, uygulama dönemi sona erdikten sonra yararlanıcılar tarafından uyulması gereken yükümlülüklerle uygunlukları kontrol edilecektir. Bu çerçevede görünürlük faaliyetleri, proje kapsamında alınan makine ve ekipmanın varlığı, amacına uygun olarak kullanılması ve proje belgelerinin muhafazası konuları kontrol edilecektir.

Tamamlanan Programların Etki Değerlendirme Çalışması

2018 yılı mali destek programları etki değerlendirme çalışmaları 2024 yılı ikinci yarısında tamamlanmıştır. 2019 yılı mali destek programlarının etki değerlendirme çalışmaları ise 2025 yılı içerisinde tamamlanmış olacaktır. Mali destek programlarının etki değerlendirmelerinin yapılması için faydalanıcılarla tarafsız bir bakış açısıyla anket ve derinlemesine mülakat çalışmalarının yürütülmesi ve programların etki değerlendirme çalışmaları ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

f) AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

AB Proje Geliştirme Çalışmaları

Avrupa Birliği (AB) tarafından ilan edilen ve edilecek olan hibe programlarına yönelik olarak ilgili bakanlık ve kurumlar tarafından düzenlenecek bilgilendirme toplantılarına Ajans tarafından 2024 yılında katılım sağlanacaktır. Açılacak programlara ilişkin program içeriği, başvuru formları ve süreci vb. açıklamalar Ajans internet sitesinde ve sosyal medya hesaplarında duyurulacak olup, bölgedeki kurumlara ihtiyaç olması halinde açılacak programlar hakkında detaylı bilgilendirme yapılması için ilgili Valiliklerin AB Proje Geliştirme ve Koordinasyon Merkezlerine destek sağlanacaktır. Programların önceliklerine uygun olarak bölge illeri için proje geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Ajans bu tür projelerde, tarafları bir araya getirerek projenin gelişmesine teknik destek sağlayan, aracı ve yönlendirici bir rol oynamakla birlikte bölgesel kalkınmayı ilgilendiren konularda doğrudan uygulayıcı bir kurum olmayı hedeflemektedir. Ajans içinde birimler arası AB Proje Yazma Ekibi kurularak açılan programlar takip edilmekte ve uygun programlara başvurular yapılmaktadır. Bu kapsamda başvuru sahibi/koordinatör olarak 7 projeye, ortak/iştirakçi olarak ise 8 projeye olmak üzere toplam 15 başvuru yapılmıştır. Bunlardan 2 proje desteklenmiş olup 1 projenin başvuru sonucu beklenmektedir.

g) Diğer Proje ve Faaliyetler

Personel Ödemeleri

Personel maaşları ve diğer özlük hakları ile ilgili işlemler, Yönetim Kurulu kararları ve ilgili mevzuat çerçevesinde hareket edilerek gerçekleştirilecektir. Ajans personelinin maaşları ve diğer özlük hakları ile ilgili olarak yetkili merciler tarafından yapılacak yeni düzenlemelere göre oluşabilecek ilave ödemeler mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

6772 Sayılı (Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanun'la 6212 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin Kaldırılması Hakkında) Kanun hükümlerine göre kamu kurumlarında İş Kanunu hükümleri çerçevesinde istihdam edilen personelin tediye ödemeleri ilgili mevzuat çerçevesinde ödemelere devam edilecektir.

Ajansımız Yönetim Kurulunun 30.07.2015 2015/64 Sayılı Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar gereği Ajansımızı temsil yetkisi verilen Yerel Yönetimler Kamu İşverenleri Sendikası (YERELSEN) ile Ajans personelinin temsilen Türkiye Kooperatif, Ticaret, Eğitim ve Büro İşçileri (KOOP-İŞ) sendikası arasında sendikalı olan personel ile ilgili olarak ücret zammı, ikramiye, sosyal yardım ve diğer hususları belirleyen Toplu İş Sözleşmesi 31.03.2023 tarihinde imzalanmıştır. 24.07.2023 tarihinde bu sözleşmeye ek protokol yapılmıştır. 2025 yılı için tekrar toplu iş sözleşmesi süreci başlayacaktır.

İç Kontrol Sisteminin Geliştirilmesi

İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Komisyonu ve Risk Yönetim Komitesi her yıl ocak ayında toplanarak İç Kontrol Eylem Planında yapılması kararlaştırılan faaliyetlerle ilgili olarak değerlendirme yapılacak, tüm iş süreçlerine ait riskler belirlenerek yeni riskler risk kütüğüne ilave edilecek ve risk değerlendirme formunda belirlenen sorumlular tarafından bu riskler için önleyici faaliyetler tespit edilip uygulanacaktır.

Ajans Genel İdari Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Ajansın faaliyetlerinin sürekliliği gereği; Ajans yeni hizmet binası ile ilgili giderler, YDO'ların kira ve aidat ödemeleri, bina sigortası ödemeleri, çevre temizlik vergisi gibi vergi mevzuatından kaynaklanan zorunlu ödemeler, süreli/süresiz yayınlar, gazete, dergi ve diğer aboneliklere ilişkin ödemeler, her türlü matbaa, basılı kâğıt, kitap, kırtasiye, kartuş, toner, mutfak ve temizlik malzemeleri ile sarf malzemeler ve buna benzer diğer giderler, kargo ve gönderi masrafları, sağlık malzemeleri ve sağlık dolabı için alınacak ilaçlar, Ajansa gelen telefon, elektrik, doğalgaz, internet gibi fatura ödemeleri ve buna benzer diğer faaliyet ve bu faaliyetlerden kaynaklanan ödemeler 2025 yılı içinde de gerçekleştirilecektir.

Ajansın mevzuatta tanımlı iş ve işlemleri ile ilgili olarak, ihtiyaç olması halinde, avukatlık ve hukuk müşavirliği, bilirkişi incelemesi, mali müşavirlik ve diğer danışmanlık hizmetleri, 2025 yılında hizmet alımı yolu ile alınabilecektir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Ajansımızı da kapsayan birçok kuruma getirilen yükümlülükler takip edilecektir. İlgili kanun hükümlerinin yerine getirilebilmesi için danışmanlık, hekimlik, iş güvenliği uzmanlığı ile Ajans ofislerinde iş güvenliğinin sağlanabilmesi için risk analizlerinde tespit edilen eksikliklerin giderilmesi amacıyla gereken mal ve hizmet alımları ile ofislerde yapılması gereken yapım işleri gerçekleştirilerek kanundan kaynaklanan sorumlulukların yerine getirilmesi sağlanacaktır.

Mali destek programları çerçevesinde söz konusu olabilecek sözleşme fesih süreçlerinde ve/veya diğer hukuki anlaşmazlıklar ile Ajansın diğer faaliyetleriyle ilgili yargıya intikal eden hukuki süreçlerde ortaya çıkabilecek mahkeme, noter, bilirkişi, karşı vekâlet gibi yasal olarak ödenmesi zorunlu olan masraflar karşılanacaktır. Geçmiş yıllarda açılan Ajansımızın taraf olduğu bazı davaların hukuki süreçlerinin 2025 yılına sarkması halinde mahkeme kararları sonucuna göre hareket edilecektir. Ayrıca banka, posta, kargo, ulaşım, vergi gibi Ajansın faaliyetleri sırasında hukuki süreçlerde ortaya çıkacak diğer masraflar da Ajansımızca ödenecektir. Ajans hizmetlerinin aksamaması için santral ve haberleşme, şoförlük, büro personeli, temizlik hizmetleri, yönetici asistanlığı gibi hizmetler için çalıştırılan işçiler 696 sayılı KHK çerçevesinde kadroya alınmıştır. Benzer işler için ilave personel ihtiyacının ortaya çıkması durumunda meri mevzuata göre hareket edilecektir. Ajans faaliyetlerine yönelik olarak eğitim, seminer, organizasyon ve buna benzer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan çay-kahve vb. ikramın profesyonel olarak gerçekleştirilebilmesi için gerekli olduğunda hizmet satın alımı yoluna gidilecektir.

Ajans tarafından gerçekleştirilecek temsil ve ağırlama giderleri ve makam temsil giderleri gerçekleştirilecektir.

Merkez Ofis ve Yatırım Destek Ofislerinin Yapımı, Tefrişatı ve Düzenlenmesi

Ajans merkez ofisin kalıcı binasına 28.06.2021 tarihinde taşınılmış, yıl içinde gerekli görülen tefrişat ve hizmet alımları yapılmıştır. 2025 yılı içerisinde de hizmet binasının ihtiyaçları doğrultusunda mal ve hizmet alımları gerçekleştirilecektir.

Eskişehir Yatırım Destek Ofisi de 07.06.2021 yılı içerisinde yeni ofisine taşınmıştır. Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek ofislerinin iç dekorasyon ve tefrişatları ile ilgili olarak ihtiyaç olması halinde 2025 yılında bakım/onarım

faaliyetleri gerçekleştirilecek, demirbaş (masa, sandalye, dolap vb.), diğer ofis ekipmanları ve diğer tefrişat satın alımı yapılacak, yeni iç düzenleme ve dekorasyon işlemleri tamamlanacaktır.

Araç Kiralanması/Satın Alınması ve Akaryakıt vb. Giderlerinin Karşlanması

Ajansın faaliyetlerinde kullanılmak üzere kiralaan araçlar, Ajans faaliyetlerinin dönemsel olarak belirli bir tarihte yoğunlaşması veya diğer Ajans faaliyetleri için daha büyük araçlara ihtiyaç olması nedeniyle yetersiz kalmakta olup, bu yoğun dönemlerde gerekli olması halinde günlük ve/veya aylık olmak üzere dışarıdan kısa süreli araç kiralama yoluna gidilebilecektir. Ayrıca, mevcut kiralık araçların yetersiz kalması halinde Yönetim Kurulu kararıyla uzun süreli ilave araç kiralama yoluna da gidilebilecektir.

Ayrıca Yönetim Kurulunun görüşleri doğrultusunda araç satın alma yoluna da gidilebilecektir.

Ajansın kiraladığı veya satın aldığı tüm araçlara ilişkin yakıt masrafları, yıkama ve temizlik masrafları, otopark giderleri ile sözleşme kapsamında olmayan diğer giderler karşılanacaktır.

Kurumun İhtiyaç Duyduğu Bilgisayar, Ağ Bağlantıları, Diğer Donanımların ve Yazılımların Temini

Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi için gerekli olan yazılım ve donanımlar Bakanlığımızın istemiş olduğu merkezi yapıya geçmemiz ile büyük ölçüde temin edilmiş ve kurulumları tamamlanmıştır.

Ajansın yeni çalışma alanlarındaki donanım ve Ajans faaliyetlerinde ortaya çıkabilecek yeni yazılım ve lisans ihtiyaçları tespit edilerek tamamlanacaktır. Gerekmesi halinde modeli geçen diz üstü/masa üstü bilgisayar ve/veya diğer ekipmanların yenilenmesine ve mevcut lisansların güncellemelerinin yapılmasına 2025 yılında devam edilecektir.

Önceki yıllarda olduğu gibi mevcut internet sitelerine ek olarak üzerinde çalışma yapılan tematik konular için 2025 yılında Ajans bünyesinde portallar ve yeni internet siteleri oluşturulacaktır. Ajans internet sitelerinin güncellenmesi, yeniden yapılması, yenileme işleri, hosting, bakım ve diğer teknik ihtiyaçlarının temin edilmesinde hizmet satın alımı yapılmaya devam edilecektir.

Yönetim Kurulu Toplantıları

BEBKA'nın Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine azami iki ayda bir toplanır. 2025 yılında da yönetim kurulu rutin toplantılarına devam edecektir.

Yıllık ve Ara Faaliyet Raporları

Kalkınma Ajansları Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 91. Maddesine göre; ajans faaliyet raporları, ajansın faaliyetlerini gösterecek şekilde, altı aylık ara rapor ve yıllık faaliyet raporu şeklinde düzenlenir. 2025 yılı içerisinde 2024 yılı faaliyet raporu Mart ayı sonuna kadar, 2025 yılı ara faaliyet raporu ise Eylül ayı sonuna kadar hazırlanacaktır.

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Faaliyet Planı ve Bütçe Tablosu

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2025 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 20. YKF Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra no	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
1	Bölge Planı Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	YDO'lar	2022/1	2025/4
2	Test ve Laboratuvar İhtiyacı Analiz Çalışması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	YDO'lar	-	2024/1	2025/4
3	Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	YDO'lar	-	2024/1	2025/4
4	Genç İstihdamına Yönelik Mesleki Eğitim Kursları	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB, YDO'lar	PYB İDB	2023/1	2025/4
5	Kadın İstihdamına Yönelik Mesleki Eğitim Kursları	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB, YDO'lar	PYB İDB	2023/1	2025/4
6	Çocuk ve Genç Teknoloji Programları	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	MİB	PPKB	2023/1	2024/2
7	TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2025/1	2025/4
8	Yerel Kalkınma Hamlesi Programı	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2024/1	2025/4
9	Proje Teklif Çağrıları	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2025/1	2025/4
10	Teknik Destek	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2025/1	2025/4
11	Fizibilite Desteği	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2025/1	2025/4
12	Güdümlü Proje Desteği	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2025/1	2025/4

4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

4.2.1. Bölge Planı Çalışmaları

a) Amaç

25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun”a dayanarak 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan BEBKA’nın temel amacı kamu kesimi, özel sektör, sivil toplum ve üniversiteler arasındaki koordinasyon ve iş birliğini sağlayarak bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda BEBKA, Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliğini geliştirerek kalkınmaya yön vermeyi, yerel sorunlara yine yerel odaklı çözümler sunarak kaynakların yerinde ve etkin kullanımıyla sürdürülebilir kalkınmaya sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan yeni Bölge Planı, BEBKA koordinasyonluğunda katılımcı, yenilikçi ve stratejik bir yaklaşım ile oluşturulmuştur. TR41 bölgesi için belirlenen vizyon, stratejik öncelik, tedbir, proje ve program ile bölgesel kalkınmaya hizmet eden tüm çalışmaları yönlendirip bölgesel gelişmeyi sağlamak hedeflenmektedir. Onay sürecinin ardından Bakanlığımızın yönlendirmesi ile proje ve program önerileri hakkındaki çalışmalar gerçekleştirilecek ve performans göstergeleri takip edilecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölge planı, sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmayı ve kaynakların yerinde ve etkin kullanımını hedefleyen; bölgedeki kamu kesimi, özel sektör, sivil toplum ve üniversiteler arasında koordinasyonu sağlayarak bölgesel program ve projelerin temelini oluşturacak bir strateji, koordinasyon ve yön verme belgesidir.

Türkiye’de bölge planlarına ilişkin yetkilendirme, 3194 sayılı İmar Kanunu’nun Planların Hazırlanması ve Yürürlüğe Konulmasına ilişkin 8. Maddesi’nde “*Bölge planları; sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.*” ifadesinde yer almaktadır.

14 Nisan 2020 tarih ve 31099 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 59 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 15.maddesi ile “*Bölgesel gelişme ulusal stratejisi, bölge planları ve stratejilerinin hazırlık çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, bu belgelerin sektörel ve tematik politikalarla uyum ve tamamlayıcılığını sağlayacak tedbirler geliştirmek*” yetkisi Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne verilmiştir. 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkındaki Kanunda da kalkınma ajanslarının tüm faaliyetlerini bölge planları çerçevesinde yürütmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 41. maddesi ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 31. maddesinde belediyeler ve il özel idareleri stratejik planlarını varsa Bölge Planlarına uygun olarak hazırlanmasına yönelik hükümler bulunmaktadır. İmar Kanunun 5. ve 8. maddeleri gereğince Çevre Düzeni, Nazım ve Uygulama İmar Planlarının Bölge Plan kararlarına uygun olarak hazırlanması gerekmektedir. Üst ve alt

ölçekli planlar arasında uyumu ve bütünlüğü sağlayıcı nitelikte olması öngörülen Bölge Planları, planlama hiyerarşisinde Ulusal Kalkınma Planları ile Çevre Düzeni Planları arasında yer almaktadır.

2024-2028 Bölge Planı hazırlıkları kapsamında, 2021 yılında ön hazırlıklar tamamlanarak Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün yazısı üzerine sürece öneriler hazırlanmıştır. 2022'de Ajans içinde çalışma takvimi ve yöntemi belirlenmiş, farklı birimlerin katılımıyla ilgili personelin yer aldığı Çalışma Grubu oluşturulmuş, Bölge Planı Hazırlık Kılavuzu temel alınarak mevcut durum analizi listesi düzenlenmiş, açık kaynaklarda yer alan ve resmi yazıyla talep edilen verilerin temini tamamlanmış, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından temin edilen diğer verilerle birleştirilmiştir.

Temin edilen verilerden yararlanılarak çalışma grubu arasında paylaşırlan mevcut durum analizleri tamamlanırken, eş zamanlı olarak çevrim içi paydaş anketi düzenlenmiştir. Katılımcılığı üst düzeyde sağlamanın hedeflendiği bu süreçte, 27 Eylül'de Eskişehir, 4 Ekim'de Bilecik ve 6 Ekim'de il çalıştayları düzenlenmiştir. Kamu, özel sektör, sivil toplum ve üniversitelerin davet edildiği, toplamda 421 kişinin katılım sağladığı ve başlangıcında mevcut durum analizlerinin özet sunumunun gerçekleştirildiği çalıştaylarda; Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin mevcut durumda sahip oldukları güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler, altı tematik masada ele alınmıştır. Devamında ise bölge vizyonuna katkı sunacak kelime önerileri toplanmış, katılımcılardan bulundukları masanın temasında göre hedef, performans göstergesi ve tedir/program/proje önerileri alınmıştır.

Mevcut durum analizlerinden, çalıştaylardan ve anketlerden elde edilen bulgulardan hareketle bölge vizyonu, stratejik öncelikler, hedefler ve tedbir/program/proje önerileri belirlenmiştir. Seçilen 17 proje ve 4 program için bilgi formları hazırlanarak taslak bölge planı açıklama raporu ve mevcut durum analizleri ile birlikte 31.10.2022 tarihinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne sunulmuştur.

2022 Kasım ve Aralık aylarında ilçe ziyaretlerinde taslak bölge planına ilişkin kamu, özel sektör ve sivil toplum kesimlerinin görüşleri alınmıştır. Buna ek olarak planda, bölgesel gelişme hedeflerinin mekânsal gelişmeyle ilişkisini ortaya koyacak mekânsal gelişme şeması hazırlanmıştır. Mekânsal gelişme şeması ve ortak geliştirilebilecek program ve proje önerileri için, Marmara Bölgesinde yer alan ajanslarla ve TR41 Bölgesine sınırı bulunan diğer ajanslarla Bursa'da bir toplantı düzenlenmiştir. 31.01.2023 tarihinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne ikinci taslak sunulmuş, ardından deprem ve afetlere hazırlık temalı ilave bir revizyon uygulanmış ve 14.03.2023 tarihinde tekrar gönderilmiştir. Bu aşamadan sonra yerelde ve merkezi düzeyde resmi yazı yoluyla kurum görüşleri alınmış ve 04.08.2023 tarihinde kurum görüşleri neticesinde revize edilen taslak bölge planı gönderilmiştir. 15.08.2023 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının birim, bağlı kuruluş ve ilgili kuruluş yöneticilerine sunulan bölge planında, 2024 yılı içerisinde gerekli revizyon süreçleri yürütülmüş olup Aralık 2024 tarihi itibarıyla onay süreçleri tamamlanmıştır. 2025 yılının ilk çeyreğinde bölge illerinde plan ve mevcut durum analizlerine yönelik lansmanlar gerçekleştirilmiştir. Proje ve program önerileri hakkında Bakanlığımızın talimatları yerine getirilecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 21. Bölge Planı Çalışmaları Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Mevcut Durum Analizi Raporu	Adet	1	BEBKA
Bölge Planı	Adet	1	BEBKA
Bölge Mekânsal Gelişme Şeması	Adet	1	BEBKA
Düzenlenen Bölge Planı Çalıştayı Sayısı	Adet	3	BEBKA
Gerçekleştirilen İlçe Ziyareti Sayısı	Adet	39	BEBKA
Bölge Planı Tedbir, Program ve Proje Önerilerinin Takibi Kapsamında Düzenlenen Görüşme Sayısı	Adet	10	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Marmara Bölgesi'nde bulunan diğer kalkınma ajansları (MARKA, İSTKA, TRAKYAKA, GMKA) ile ortak çalışmalar yapılacaktır, tüm bölgeyi ilgilendiren konularda geliştirilecek plan, proje ve faaliyetlerde ortak hareket edilecektir. Ayrıca TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi'ne göre, TR41 Bölgesi, Türkiye'nin gerek nüfus gerek ekonomik değer üretme açısından ilk üç sırada yer alan İstanbul, Ankara ve İzmir illerini bir araya getiren bir mekânsal gelişim koridorunun odağında yer almaktadır. Bunun yanında, gece ışıkları verisi kullanılarak, üç il arasında giderek daha fazla belirginleşen bir mekânsal gelişim koridorunun ortaya çıktığını söylemek mümkün olabilir. Türkiye'nin büyümesinin önemli bir kısmı Batı Anadolu Mekânsal Gelişim Koridoru denilebilen bu hatta gerçekleşmektedir. Buna ek olarak, Osmangazi Köprüsü'nün açılmasının ardından İstanbul-İzmir Otoyolu ve Çandarlı Limanının da devreye girmesiyle koridorun ekonomik etkinliğinin artması beklenebilir. Bu kapsamda bahsi geçen mekânsal gelişim koridoru üzerinde yer alan kalkınma ajansları ile de iş birliği yapılması amaçlanmaktadır.

07.10.2022 tarihinde Bursa'da BEBKA Hizmet Binasında ortak tedbir, program ve proje önerileri ile mekânsal gelişme şemalarının uyumlulaştırılması amacıyla istişare toplantısı düzenlenmiştir. Planın onaylanmasının ardından diğer kurum ve kuruluşların sorumluluğunda kalan tedbir, program ve proje önerileriyle ilgili toplantılar ve görüşmeler ile izleme ve değerlendirme sürecine katkı sunulacaktır.

e) İzleme ve Değerlendirme

Bölge planı, TR41 Bölgesi'nde yürütülecek alt ölçekli plan ve strateji çalışmalarına yön verecek, BEBKA tarafından yürütülecek mali ve teknik destek programları ile diğer ajans faaliyetleri için genel çerçeve oluşturacaktır.

Bölge planını izlenmesi ve değerlendirmesi süreci, planda öngörülerin tedbirlere dönük uygulama ve çıktılarına ait bilgilerin analiz edilerek bölge planının hedeflere ulaşma performansının ölçülmesi amacını taşımaktadır. Plan kararlarına dönük uygulamaların başlangıç ve ilerleme aşamalarında taşıdığı potansiyel risklerin ve ortaya çıkan hataların tespit edilip değerlendirilmesi, geleceğe dönük önlemlerin alınması izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında yer almaktadır.

İzleme ve değerlendirme faaliyetleri iki kademe üzerinden oluşturulan bölge planı hedeflerinin takibini sağlayacaktır. Bölge planı öncelikleri, bölge planının öngörülen hedeflere ulaşması amacıyla izleme ve değerlendirme yapılacak alanları ifade etmektedir. Tedbir, program ve proje önerileri ise ilgili önceliğin gerçekleştirilmesine dönük somut sonuçları kapsayan faaliyetler bütünüü ifade etmektedir. Plan öncelik ve tedbirlerinin zaman ve maliyet açısından gerçekçi, sonuçlarının ölçülebilir ve sonuç odaklı olmasına çalışılacaktır. Öncelik ve tedbirlerin gerçekleşme durumu performans göstergeleri aracılığıyla takip edilecektir. Bu nedenle performans göstergeleri, hedeflerdeki gelişmelerin takip edilmesine imkân verecek şekilde ölçülebilir ve süreli olacak şekilde oluşturulmaya çalışılacaktır.

İzlemeden sonraki aşamada performans göstergeleri üzerinden değerlendirme yapılacaktır. Bu amaçla izleme süreci sonunda temin edilen verilerin yorumlanması ve analiz edilmesi hedeflenmektedir. Değerlendirme sürecinde plan hedeflerine uygulamaların etkinlik, etkililik ve sürdürülebilirlik boyutlarının ortaya çıkarılması sağlanacaktır. Bölge planının izlenmesinden yerel düzeyde Ajans ve ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumlu olacaktır. Tedbirlerde ifade edilen faaliyetlerin ilgili kurumlarla iş birliği halinde takip edilmesi, gerekli görüldüğü durumlarda faaliyetin daha başarılı gerçekleştirilmesi amacıyla yönlendirilme yapılması izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında yer almaktadır. Bölge planı kararları kapsamında yapılacak faaliyetler iki yılda bir hazırlanacak olan izleme ve değerlendirme raporları vasıtasıyla takip edilecektir.

4.2.2. Test ve Laboratuvar İhtiyacı Analiz Çalışması

Bölgede öne çıkan sektörlerin mevcut test ve sertifikasyon süreçleri analiz edilerek yurt dışından temin edilen ihtiyaçların yerleştirilme potansiyeli araştırılacaktır. Ajans eliyle hazırlanması planlanan bu çalışma, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülecektir.

4.3. İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

4.3.1. Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri

a) Amaç

Başta yatırım destek ofisleri olmak üzere ajansın ilgili birimlerinin, bölgenin hedef, ihtiyaç ve sorunlarına yönelik olarak yurtdışında yeni iş birliklerinin tesis edilmesi ve mevcut iş birliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ajansımızın geçmiş ve mevcut faaliyetleri ile öne çıkan sektörler dikkate alındığında Almanya ve Güney Kore ile yapılan faaliyetler ve iş birliği olanakları ön plana çıkmaktadır.

Bölge illerinin turizm ve yatırım ortamının tanıtımına yönelik doküman, görsel ve videolar Korece diline tercüme edilecek ve yayınların Güney Kore’de dağıtımı ve yayını ülkedeki paydaşlar aracılığı ile gerçekleştirilecektir. Ayrıca bölgemizin yatırım ortamının Güney Kore’de tanıtımı amacıyla, mevcut dokümanların Korece diline tercümesi ve Seul Büyükelçiliği başta olmak üzere ilgili kuruluşlar aracılığı ile potansiyel yatırımcılara ulaştırılması sağlanacaktır.

Endüstri 4.0 konusunda Güney Kore’deki bilgi birikiminin bölgemize aktarılması konusunda Kore Merkezli bir enstitünün bölgemizde kurulması veya oradaki bilgi birikiminin bölgemize aktarılması konusunda üniversitelerimiz ile gerekli girişimlerde bulunulacaktır. Gerektiğinde Güney Kore’deki Enstitü ve Ar-Ge merkezlerine bölgedeki paydaşlarla bir teknik ziyaret düzenlenecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 22. YKF Hedef Ülkelerle İş Birliği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kurum ziyareti	Adet	5	BEBKA
Tanıtım etkinliği	Adet	2	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

İllerin yurtdışında tanıtımı amacıyla iş birliğindeki ülkelerle yürütülecek çalışmalarda gerek yereldeki gerekse yurtdışındaki paydaşlarla koordinasyon Ajans tarafından sağlanacaktır. Kore’de Seul Büyükelçiliği, THY Seul Ofisi iş birliği faaliyetleri koordineli yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yürütülen faaliyetlerin izleme ve değerlendirme süreçleri Yatırım Destek Ofisleri aracılığı ile takip edilecektir.

2019 yılında Güney Kore Cumhuriyetine bir tanıtım turu, Bursa’da Turizm Tanıtım Etkinliği ve 3 ilde Koreli Bloggerlara yönelik bir famtrip düzenlenmiştir. Ayrıca Kore Başkonsolosluğuna, Kore Turizm Organizasyonuna ve Korea Trade and Invest’e ziyaretler düzenlenmiştir. Kore’ye yapılan ziyaret esnasında da hem yatırımcılar hem de karşılıklı olarak bölge üniversiteleri arasında yürütülebilecek faaliyetler hakkında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Bursa Valiliği ile Kore Cumhuriyeti Gyeongsangbuk-Do İli arasında iş birliği Mutabakat Zaptı 2010 yılında imzalanmıştır ve sonrasında karşılıklı ziyaret ve ortak çalışmalar yürütülmüştür.

4.3.2. Genç İstihdamına Yönelik Mesleki Eğitim Kursları

a) Amaç

2022 ve 2023 yıllarında bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik mesleki ve teknik eğitimler verilmiştir. Bu kapsamda; bölgedeki firmalar, teknokentler, OSB'ler, ticaret ve sanayi odaları, mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları gibi kurum/kuruluşlarla yapılacak görüşmeler ve iş birlikleri doğrultusunda piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikler belirlenerek, bu niteliklerin kazandırılmasına yönelik istihdam garantili mesleki eğitim programları düzenlenmiştir. Kalkınma ajanslarının 2022-2023 teması kapsamında yürütülen programların çıktıları ve etkileri 2025 yılında takip edilecek olup, tespit edilebilecek ilave müdahale alanlarına yönelik yeni programlar yürütmek üzere görüşmeler ve iş birlikleri sürdürülecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İŞKUR'un Bursa, Eskişehir ve Bilecik için ayrı ayrı yayımladığı 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporlarına göre Bursa'da 1.368 işletmedeki 8.596 açık işin 6.033'ü, Eskişehir'de 302 işletmedeki 1.683 açık işin 940'ı ve Bilecik'te 99 işletmedeki 1.297 açık işin 1.050'si imalat sektöründe olduğu tespit edilmiştir. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımları incelendiğinde ise ilk sırada Tesis, Makine Operatörleri ve Montajcılar, ikinci sırada da Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Bunun dışında yine aynı raporlarda ortaya konulan sektörler göre temininde güçlük çekilen mesleklerdeki eleman sayılarına göre imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde ise Tesis, Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanların ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Söz konusu raporlara göre, bu meslek dallarında eleman temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmamasının yer aldığı dikkat çekmektedir. İkinci sırada ise gerekli mesleki beceriye/niteliğe ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Yapılan görüşmelerde bölgede eleman temininde güçlük çekilen meslek dallarında mesleki eğitim verilmesine rağmen talebin yeterince karşılanamadığı ifade edilmiştir. Mesleki eğitim merkezleri tarafından verilen eğitimlerin kapasitelerinin ve sayılarının artırılmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. 2022 ve 2023 yıllarında düzenlenmesine katkı sağladığımız mesleki eğitim kurslarından elde edilen çıktılar, söz konusu tespitleri doğrular niteliktedir.

Bu bağlamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen ve 2022-2023 yıllarında kalkınma ajanslarından odaklanılması beklenen "Genç İstihdamı" teması hedeflerine uygun olarak, temininde güçlük çekilen meslek dallarında sektörlerin ihtiyaçlarına göre istihdam garantili mesleki eğitim kursları düzenlenmesine 2025 yılında da devam edilecektir. Bu kapsamda kurslar Bölgedeki mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, imalat sanayi firmaları, organize sanayi bölgeleri, ticaret ve sanayi odaları, iş insanları dernekleri ile iş birliği çerçevesinde düzenlenecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Çıktı	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Düzenlenecek Mesleki Eğitim Kursları ²⁵	Adet	31 ²⁶	44	BEBKA
Kurslara Katılacak Kursiyer Sayısı	Kişi	692	712	BEBKA
İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi	474	384	BEBKA
Yetiştirilen Veri Bilimci Sayısı	Kişi	19	-	BEBKA

İstihdam garantili mesleki eğitim kursları kapsamında 2022 ve 2025 yılları itibarıyla düzenlenen kurslar ve gerçekleşen çıktılara aşağıda yer verilmiştir:

Faaliyet Adı	Faaliyet Açıklaması	Faaliyet Gerçekleşme Takvimi (Başlangıç-Bitiş)	Faaliyet Kapsamında İstihdam Edilmesi Hedeflenen Genç Sayısı	Faaliyet Kapsamında İstihdam Edilen Genç Sayısı
İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Genç istihdamı ve kadın istihdamı temaları kapsamında Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü iş birliğiyle Eskişehir sanayisi için; -yetişmiş insan gücü ihtiyacını karşılamak, -kadın istihdamına katkı sunmak, - iş gücü potansiyelini ortaya çıkartarak kalifiye elemanlar yetiştirmek -uygulamalı mesleki eğitimler yolu ile istihdam sağlamak amacıyla 18-35 yaş arasında mesleksiz gençlere "CNC Tezgâh Operatörlüğü, CMM Destekli Kalite Kontrol Operatörlüğü, Gaz Altı Kaynak Operatörlüğü, Makine Bakım ve Makine Montajı" alanlarında 3'er aylık dönemler halinde her bir eğitim dalı için toplam 500'er saatlik mesleki ve teknik eğitim verilmiştir. Gerçekleşen 10 eğitim döneminde toplamda 891 kişiye eğitim imkânı sağlanmıştır. Eğitimler sonunda MEGEM'de firmalar ile kursiyerler için mülakat ortamı oluşturularak görüşme yapmaları sağlanmıştır. Eylül 2024 itibarıyla 624 kişi istihdam edilmiş olup henüz istihdam edilmeyen ve iş görüşmeleri devam eden 31 kişi mevcuttur. Eğitimi tamamlayanların takibi yapılmakta, istihdam edilenlerin hangi firmalarda işe başladıklarına dair veriler tutulmaktadır.	11 Nisan 2022-Eylül 2024	891	624
İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Tema kapsamında Eskişehir Sanayi Odası iş birliğiyle Sanayi Eskişehir sanayisinin ihtiyaç duyduğu " CNC Tezgâh Operatörlüğü " alanında toplam 364 saatlik mesleki ve teknik eğitim verilmiştir. Eğitim için 18-35 yaş arasında mesleksiz gençler hedeflenmiştir. Eğitime 16 kişi başlamış ancak 13 kişi kursu tamamlamıştır. Şu ana kadar 5 kişi istihdam edilmiştir . Henüz istihdam edilmeyenlerin iş görüşmeleri devam etmektedir. Eğitimi tamamlayanların takibi yapılmaktadır. İstihdam edilenlerin hangi firmalarda işe başladıklarının verileri tutulmaktadır.	13 Haziran-19 Ağustos 2022	13	9
İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Tema kapsamında BEBKA ve Coşkunöz Eğitim Vakfı ortak girişimiyle imalat sektörünün ihtiyaç duyduğu yeni nesil mesleklerden olan "Veri Bilimci" yetiştirilmesi ve bu kişilerin istihdam edilmesi amacıyla " Veri Bilimci Yetiştirme Programı " açılmıştır. Bu sayede bölgedeki firmaların insan	3 Eylül 2022-21 Mart 2023	21	13

²⁵ Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde temininde güçlük çekilen meslek dallarında ve sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda kurs düzenlenecektir.

²⁶ 2022 ve 2023 yıllarında düzenlenen mesleki ve teknik eğitimlerin sayısını göstermektedir.

Faaliyet Adı	Faaliyet Açıklaması	Faaliyet Gerçekleşme Takvimi (Başlangıç-Bitiş)	Faaliyet Kapsamında İstihdam Edilmesi Hedeflenen Genç Sayısı	Faaliyet Kapsamında İstihdam Edilen Genç Sayısı
	kaynağı kalitesinin ve üretim kabiliyetlerinin artırılması hedeflenmektedir. Eğitim 18 hafta (180 saat) sürmüştür. Bölge illerinde ilgili bölümlerde son sınıfta öğrenim gören öğrencilere ve yine ilgili bölümlerden mezun olan ancak istihdamda olmayan gençlere öncelik verilmiştir. 21 kursiyer eğitime dahil edilmiştir ancak 19 kursiyer eğitimi tamamlamıştır. Eğitimler iki haftada bir yüz yüze, diğer günler çevrim içi gerçekleştirilmiştir. Kursiyerlerin ulaşım, konaklama ve yeme-içme ihtiyaçları Vakıf tarafından karşılanmıştır. Eğitim kısmı 30.12.2022 tarihi itibarıyla tamamlanmış, 21.03.2023 tarihinde kursiyerlerin iş verenlere gerçekleştirdikleri proje sunumlarıyla da program tamamlanmıştır. Kursiyerlere iş verenlerin ilgisi yoğun olmuş, raporun hazırlandığı tarih itibarıyla 13 kişi veri bilimci olarak istihdam edilmiştir. Tüm kursiyerlerin istihdam edilmesi hedeflenmektedir. Eğitimi tamamlayanların takibi yapılmaktadır. İstihdam edilenlerin hangi firmalarda işe başladıklarının verileri tutulmaktadır.			
İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Tema kapsamında Eskişehir Sanayi Odası iş birliğiyle Sanayi Eskişehir sanayisinin ihtiyaç duyduğu "Mekatronik" alanında üç farklı tarihte düzenlenen eğitim programında toplam 60 gün/360 saatlik mesleki ve teknik eğitim verilmiştir. Eğitimde 2023 yılı için 18-35 yaş arası gençlere, 2024 yılı için kadınlara nitelik kazandırılması hedeflenmiştir. 2023 yılının Temmuz ve Kasım aylarında, 2024 yılının ise Mayıs ayında olmak üzere üç defa verilen eğitimleri 63 kursiyer tamamlamıştır. Eğitim sonrasında mezun-iş veren görüşmeleri gerçekleştirilmiş ve 44 genç istihdam edilmiştir.	Haziran 2023 -Mayıs 2024	63	44
İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Teknolojik gelişmeler ışığında nitelikli personel ihtiyacını karşılamak için Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi iş birliğiyle "Kompozit Uygulamaları Temel Eğitimi (Teorik ve Pratik)" düzenlenmiştir. Eğitim; dört hafta sonu olarak kurgulanmış olup 2 gün 12 saat teorik, 6 gün 36 saat atölyede uygulamalı olarak tamamlanmıştır. Teorik eğitimde katılımcılara kompozit malzemelerin tanıtımı, infüzyon yönteminde kullanılan yardımcı ve sarf malzemelerin tanıtımı, takviyeler; karbon, cam, aramid gibi fiber malzemelerin tanıtımı, infüzyon yöntemine uygun reçine sistemlerinin tanıtımı bilgisi verilmiştir. Uygulamada ise 1,5 metre kanat açıklığına sahip bir insansız hava aracının orta kanadının ve gövdesinin montajı uygun bir biçimde 4 farklı kalıp üzerinde yapılmıştır. Eğitim sonunda sertifika verilen 45 kişiden şu ana kadar 10 kişi iş konusu işletmelerde istihdam edilmiştir.	Mart-Nisan 2023	45	10

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenen kurslar BEBKA ile mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, bölgedeki sanayi çatı kuruluşları, iş insanları dernekleri ve özel sektör iş birliğiyle birlikte yürütülmektedir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, belirlenen sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

4.3.3. Kadın İstihdamına Yönelik Mesleki Eğitim Kursları

a) Amaç

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kalkınma ajanslarının 2024 ve 2025 teması olarak belirlenen “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” kapsamında; bölgedeki özel sektör kuruluşları, teknokentler, OSB’ler, İŞKUR, ticaret ve sanayi odaları, ilgili SİAD ve diğer STK’lar, mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları gibi kurum/kuruluşlarla yapılacak görüşmeler ve iş birlikleri doğrultusunda piyasanın kadın istihdamı için ihtiyaç duyduğu nitelikler belirlenerek, bu niteliklerin kazandırılarak bölgemizde işgücüne katılan kadın sayısının artmasına yönelik mesleki eğitim programları düzenlenecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İŞKUR’un Bursa, Eskişehir ve Bilecik için ayrı ayrı yayımladığı 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporlarına göre bölgemizde 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus; 3,32 milyon kişi iken işgücü katılma oranı %34,1 iken, erkeklerde bu oran %70,8’dir. Bölgemizde işgücüne dahil olmayan kişi sayısı kadınlarda 1 milyon 94 bin bu sayı erkeklerde 485 bindir. İşe yerleştirilen kadınların meslek gruplarına göre dağılımları incelendiğinde Bursa’da en çok Beden İşçisi (Genel), Kasiyer ile Meyve Sebze Ayıklama İşçisi mesleklerinde, Bilecik’te en çok Beden İşçisi (Genel) ile Seramik İmal İşçisi mesleklerinde, Eskişehir’de ise Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) ve Satış Danışmanı/Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirildiği görülmüştür.

Bursa ilinde kadın yararlanıcı sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek sırasıyla; Makineci (Dikiş), Kablo Ağı Bantlama Elemanı ve Kalite Kontrolcü (Metal)’dir. Bilecik ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan aktif işgücü programları Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri ile Düz Dikiş Makineci mesleklerinde düzenlenmiştir. Eskişehir’de ise yararlanıcı sayısı en fazla olan aktif işgücü programları Metal Mamuller Montaj İşçisi, Temel İmalat (Talaşlı) Ve Montaj Eleman ve Temel Metal Şekillendirme Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir.

Sektörlere göre dağılımda ise Bursa’da kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde imalat sektöründe çalışanların payı yüzde 55,1 seviyesindedir. Bursa ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise eğitim sektörüdür. Eğitim sektöründe kadın çalışan oranı yüzde 71,4 düzeyindedir. Bursa ilinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından yüksek olduğu diğer sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Bilecik’te kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde imalat sektöründe çalışanların payı yüzde 66,4 seviyesindedir. Bilecik ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Eğitim sektörüdür. Eğitim sektöründe kadın çalışan oranı yüzde 79,1 düzeyindedir. Eskişehir’de ise kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde imalat sektöründe çalışanların payı yüzde 43,5 seviyesindedir. Eskişehir ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışan oranı yüzde 71,1 düzeyindedir.

Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri artırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. Bu bağlamda yapılan görüşmelerde bölgede kadın eleman temininde güçlük çekilen meslek dallarında mesleki eğitim verilmesine rağmen talebin yeterince karşılanamadığı ifade edilmiştir. Mesleki eğitim merkezleri tarafından verilen eğitimlerin kapasitelerinin ve sayılarının artırılmasının gerekli olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” teması hedeflerine uygun olarak, kadın çalışan temininde güçlük çekilen meslek dallarında sektörlerin ihtiyaçlarına göre mesleki eğitim kursları düzenlenecektir. Bu kapsamda kurslar bölgedeki mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, imalat sanayi firmaları, organize sanayi bölgeleri, ticaret ve sanayi odaları, iş insanları dernekleri ile iş birliği çerçevesinde düzenlenecektir. Buna ek olarak, iş insanlarının ve dijital içerikli hizmet üreten firmalarda istihdam ihtiyacı duyulan yeni nesil mesleklerden web geliştirme uzmanı ihtiyacını karşılayabilmek ve iş gücü talebini karşılayacak potansiyeli yaratabilmek adına sıfırdan uzmanlığa web geliştirme uzmanı eğitimi (Front end) düzenlenmektedir. Ayrıca 2025 yılının ilk çeyreğinde kadın istihdamına yönelik Backend Developer Eğitimi ilan edilmiştir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Çıktı	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Düzenlenecek Mesleki Eğitim Kursları	Adet	3	10	BEBKA
Kurslara Katılacak Kursiyer Sayısı	Kişi	28	200	BEBKA
İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi	7	100	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenecek kurslar BEBKA ile mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, bölgedeki sanayi çatı kuruluşları, iş insanları dernekleri ve özel sektör iş birliğiyle birlikte yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, belirlenen sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

4.3.4. Çocuk ve Genç Teknoloji Programları

a) Amaç

Çocuk ve Genç Teknoloji Programları ile TR41 bölgesinde yaşayan çocuklar ve gençlerin inovasyon, yenilikçilik, girişimcilik gibi birçok alanda kabiliyetlerinin artırılması ve bununla birlikte sosyal becerilerinin geliştirilerek geleceğe hazırlanmaları sağlayacak programlar düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, STK'lar, dernekler, özel sektör ve T3 Vakfı ile iş birliği içerisinde AR-GE ve yenilik altyapısını güçlendirecek, dijital dönüşüme öncülük edecek TEKNOFEST, DENEYAP gibi organizasyon iş birlikleri koordine edilecektir.

Bu programlardan Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı (T3 Vakfı) ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yürütücülüğünde, Türkiye'de millî teknolojinin geliştirilmesi konusunda kritik rol oynayan birçok kuruluşun paydaşlığıyla düzenlenen ve bu yıl altıncısı gerçekleştirilecek olan TEKNOFEST 2024 katılımı, yarışmalara yönelik bilgilendirme, farkındalık semineri, uygulamalı proje hazırlama eğitimleri gibi organizasyonlar düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, TÜBİTAK ve T3 Vakfı bir iş birliği ile başlatılan temel amacı Milli Teknoloji Hamlesinin itici gücünü oluşturacak, teknoloji üretme yetkinliği yüksek genç bireyler yetiştirmek olan DENEYAP Teknoloji Atölyeleri 81 ilde kurulmuştur. DENEYAP Teknoloji atölyelerinden biri de Ajansımızın hizmet binasında faaliyete geçmiştir. Hizmet binamızda faaliyet gösteren Nilüfer Teknoloji Atölyesinde 160 öğrenci hafta sonları 640 adam/saat eğitim görmektedir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yayımladığı 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi çalışmasında sanayi ve teknolojinin ihtiyaç duyduğu yeni yetkinlikler, beceriler ve sektörel uzmanlıklar belirleneceği; gençlerin yenilikçilik ve girişimcilik becerileri edinmeleri için bilim ve teknoloji kampları düzenleneceği hedefleri belirlenmiştir.

Gençlere, tasarım ve üretim, robotik ve kodlama, elektronik programlama ve nesnelerin interneti, nanoteknoloji ve malzeme bilimi, havacılık ve uzay teknolojileri gibi birçok başlıkta ücretsiz eğitimler verilen DENEYAP Atölyelerine katılım sağlayan gençlerin ürettikleri projelerini sergileyebilmeleri için proje şenlikleri düzenlenmesi planlanmaktadır. DENEYAP atölyesi çalışmalarına katılım sağlanacak, açılış ve kapanış etkinlikleri, proje geliştirme, proje yarışmaları düzenleme, TEKNOFEST takımlarının kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik iş birlikleri geliştirilecek ve faaliyetler düzenlenecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
TEKNOFEST'e başvuru yapan proje sayısı	Artış Miktarı	%10	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenecek etkinlikler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda BEBKA, Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve ilgili kurumlar ile iş birliğiyle yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yürütülen faaliyetlerin izleme ve değerlendirme süreçleri Mali ve İdari İşler Birimi tarafından takip edilecektir.

4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

4.4.1. TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması

a) Amaç

Etkin bir tanıtım faaliyetinin yerine getirilmesi amacıyla, profesyonel bir yaklaşımla bölge tanıtımının ele alınması, buna yönelik stratejinin oluşturulması ve bu amaçla kullanılacak materyallerinin hazırlanması, hedeflenmektedir.

Yerli ve yabancı yatırımcı için, Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin, yatırım ortamı ve potansiyelini tanıtmak üzere ve yatırıma ilişkin konularda gerekli rapor vb. çalışmaların basılı olarak paylaşılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yatırım ortamı ile ilgili mevcut durumunu ortaya koymak, potansiyelini göstermek adına yatırım ortamını tanıtıcı basılı materyal basılması, yapılan toplantı/ görüşme/ araştırma sonuçları, yabancı yatırımcılar tarafından ihtiyaç olduğu belirtilen yatırıma ilişkin konularda bilgi notu, araştırma raporu, sektör raporu, tanıtıcı kitapçık ve broşür gibi süreç içinde ortaya çıkan ihtiyaçlara göre gerekli dokümanlar oluşturulup, tasarım vb. şekilde elektronik ve/ veya matbu şekilde paylaşılacaktır.

Yatırım-tanıtım çalışmalarına ve illerin sahip olduğu potansiyellerin etkin tanıtımına odaklanılarak doğru pazarlara ulaşılması hedeflenmektedir. Bundan yola çıkılarak tanıtım filmleri ve fotoğraflar gibi tanıtım materyallerinin hazırlanması planlanmaktadır.

5449 sayılı Kanunun 5. ve 16. maddeleri ile Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde “Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapma görevi olduğu ifade edilmiştir.

Yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri kapsamında çeşitli dokümanların hazırlanması ve daha önce hazırlanan dokümanların güncellenmesi planlanmaktadır. Yatırım Destek Ofislerine ait www.bursainvest.gov.tr, www.investineskisehir.gov.tr ve www.investinbilecik.gov.tr internet sayfalarının güncellemelerine devam edilecek, gerektiğinde yenilenecek ve sayfalar yatırım tanıtım ve destek konusunda bilgilendirmeler doğrultusunda zenginleştirilecektir.

Potansiyel yatırımcıların izlenmesi, doğrudan yabancı yatırımların çekilmesi ve yatırım karar süreçlerinde bölge illerinin yatırımcıların gündeminde tutulması çalışmalarına ağırlık verilecektir. Bölgeye yabancı yatırımcıların çekilmesi konusunda çalışmalar yapılacak, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile ortak yatırımcıya yer bulma ve yatırımcı çekme çalışmalarına devam edilecektir.

Yatırım süreçleri ile ilgili kuruluşlarla sürekli iş birliği sağlanmasına ve nitelikli bilgi paylaşımına devam edilecektir.

Yatırım projelerine ilişkin, bölgede ve bölge dışında oluşabilecek ticaret ve iş birliği imkânları hakkında yatırımcıların bilgilendirilmesine, paydaşlardan ve medyadan gelen ticaret ve iş fırsatları hakkında mevcut iletişim kanalları ile bilgilendirme yapılmaya devam edilecektir.

Potansiyel hedef yatırımcıların belirlenmesinden sonra:

- Bu firmaların internet siteleri ve kurumsal yayınları,
- Ekonomi gazeteleri ve sektör dergileri,
- Bölgede faaliyette bulunan sektör firmaları, ticaret ve sanayi odaları ile iş insanı dernekleri,
- Yurtdışında faaliyette bulunan Türk iş insanı dernekleri başta olmak üzere diğer Türk dernek ve vakıfları,
- Ticaret müşavirlikleri aracılığıyla firmanın katılacağı toplantılar, fuarlar, Türkiye ziyaretleri, firmanın faaliyet gösterdiği ülkelerde gerçekleşen önemli organizasyon ve toplantılar ve diğer organizasyonlar takip edilecektir.

Belirtilen organizasyonların yanında yurtdışında faaliyet gösteren Türk iş insanı dernekleri başta olmak üzere diğer Türk dernek ve vakıfları aracılığıyla, hedef firmaların karar verici konumundaki yöneticileri ile ilişki kurulması sağlanacak ve bu kişilere bölge tanıtımı yapılacaktır. Firmalarda karar verici konumundaki kişilerle irtibat kurulması aşamasında yurtdışında faaliyet gösteren ticaret müşavirliklerinden de faydalanılacaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR41 Bölgesinin yatırım ortamına ilişkin güncel, doğru ve yatırıma ilişkin bilgilerin toplulaştırıldığı doküman ihtiyacı, illerimizde yatırımcılar için önem teşkil etmekte, yatırım tanıtımında önemli bir araç olarak kullanılabilir. Aynı zamanda, internet sitesi ve sosyal medya başta olmak üzere, fuar ve toplantılarda da yatırım ortamını tanıtıcı güncel yatırım tanıtım filmlerinin kullanılması, illerin yatırım ortamının tanıtımında önemli bir etki yaratmaktadır.

Buna istinaden, Bölgenin yatırım olanaklarının ve potansiyelinin tanıtımına yönelik olarak basılı ve görsel malzemeler hazırlanacaktır.

Tanıtım stratejisine göre ihtiyaç duyulduğunda gerek ulusal gerek uluslararası basına reklam verilecektir. Bölgeyi ve yatırım imkânlarını tanıtan materyaller, özellikle ticaret hacmimizin yüksek olduğu büyükelçiliklerdeki ticari ateşeler, tur operatörleri ve uluslararası fuarlara katılan kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak çeşitli kanallarla dağıtılması planlanmaktadır.

Ayrıca, yukarıda ismi geçen kanallar ile yatırım yapması muhtemel yatırımcılar tespit edilerek, bölgeye davet edilecektir. Davet edilen potansiyel yatırımcılara bölgeyi tanıtıcı programlar, geziler ve ikili iş görüşmeleri düzenlenecektir.

Yurt içi ve yurt dışından gelecek potansiyel yatırımcılar ve yatırımcıları bölgemiz illerine getirecek elçilik mensupları, ticari ataşeler, diğer ülkelerin tanıtım ajansları ve ticaret ve sanayi odaları için bölgenin yatırım ortamını tanıtıcı geziler, ticaret hacmini artıracak ikili görüşmeler, iş birliği organizasyonları ile fuarlar gibi çeşitli aktiviteler ve programlar düzenlenecektir.

Bölgenin yatırım tanıtımı olanaklarını araştırmak üzere Bölgeye gelen heyetlerin ağırlanması, programlarının oluşturulması ve eşlik edilmesi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 23. TR41 Bölgesi Yatırım İmkanlarının Etkin Tanıtımının Yapılması Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güncellenen Yatırım Ortamı Kitabı/Tanıtıcı Materyal Sayısı	Adet	3	BEBKA
Tanıtım Filmi Sayısı	Adet	3	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Yönetim ve koordinasyon, ilgili illerin BEBKA Yatırım Destek Ofisleri tarafından; ildeki yatırıma ilişkin paydaşlar ile iş birliği içerisinde sürdürülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, faaliyetin gerçekleştiği ildeki Yatırım Destek Ofisi tarafından yapılacak olup sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden değerlendirilme gerçekleştirilecektir.

4.4.2. Yerel Kalkınma Hamle Programı

a) Amaç

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Yerel Kalkınma Hamle Programı çalışmaları 2024 yılında başlatılmıştır. Yatırım destek ofisleri tarafından hazırlanan ön fizibilite çalışmaları www.yatirimadestek.gov.tr platformunda “Yatırım Fırsatları” başlığı altında yayınlanarak yatırımcıların bilgisine sunulmuştur. Özel sektöre yönelik, yerelin potansiyelini harekete geçirecek yatırım alanlarının desteklenmesi amacıyla yeni bir teşvik programı üzerine çalışmalar başlatılmıştır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kalkınmada özel sektör yatırımları hayati önemi haiz olup, kamu tarafından özel sektörün bölgelerin potansiyelleri ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirilmesi büyük değer taşımaktadır. Bu kapsamda bölgelerin sahip olduğu imkân ve kaynakların değerlendirilmesi suretiyle kalkınma ihtiyaçları bakımından gereksinim duyulan yatırım alanlarının tespitinin yapılması ve böylece özel sektöre yönelik somut yatırım konularının ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve ajanslar iş birliğiyle ön fizibilite düzeyinde çalışılmış ve www.yatirimadestek.gov.tr adresinde “Yatırım Fırsatları” adı altında yayınlanmış yatırım konuları bulunmaktadır. Ayrıca yine Genel Müdürlük koordinasyonunda 81 il için yapılmış Ürün Uzaı ve ekonomik kompleksite çalışmaları sahada teyit edilmiş ve öncelikli sektör çalışması yürütülmüştür.

2024 yılında Yerel Kalkınma Hamle programı kapsamında desteklenebilecek özel sektör yatırımları; özel sektör çatı kuruluşları, akademisyenler ve firma temsilcileri ile görüşme ve toplantılar yapılarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yatırım konularının belirlenmesi amacıyla çalıştay, toplantı ve görüşmeler 2025 yılında da devam edecektir. Teşvik programının ilan edilmesi akabinde yatırım konularına ilişkin proje ve yatırım geliştirme çalışmaları yapılacaktır.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Yerel Kalkınma Hamle Programı Proje Geliştirme Çalışmaları kapsamında görüşülen kurum/firma sayısı	Adet	50	BEBKA/KAYS

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Özel sektör temsilcileri, ticaret ve sanayi odaları, iş insanı denekleri ve firma yetkilileri ile koordinasyon halinde çalışma yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yürütülen faaliyetlerin izleme ve değerlendirme süreçleri Yatırım Destek Ofisleri tarafından takip edilecektir.

4.5. Ajans Destekleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Ajans Destekleri kapsamında yürütülecek programlar aşağıda yer almaktadır:

4.5.1. Teknik Destek

a) Amaç

TR41 Bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına; eğitim alınması, program ve plan hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık hizmeti alınması gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler ile destek sağlamaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”nin 32. maddesinde yer aldığı şekliyle ajanslar, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilmektedir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 24. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Teknik Destek Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	200	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Faaliyetinden Doğrudan Faydalanan STK Sayısı	Kişi	5	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Kapsamında Danışmanlık Hizmeti Alan Kişi Sayısı	Kişi	50	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek programından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	Adet	10	Proje Nihai Raporu
Proje Hazırlama Becerisi Kazanan Kişi Sayısı	Kişi	20	Proje Nihai Raporu

d) İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik teknik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

4.5.2. Fizibilite Desteği

a) Amaç

TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırım ve projelere ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kalkınma ajanslarının verdiği desteklerden biri de “Fizibilite Desteği”dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 27. maddesinde belirtildiği üzere; Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 25. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
--------------	-------	-------	-------------------

Güdümlü projeye dönüşen fizibilite raporu sayısı	Adet	1	BEBKA Güdümlü Proje Başvuruları
Destek kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması	Adet	1	Program Kapanış Raporu

d) İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik fizibilite desteğinin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

4.5.3. Güdümlü Proje Desteği

2024 yılı sonunda gerçekleştirilen güdümlü proje ziyaretleri neticesinde ortaya çıkan güdümlü proje konuları detaylı olarak çalışılacaktır. Bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, üniversiteler, ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları, organize sanayi bölgeleri ve diğer ilgili paydaşlar ziyaret edilmektedir.

5. SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI (SOGEP)

a) Amaç

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)'in amacı, başta sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi düşük olan il ve ilçelerde olmak üzere uygulandığı yerlerde yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermek, değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara karşılık vermek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak, istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal içermeyi, sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek ve sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çerçevesinde bölgemizde konu ile ilgili proje geliştirme süreci Ajansımız tarafından yürütülecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kalkınma Ajansları, Bölge vizyonuna ulaşmak üzere çeşitli proje ve faaliyetleri desteklemektedir. Bölgemizde sosyal gelişimin de desteklenmesi hedeflenerek toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif şekilde katılmasının sağlanması amacıyla Ajansımız, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programını (SOGEP) yürütmüştür. Program ile kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının projelerine destek verilecektir.

Program kapsamında belirlenen öncelikler kapsamında; istihdamın artırılmasına amacıyla mesleki bilgi ve becerilerin geliştirilmesi ile bölgedeki ihtiyaçlara uygun alanlarda nitelikli ve üretken beşerî sermayenin geliştirilmesi, sosyal girişimlerin kurulması ve kapasitelerinin artırılması, istihdam edilebilirliğe ve sosyal

içermeye ilişkin yenilikçi modeller geliştirilmesi, sosyal girişimcilik ve sosyal yenilikçilik alanlarında hizmet veren hızlandırıcı programların uygulanması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin yaşam kalitelerinin yükseltilmesi ve bu kesime sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılması, sosyal sorunların çözümünde sosyal sorumluluk uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla Ajansımız SOGEP kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına, yerel yönetimlere, bölgedeki sivil toplum kuruluşlarına destek sağlayacaktır.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 26. SOGEP Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Program kapsamında gerçekleşen destek tutarı	Milyon TL	65,2 ²⁷	BEBKA

d) İzleme ve Değerlendirme

İzleme ve Değerlendirme Birimi, SOGEP kapsamında desteklenen projelerin satın alma, izleme ve değerlendirmesini yapacak, sonuç ve çıktıların takibini gerçekleştirecektir.

6. ÜRETEN ŞEHİRLER PROGRAMI

a) Amaç

Üreten Şehirler Programının amacı; sanayinin ülke genelinde dengeli gelişimi ve büyüme odaklarının uluslararası alanda rekabetçi bir üretim yapısına kavuşması için, işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşerî sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesidir. Bölgemizde konu ile ilgili proje geliştirme sürecinde Anadolu Üniversitesi tarafından Üreten Şehirler Programı Gündümlü Proje formatında uygulanacak bir proje başvurusu yapılmıştır. Bu kapsamda 2021 yılında “Eskişehir Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi” kurulması konusunda sunulan proje destek almaya hak kazanmış olup, 19.01.2022 tarihinde sözleşmesi imzalanan proje 2023 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Programı kapsamında ise 2023 yılında Eskişehir ilinde Temiz Üretim Danışmanlık Programı ilan edilmiştir. Programın amacı; Eskişehir ilinde imalat sanayii özel sektör kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi, verimliliğinin artırılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla, temiz üretim konusunda teknik destek sağlamaktır. Bu programın önceliği Eskişehir ilinde imalat sanayiinde faaliyet gösteren işletmeler için verimliliğinin artırılması ve çevreye duyarlı üretimin desteklenmesi amacıyla temiz üretim etüdü, belirlenen kritik ürün ya da süreçler için karbon ayak izi hesaplaması yapılması ve ardından azaltım stratejilerine ve gerekli yatırımlara dönük rapor

²⁷ 2022 ve 2023 SOGEP MDP'ler kapsamında projeler henüz tamamlanamadığı için gerçekleşen tutarlar net değildir. Ancak, 2019-2023 SOGEP projeleri toplam destek tutarı onaylanan bütçe artışları sonrası 38,2 milyon TL'dir. 2024 SOGEP projelerinin sözleşmeleri henüz imzalanmamış olup, 15.000.000 TL kaynak öngörülmektedir. 2025 SOGEP kapsamında ise 12.000.000 TL kaynak öngörülmektedir.

hazırlanmasıdır. Programın hazırlıkları ve ilanından itibaren hedef grup olan özel kuruluşlarla ön bilgilendirme amacıyla görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca programın ilanından itibaren ilgili pek çok firmaya e-posta yoluyla da ulaşılmıştır. 25.05.2023 tarihinde düzenlenen Yeşil Dönüşüm Bilgilendirme programında da bilgilendirici sunum gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde eş zamanlı olarak programda belirtilen NACE kodlarında faaliyet gösteren yaklaşık 75 firmaya telefon, e-posta ve birebir görüşme yoluyla ulaşılarak programla ilgili detaylı bilgilendirmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde firmalar için temiz üretim ve karbon ayak izi hesaplamalarının önümüzdeki dönemde taşıdığı önem üzerinde durulmuş ve program hakkında bilgi verilmiştir. Programa üç firma başvurmuş olup, bir proje başarılı bulunmuştur.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çerçevesinde bölgemizde konu ile ilgili Eskişehir ilinde uygulanabilecek program ve proje önerilerine ilişkin çalışmalar ve proje yürütme süreci Ajansımız tarafından gerçekleştirilecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi ile Anadolu Üniversitesi'nin başvuru sahibi olduğu proje ile animasyon teknolojileri ve oyun geliştirme alanlarında faaliyet göstermekte olan veya gösterme ilgisi olan ekiplere çeşitli destekler sağlayarak sektörün güçlenmesini ve sektör paydaşlarının sağlıklı bir ekosistem oluşturmalarını sağlayacak kuluçka merkezi kurulması planlanmıştır. Projenin kapsamı oyun ve animasyon alanlarında eğitim/mentorluk/danışmanlık hizmetleri; teknik altyapının kullanımını içeren uygulamalı faaliyetlerin bir arada yürütüldüğü bir ön kuluçka/kuluçka modelini işletmektir. Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi isimli yapının hedef kitleleri gençler/öğrenciler ve akademisyenler, freelance çalışanlar, oyun ve animasyon şirketleri, yatırımcı gruplar, ETGB, Ticaret Odası-Sanayi Odası-Yerel İdari Yapılar ve TTO'lar-Kuluçka Merkezleri ve Hızlandırıcılarıdır.

Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Temiz Üretim Danışmanlık Programı kapsamında yapılan etüt çalışması ile tesiste kullanılan girdi (su, hammadde, ambalaj vb.) ve enerji kaynakları kullanımının tüm süreçlerde ölçülmesi ve analizlerinin yapılması sonrasında girdi, kaynak ve süreçlerin yönetimi için tasarruf potansiyellerini belirlemek ve belirlenen kritik ürün ya da süreçler için firmaların karbon ayak izi hesaplaması yapılarak karbon azaltım stratejileri ortaya koyulması amaçlanmıştır.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 27. Üreten Şehirler Programı Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Üreten Şehirler Güdümlü Proje Kapsamında Gerçekleşen Destek Tutarı	Milyon TL	2,5	BEBKA
Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Programı Kapsamında Gerçekleşen Destek Tutarı	Milyon TL	4,8	BEBKA
2024 Üreten Şehirler Güdümlü Projesi Kapsamında Gerçekleşen Destek Tutarı	Milyon TL	6,5	BEBKA

d) İzleme ve Değerlendirme

İzleme ve Değerlendirme Birimi, Üreten Şehirler Programı kapsamında desteklenen projenin satın alma, izleme ve değerlendirmesini yapacak, sonuç ve çıktıların takibini gerçekleştirecektir.

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Bölge Planının gelişme eksenleri esas olmak üzere amaç, hedef ve stratejileri doğrultusunda bölgenin mevcut durumu ve potansiyeli dikkate alınarak belirlenen 2024-2026 dönemi Sonuç Odaklı Programları geliştirilmiştir. Bölgedeki paydaşların yetkinlikleri, insan kaynakları ve bütçe durumları göz önüne alınarak görev paylaşımları yapılacak ve bölgenin kalkınma hedeflerine ulaşma yolunda somut adımlar atılacaktır. 2025 yılı ve sonrasında Sonuç Odaklı Programların uygulama çalışmalarına hız verilecek mali ve teknik destekler bu stratejik alanlara odaklanacaktır. Ayrıca 2024-2028 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planının onaylanmasını takiben, plan kapsamında geliştirilen ve ajansın rol oynayabileceği tedbir, program ve proje önerileri doğrultusunda faaliyetler geliştirilecek; diğer kurum ve kuruluşların sorumluluk alanına giren faaliyetler de takip edilecektir.

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında hem ajansımızın belli alanlara odaklanması hem de bölge potansiyelinin değerlendirilebilmesi amacıyla 2019 yılı içerisinde hazırlanan ve 2020 yılında nihai hale getirilen TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesi doğrultusunda ortaya konulan alanlara yönelik odaklı sektörel ihtisaslaşma, kümelenme, yönetim danışmanlığı ve mali destek programlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. BEBKA koordinatörlüğünde, üniversite-sanayi iş birliğini destekleyici faaliyetler ele alınacak, bu alanda yeni proje fikirleri proje geliştirilecektir.

Yine ilgili Sonuç Odaklı Program kapsamında 2014 yılından beri sürdürülen Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında sinerjilerin hayata geçirilmesi, gerekli sistematüğün oluşturulması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önlemlerin alınması için çalışmalar başlatılmıştır. 2018 yılında Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı'na çıkılmış olup, 2019 yılında bölge illerinde temiz üretim eğitimleri verilmiş ve OSB'lerde simbiyoz olanaklarının araştırılması için projeler yürütülmüştür. 2020 yılında çıkılan Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı ile kaynak verimliliği odağında, yalın üretim, enerji verimliliği, vb. konularda bölgede kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik programlar uygulanmıştır. Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Programı kapsamında 2023 yılında için Temiz Üretim Danışmanlık Programı Eskişehir ilinde gerçekleştirilmiştir. Programın amacı; Eskişehir ilinde imalat sanayii özel sektör kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi, verimliliğinin artırılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla, temiz üretim konusunda teknik destek sağlamaktır.

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programında ayrıca Dünya Bankası tarafından finanse edilen "Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm" (SoGreen) Projesi bölgedeki öncelik ve fırsat alanlarını belirlemek amacıyla, "Yeşil Fırsatlar Analizi" raporu hazırlanacaktır. Bu raporun istihdamın yeşil dönüşüm sürecinde adil geçiş politikalarıyla desteklenmesi amacıyla yürütülecek faaliyet ve programları yönlendiren bir belge olması hedeflenmektedir.

2012 yılında üzerinde çalışılmaya başlanan girişimcilik konusunda ise faaliyetler 2025 yılında artarak devam edecektir. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı altında girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik bilgilendirme ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik yönlendirici faaliyetler 2024 yılı için planlanmaktadır. Bu kapsamda, teknoloji ve sosyal odaklı girişim hızlandırma ve inovasyon odaklı mentorluk programı çalışmalarına devam edilmesi hedeflenmektedir. 2022 yılında ilan edilen Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak çağrısı kapsamında sözleşme imzalanan Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının bölgemizdeki startaplara yönelik yapacağı yatırımlar, ekosistemi güçlendirecektir. Ayrıca kadın girişimciliğine yönelik programlar yürütülecektir.

2009 yılından beri odak alanlarımızdan biri olan turizm ve kırsal kalkınma konusunda Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı ile bölgemizde kır-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek turizmde rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir. Turizmde ürün ve hizmet çeşitliliği ile kırsalda üretilen tarımsal ve geleneksel ürünlerin katma değerinin ve pazarlama imkânlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Kurumsal Gelişim kapsamında, sektörel sonuç odaklı programlar kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak izleme ve değerlendirme faaliyetleri, projelerin sonlandırılması ve kapanış faaliyetleri gibi tüm süreçlerin takibi ve raporlanması Ajansımız tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajans nitelikli insan kaynakları ile bölgedeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmalarına destek sağlamakta, çeşitli iş birliklerinin geliştirilmesine ve rutin faaliyetler dışında kapasite geliştirici faaliyetlerin kurum ve kuruluşların gündemine gelmesine ve yürütülmesine öncülük etmektedir.

Kurumsallaşma anlamında, personelin teknik kapasitesinin en üst seviyeye çıkarılması ve yeni işe alınan personelin bölgeyi derinlemesine tanınmasına yönelik olarak eğitim ve inceleme çalışmalarının devam ettirilmesi ve bölgeye yönelik stratejik karar alabilecek kurum konumunun kuvvetlendirilmesi hedeflenmektedir.

Ajans sahip olduğu insan kaynakları ile Ajansın olanaklarını etkin bir şekilde kullanarak Bölge Planı vizyonunu hayata geçirmeyi hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşmadaki temel aracı ise insan kaynakları politikası ile belirlenmiş çerçevede personelin eğitim altyapısıdır. Diğer yandan bu dönemde Ajansın kurumsal altyapısının geliştirilmesi planlanmaktadır.

2018 yılı mali destek programıyla ilgili olarak uygulama sonrası etki değerlendirme raporu hazırlanmış, 2024 yılı kasım ayında Bakanlığa iletilmiştir. Bu analizden çıkan sonuçlar değerlendirilerek, programların yapılandırılması ve izleme süreçlerinde iyileştirme amaçlı gerekli tedbirler alınacaktır.

2019 yılı mali destek programlarının etki değerlendirme çalışmalarının da Ajans uzmanları tarafından 2025 yılı içerisinde tamamlanmış olması öngörülmektedir.

Gerek yerli gerekse de yabancı yatırımcı için önem arz eden bir konu haline gelen yatırıma uygun yerlerin önceden belirlenmesi ve sistematik bir yapıda yatırıma uygun yerlerin saptanması için gerekli çalışmalar 2025 yılında yürütülecektir.

Ayrıca, Bursa, Eskişehir ve Bilecik'teki yatırım destek ofisleri yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini daha etkin ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilecektir. Bölge illerindeki ofisler, o bölgedeki yatırımcılara ve yatırım imkânlarına dair daha net bir bakış açısı ve daha yakın bir sosyal sermaye ağı kurulabilmesine imkân verecektir. Yeni teşvik sistemi kapsamında Ajanslara verilen görevler doğrultusunda yatırım teşviklerinin izleme faaliyetleri devam edecektir.

Yerel Kalkınma Fırsatları altında, sonuç odaklı programlar bünyesinde yer almayan proje ve faaliyetlere yer verilmiştir. Bu kapsamda, Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri, İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri, Kapasite Geliştirme Faaliyetleri, Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri, Proje Teklif Çağrıları ve Gündümlü Proje Destekleri yürütülecek olup bölge illerinde gerçekleştirilebilecek gündümlü proje fikirlerinin hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Dolayısıyla olası gündümlü proje uygulamalarının 2025-2026 yıllarında yapılması planlanmaktadır.

8. EKLER

EK-1/A GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMLARI

1. PROJE TEMEL BİLGİLERİ

Proje Adı	Edebali Havzası Tanıtım ve Karşılama Merkezi	
Proje Konusu ve Sorun Tanımı	Proje Konusu: Bilecik Merkez ilçe tarihi Şeyh Edebali Türbe havzasına her yıl ziyaret amaçlı gelen ortalama bir milyon turiste hizmet verebilecek; 1 adet karşılama merkezi, 1 restoran, 2 adet hediyelik eşya ve yöresel ürün satış merkezi ve 1 adet özel işletme tesisi yoluyla bölgenin tarihi değerlerinin korunması ve tanıtılması yoluyla turizm odağında kalkınmasının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Sorun Tanımı: Tarihi ve kültürel değerlerin ön plana çıktığı ve her yıl düzenli ziyaretçi alan bölgenin, gelir getirici bir altyapı ve model oluşturularak bölgenin kalkınmasına hizmet eder hale gelmesi gerekmektedir. Halihazırda gelen ziyaretçinin; yeme-içme ihtiyaçlarını karşılayabileceği, bölgeyi yansıtan ürün satın alabileceği, türbe ziyaretinin haricinde deneyim oluşturabileceği ve alanın kıymetine ilişkin akılda kalır bir bilgi edinebileceği alanlar bulunmamaktadır. Ayrıca bölgeye erişim yoğun talep olan günlerde güç olup, ulaşım ve otopark planlamasına ihtiyaç bulunmaktadır.	
Uygulama Yeri	İl	Bilecik
	İlçe(ler)	Merkez
Uygulama Süresi	24 Ay	
Yatırımın Ölçeği (Kapasite)	- Karşılama Merkezi için 30 m ² bir alan oluşturularak içerisinde, gelen yerli ve yabancı ziyaretçileri bilgilendirmeye yönelik; iç mekan ve dış mekan yazılı görsel ve baskılı yayınların kullanılması ile oluşturulacak VR görsel ve işitsel	

	deneyim alanında bu değerleri farklı dillerde aktaracak bir mekanın kurulması planlanmaktadır. Merkez içerisinde hizmet verecek 3 personelin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile İl Belediyesi tarafından sağlanması öngörülmektedir. - Yöresel satış için iki kademeli olarak tasarlanan alanın alt kotunda; 3 adet ahşap, ikisi 30'ar m² ve biri 15 m² olan satış büfesi ve üst kotunda 1 adet restoran alanı planlanmıştır. 250 m² kapalı alanı bulunan restoran yapısı betonarme karkas olarak yapılacaktır. Dar cephelerinde giriş kapılarının yer aldığı duvarlar mevcuttur. Vadiye bakan ön cephe ve arka cepheler cam olarak yapılacaktır. Bu alanlarda; 1 müdür (yönetici), 2 satın alma sorumlusu, 2 aşçı, 2 aşçı yardımcısı, 12 servis personeli, 6 temizlik görevlisi, 2 bulaşıkçı ve 4 satış görevlisi olmak üzere toplam 31 kişi istihdam edilecektir. Müdür (yönetici) ve satın alma sorumlularının haftada en fazla 45 saat olacak şekilde çalışması hedeflenmektedir. Satış büfeleri ve restoran için olmak üzere iki satın alma sorumlusu çalışacaktır. Servis personelleri günde çift vardiya ve haftada 1 gün izinli olacak şekilde çalışacaktır.	
Proje Uygulayıcıları	Yararlanıcı	Bilecik İl Özel İdaresi
	Ortaklar	Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bilecik Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Bilecik Belediye Başkanlığı, Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü
	İştirakçiler	Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü, Bilecik Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası
Yararlanıcılar	Hedef Gruplar	- Karşılama Merkezi ve kurulacak işletmelerde (1 restoran ve 3 satış alanı) istihdam edilecek toplam 34 personel - Satış alanlarında ürünleri pazarlanacak üreticiler
	Nihai Yararlanıcılar	- İstihdam edilen ve satış gerçekleştiren kişilerin aileleri - Bölgeyi ziyarete gelen turistler - Bölgeye ziyaretçi getiren tur şirketleri - Bölge esnafı - Satın alınan ürünleri tüketen tüketiciler
Proje Konusu İle İlgili Diğer Kuruluşlar	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı	

Projenin Temel Faaliyetleri	1. Proje Yönetim Ekibinin Oluşturulması: Proje yürütücüsü ve ortakları tarafından proje ekibi oluşturulacaktır. Proje kabulünü takiben, proje yürütücü ekibi projenin uygulamasına yönelik detayları planlamak üzere ortaklarla birlikte bir toplantı yapacaktır. Bilecik İl Özel İdaresi koordinasyonundaki yönetim ekibi projenin ihale hazırlık sürecinden itibaren tüm faaliyetlerini birlikte yönetecektir. 2. Hizmet Alımı (İhale Süreci): BEBKA İzleme ve Değerlendirme uzmanlarının yönlendirmeleri doğrultusunda proje satın alma planı oluşturulacaktır. Proje için belirlenen satın alma usulleri çerçevesinde proje bütçesinde belirtilen alımlar satın alma uzmanı tarafından, nitelikli teknik şartnameler oluşturularak proje ana ekibi gözetiminde yapılacaktır. 3. Karşılama Merkezi, Restoran ve Satış Alanları Yapım İşleri Faaliyeti: Karşılama Merkezi olarak planlanan 30 m² alan ile, restoran ve satış büfelerinden oluşan iki kotlu alanın altyapı hazırlıkları ile inşaat işleri mevzuata uygun usuller çerçevesinde gerçekleştirilecektir. 4. Karşılama Merkezi, Restoran ve Satış Büfelerine Dair Gerekli Satın Almaların Yapılması: Proje kapsamında inşa edilecek karşılama merkezi, restoran ve satış büfelerinin işletmeye hazır hale getirilmesi için gerekli tefrişatın, görsel unsurların (dokunmatik ekran vb.), mutfak ve servis ekipmanlarının, masa, sandalye vb. demirbaşlarının satın alınması yapılacaktır. Yapılacak restoran ve satış büfelerinde; Bilecik iline ait gastronomik, folklorik, tarihi, kültürel, yöresel ürünler, somut olmayan kültürel miras unsurları ve yöreye özgü hediyelik eşyaların tanıtım, satış ve pazarlaması gerçekleştirilecektir. Proje kapsamında inşa edilecek satış büfelerine gerekli raf sistemleri temin edilecektir. Tüm alandaki ticari ünitelerin ve tuvaletlerin tabelaları yerleştirilecektir. 5. İnsan Kaynakları Organizasyonu:
------------------------------------	--

	Proje kapsamında kurulacak karşılama merkezi, restoran ve büfelerde çalışmak üzere insan kaynakları (kadın, genç ve engelli bireylere öncelik verilecektir) istihdam süreçleri (ilana çıkma, aday görüşmeleri ve seçimi, seçilen personelin eğitimi vb.) Bilecik Valiliği himayesinde organize edilecektir. 6. Tanıtım ve Yaygınlaştırma Faaliyetleri: Açılış Toplantısı: Bu faaliyet, projenin 3. ayında başlayacaktır. İl Valisinin, proje ortaklarının, yerel medyanın, il idarecilerinin, sivil toplum örgütlerinin, ilin önde gelenlerinin ve halkın katılımıyla bir tanıtım toplantısı gerçekleştirilecektir. Projenin sahipliği en üst düzeyde sağlanacaktır. Bu toplantıda destek alınan hibe programı ve hibeyi sağlayan kurumlar hakkında kısa bir sunum yapılacak ve projenin genel ve özel hedefleri, bütçesi, faaliyetleri ve projenin hedef grupları hakkında bilgi verilecektir. 7. Kapanış Toplantısı: Projenin 24. ayında bu faaliyet düzenlenecektir. Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçları hakkında, görünürlük faaliyetleri kapsamında, sivil toplum kuruluşlarının, turizm sektörünün meslek odaları temsilcilerinin, işçi ve işveren örgütlerinin ve basın mensuplarının da çağrılacağı bir proje kapanış toplantısı yapılacaktır.	
İş Planı	Projenin tahmini iş planını; başlangıçtan itibaren kaçınıcı ayda hangi faaliyetlerin gerçekleştirileceğini belirtecek şekilde açıklayınız ve takvim üzerinde gösteriniz.	
Proje Mali Bilgileri	Proje Bütçesi	11.500.000 TL
	Destek Miktarı	10.350.000 TL
	Eş Finansman	1.150.000 TL
	Destek Oranı	% 90

		Danışmanlık Hizmeti	500.000 TL
		Yapım İşi	8.700.000 TL (toplam) - <u>250 m² restoran:</u> Altyapı: 300.000 TL Üstyapı: 5.750.000 TL (mekanik, elektrik vb. dahil) - <u>30 m² yapılar x 3 (satış alanları ve karşılama ofisi):</u> Altyapı: 150.000 TL Üstyapı: 2.100.000 TL - <u>15 m² yapı (büfe):</u> Altyapı: 50.000 TL Üstyapı: 350.000 TL
		Tefrişat	800.000 TL
		Peyzaj/Çevre Düzenlemesi	1.500.000 TL
		Temel Bütçe Kalemleri	
Proje Taşınmazların Durumu	Konusu Mülkiyet	Projenin uygulanacağı arsalar Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Bilecik Belediyesi'ne ait olup, izin süreçleri başlatılmış sözlü teyitler alınmıştır.	

Performans Göstergeleri	<u>Çıktı Göstergeleri</u>			
	Şeyh Edebali Havzasındaki peyzaj düzenlemesi kapsamında oluşturulan yeni rekreasyon alanı	Adet	0	2
	Park/dinlenme alanı/çocuk Parkı sayısı	Adet	0	3
	Projede yer alacak turizm tesisi(restoran) sayısı	Adet	0	1
	Projede yer alacak ticari ünite sayısı	Adet	0	3
	Sanatsal eser sayısı (istinat duvarına Kuruluştan Kuruluşa konseptli rölyef çalışması)	m ²	0	96
	Çalışma alanında yer alan istinat duvarında yeni Yapılacak kısmı	m ³	0	365,55
	Çalışma alanında yer alan istinat duvarında Onarım Yapılacak kısmı	m ³	0	477,25
	Çalışma alanında yer alan istinat duvarında Boya Yapılacak kısmı	m ³	0	170,75
	Eğitim Alacak Kişi Sayısı	Adet	0	36
<u>Sonuç Göstergeleri</u>				

	Bölgeye gelen turist sayısının artması (2025'a göre 1. işletme yılının sonunda)	Kişi	858.313	1.509.206	
	Bölgenin turizm gelirlerinin artması	Yüzde	0	%10	
	Çalışma alanında açılan yeni işletme sayısı (konaklama, restoran, satış mağazası vb)	Adet	0	7	
	Bölge halkının sosyo ekonomik göstergelerinde iyileşme olması	Yüzde	0	%5	

2. PROJE AMAÇLARI, GEREKÇESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Projenin Genel Hedefi	Projenin genel amacı olan çalışma çağına olup işgücü piyasasında yer almayan dezavantajlı grupların bölgenin ihtiyaçlarına göre donatarak işgücü piyasasına dahil olmalarını desteklemek, yeni yatırımlar yaparak yeni istihdam alanları oluşturmak.
Proje Amaç(lar)ı	Projenin özel amacı: Bilecik Merkezde Milli Egemenlik Caddesi ve Vali Refik Arslan Öztürk Caddesinden Şeyh Edebalı Türbesi'ne kadar olan yolun üzerinde hizmet verebilecek 1 adet restoran, 2 adet hediyelik eşya ve yöresel ürün satış merkezi ve 1 adet büfe gibi tesisinin kurulmasını sağlayarak yörede yaşayan 18-45 yaş arası 36 dezavantajlı bireyin mesleki gelişimine ve istihdam edilmelerine katkı sağlamak. Fizibilite Raporu kapsamında belirlenen proje faaliyetlerinin tamamlanmasıyla birlikte; Şeyh Edebalı Havzasında yürütülecek sağlıklaştırma çalışmalarıyla orta ve uzun vadede bölgenin ve Bilecik'in marka değeri niteliğinin güçlenmesi amaçlanmaktadır. Bu marka değeriyle birlikte hâlihazırda Bilecik turizminin mevcut potansiyelinin; önemli bir değer olan Şeyh Edebalı simgesi etrafında konumlandırılması hedeflenmektedir. Böylece Şeyh Edebalı etrafında toplanan kültürel ve tarihsel değerlerin koruma-kullanma dengesiyle pazarlanabilir kılınması mümkün olabilecektir. Bu süreç orta ve uzun dönemde uluslararası kültür ve tarih turizmi rotalarına Bilecik'in entegrasyonunu sağlanmasını destekleyecektir.

Günübirlik ziyaretçi sayısının konaklayanlardan yaklaşık 10 kat fazla olduğu Bilecik'te turizmin başta gelir getirici etkisi olmak üzere, istihdam, yeni ticari girişimler, yatırım gibi turizme dayalı gelişme akslarının güçlenmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda projenin özel amaçları aşağıdaki gibidir;

- Bilecik'e özgü bir değer olarak Şeyh Edebalı'nın bilinirliğinin artırılması ve marka değeri haline dönüşmesine katkı sağlamak,
- Şeyh Edebalı Türbesi'ne ulaşım yolunda yapılacak sokak sağlıklaştırma, peyzaj düzenlemeleri ile yola cephe binalarda geleneksel mimari görünümüne yönelik düzenlemelerle kentin kimlik ve estetik değerini artırmak,
- Şeyh Edebalı Havzasına gelen yerli yabancı turistlere yönelik zaman geçirebilecekleri alternatif rekreatif alanlar oluşturmak,
- Bölgeye gelen turistlerin alışveriş ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik yöresel ürün ve hediyelik eşya satış noktaları açmak,
- Mevcut potansiyeli kullanılabilir kılarak hediyelik eşyadan Osmanlı temaşa sanatlarına kadar Bilecik'e özgü marka değerlerinin pazarlanabilir olmasını sağlamak,
- Mevcut ve potansiyel turistlerin yeme-içme ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik bölgenin peyzaj düzenlemeleriyle uyumlu restoran ve büfe açmak,
- Kültür ve inanç turizminin, Bilecik'in gastronomi, agro turizm gibi diğer alternatif turizm faaliyetleriyle entegrasyonunun sağlanarak turizmde daha bütünleşik gelişebilmesinin önünü açmak,
- Açılacak ticari ünitelerde doğrudan, ticari ünitelerde üretilecek hizmet ve satılacak turistik ürünlerin temin sürecinde dolaylı olarak oluşacak iş gücü ihtiyacı ile istihdam oranına olumlu yönde katkı sağlamak,
- 2023 Türkiye Turizm Stratejisinde önemli bir yer tutan genelde tarih özeldeyse Osmanlı konseptine Bilecik'i dâhil ederek Bilecik turizminin güçlenmesini sağlamak,

	Bu gelişme potansiyelinin beşeri, kültürel ve maddi sermayeler üzerinden, rasyonel olarak hesaplanıp gösterilebilmesi fizibilite projesinin ana amacıdır.
Projenin Arka Planı ve Gerekçesi	Projenin arka planını ve ortaya çıkma gerekçesini; uygulanacağı bölgenin ihtiyaç ve sorunlarını dikkate alarak, somut veriler (nitelikli saha çalışmaları, ekonomik ve sosyal analizler, arz ve talep değerlendirmeleri vb.) kullanarak ve Ajansın Bölge Planı ile ulusal ölçekteki plan ve programlardaki öncelik, hedef, strateji ve tedbirlerle de ilişkisini kurarak yazınız. (Sosyal sorun tanımları bölümündeki açıklamalar ile mükerrerlik teşkil etmemelidir.) Dorukların boğaz yeri Agrilion ve köy isminden türetilen Belekome, Bilecik'in bilinen en eski isimleri olarak kaydedilmektedir. Bilecik'teki ilk yerleşimler M.Ö. 3000'li yıllara, Tunç Çağına tarihlendirilmektedir. Anadolu uygarlık tarihine paralel biçimde Hitit, Frig, Pers hakimiyeti altında giren coğrafyada; Pers istilası sonrası kurulan Bithynia devletinin M.Ö.74'de Roma'ya bağlanmasıyla imparatorluklar çağının başladığı görülmektedir. Sonraki süreçte Bizans toprağı haline gelen Belekome'nin Hamsu Vadisi ve Tabakhane arasındaki kayalık bölge (Tarihi Edebalı Havzası Rekreatyon Planı Fizibilite Proje alanı içinde kalan bölge) olduğu da kaydedilmiştir. Selçuklu Sultanı I. Alâeddin Keykubat'ın bölgeye düzenlediğı gazada büyük yarar gösteren Ertuğrul Bey'e mülk ve yaylak olarak Söğüt ve Domaniç'i vermesine rağmen Bilecik'in yani Belekome Kalesi'nin fethi 1299 yılında Osman bey tarafından gerçekleştirilmiştir. Roma ve Bizans dönemlerinde köy anlamına gelen ismi almasından da belli olacağı üzere küçük bir yerleşim alanı olan Bilecik, Osmanlılar zamanında gelişmiştir. Özellikle baharat yolu gibi ticaretin olduğu bir coğrafyada olması, Şeyh Edebalı'nın türbesinin burada bulunması kente olan ilgiyi artırmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda da önemli bir rol oynayan Bilecik'te savaş sırasında 2115 sivil mimari örneğı konut, 17 resmi daire, 500 dükkân, 429 ahır ve samanlık, 15 cami, 5 mescit, 6 medrese, 16 okul, 6 türbe, 9 adet çiftlik ve 2 değirmenin harap olduğu kaydedilmiştir. Neredeyse tamamen yıkılan kent bu günkü lokasyonunda yeniden imar edilmiştir (Mean, 2021).

Resim 1: Osmanlı Eski Yerleşim Alanı, sit sınırlarının Google Earth Görüntüsü

Kaynak (Mean, 2021)

Yerleşim yerinden kente doğru evriminde Roma, Bizans, Osmanlı gibi üç imparatorluk dönemi yaşayan Bilecik'in mevcut yerleşimi ve tarihi kent alanları konumu Resim 1'de yer almaktadır. Beş bin yıllık tarihe sahne olan Bilecik'teki doğal ve tarihi sit alanları ile kentsel yerleşim arasındaki sınır diyebileceğimiz lokasyon tam olarak Tarihi Edebali Havzası Rekreasyon Planı Fizibilite Projesi alanında kalmaktadır. Bu açıdan projeye temel oluşturan en büyük potansiyelin tarihi ve kültürel değerler olduğu söylenebilir. Bölüm 2.1.'de değinilen "potansiyeli değerlendirememiş" sorunsalı bu açıdan ihtiyaç olarak görülmektedir.

Genelde TR41 Bölgesinin özelde ise Bilecik ve Merkez ilçesinin turizm sektörü bağlamındaki sorun ve ihtiyaçları ile önerilen çözümler BEBKA tarafından hazırlanan 2014-2023 TR41 Bölge Planı'nda farklı yönleriyle ele alınmaktadır. Planda "TR41 Bölgesindeki şehirlerin tarihi ve kültürel mirasınincanlandırılarak bugüne kazandırılmasının, turizm için olduğu kadar sosyo-kültürel yapınınve kent kültürünün geliştirilmesi için de katkı sağlayacağını ifade edebiliriz" vurgusu yer almaktadır (BEBKA1, 2014, s. 132). Tarihi Edebali Havzası Rekreasyon Planı Fizibilite Projesi'nin tam olarak bu doğrultuda, Bilecik'in tarihi ve kültürel değerlerini, koruma-kullanma denklemiyle, kent kimliğinin bir parçası haline getirmek üzerine olduğu söylenebilir.

Bu doğrultuda yine TR41 bölge planındaki "Beşeri Gelişme ve Sosyal İçerme" gelişme eksenlerindeki tedbirlerin Tarihi Edebali Havzası Rekreasyon Planı Fizibilite Projesi faaliyetlerini işaret ettiği görülmektedir (BEBKA1, 2014, s. 221-222):

"Tedbir3: Alt Bölgedeki turizm potansiyelinin geliştirilmesi"

“Tedbir3-5: Şeyh Edebalı Türbesi’nin de bulunduğu Edebalı Vadisi’nde gerekli düzenlemelerin yapılarak yaşayan tarih haline getirilmesi”

4. Tedbir: Bilecik merkez ve Osmaneli’nde kültürel ve sosyal donatı imkânlarının artırılması,

TR 41 Bölge planında yer alan bu durum Bilecik’teki turizm potansiyelinin yüksek olmasına rağmen katma değer yaratacak unsurların zayıf kalmasını tespit ederken strateji olarak tarih ve kültürün mekanda üretilmesi, kimlikli mekanların oluşturulması, kültürel ve tarihsel değerler üzerinden bir gelişme sağlanmasını öngörmektedir. Bu tespit ve stratejileri Bilecik turizm pazarının mevcut durumu üzerinden daha iyi görülmektedir.

Tablo 28 TR41 Bölgesi ve Türkiye’de Konaklama Tesislerinde Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi (2019)

	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
BİLECİK	5.557	91.333	96.890	8.259	140.368	148.627	1, 49	1, 54	1, 53
ESKİŞEHİR	46.552	621.062	667.614	87.146	927.906	1.015.052	1,87	1,49	1,52
BURSA	423.407	1.380.051	1.803.458	885.237	2.455.327	3.340.564	2, 09	1, 78	1, 85
TÜRKİYE	38.853.764	42.012.998	80.866.762	132.808.208	78.478.855	211.287.063	3, 42	1, 87	2, 61

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Tablo 29 Bilecik Belediyesi Osmanlı Padişahları Tarih Şeridi Ziyaretçi Sayılarının İl geneli ve Merkez İlçe Konaklama Tesislerine Geliş İstatistikleriyle Karşılaştırılması

	Osmanlı Padişahları Tarih Şeridi Ziyaretçi Sayıları	Bilecik İli Yıllara Göre Konaklama Tesislerine Geliş	Tarih Şeridinin İl Geneli Konaklama İstatistikleri ne Oranı	Bilecik Merkez İlçesi Yıllara Göre Konaklama Tesislerine Geliş	Tarih Şeridinin İl Merkezi Konaklama İstatistiklerine Oranı
2016	250.000	63.461	3,9	19.624	12,7
2017	550.000	92.688	5,9	34.234	16,1
2018	1.006.310	88.285	11,4	34.833	28,9
2019	858.313	96.890	8,9	38.307	22,4
2020	212.295	64.072	3,3	22.470	9,4

Yukarıdaki tabloda TR41 Bölgesi ve Türkiye'nin pandemiden hemen önce 2019 yılındaki tesis/konaklama istatistikleri yer almaktadır. Bakanlık ve belediye belgeli tüm tesisleri kapsayan bu bilgilerden anlaşıldığı gibi Bilecik, içinde bulunduğu TR41 Bölgesi ortalamasının bile altında konaklayan ziyaretçiye ve geceleme sayısına sahiptir. Özellikle son dönemde TV dizileri ile yükselen Osmanlı Dönemi kuruluş simgesine rağmen konaklayan yerli ziyaretçilerin sayısının 96.000'lerde kalması turizm potansiyelinin harekete geçirilememesinin göstergesidir.

Konaklayan ziyaretçi sayısındaki azlığa karşın günübirlik ziyaretçi olarak kaydedilen "Osmanlı Padişahları Tarih Şeridi"ndeki ziyaretçi sayısı aşağıda yer almaktadır.

Osmanlı Padişahları Tarih Şeridi'nin açıldığı 2016 yılında Bilecik'teki toplam konaklayan ziyaretçi sayısının günübirlik gelenlerin takribi çeyreğine denk geldiği görülmektedir. Bu farkın yıllar içinde giderek büyümesi de tam olarak mevcut potansiyel sorununa işaret etmektedir. Bilecik günübirlik ziyaretçilerin milyonla ifade edilmesi Türkiye'deki birçok destinasyondan daha fazla günübirlik ziyaretçi aldığını gösterirken buna koşut konaklamanın düşüklüğü turizm gelirlerinin de düşüklüğüne işaret etmektedir. Tabloda yer alan oranlar farkın büyüklüğünün bir diğer göstergesidir. Bölüm 2.1'de ifade edilen turizmle mekân arasındaki dolaysız ilişkinin yani turist mekânı yaratma ve tesisleşme ihtiyacının karşılanması Tarihi Edebalı Havzası Rekreatyon Planı Fizibilite Projesini doğurmuştur.

İstatistiklerden görülebilen talebin günübirlik ziyaretçilerden oluştuğu bilgisi, fizibilite çalışmasının saha araştırmalarında da tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında görüşülen tur operatörlerine göre; gelen ziyaretçiler ağırlıklı olarak turlarla gelerek Şeyh Edebali Havzasını Bilecik odaklı günübirlik bir turun uğrak noktası olarak değerlendirmektedir. Bu durum TR41 Bölge Planı'nda da zayıf yön olarak "Turizmin iç ve günübirlik turizm ağırlıklı olması, geceleme sürelerinin kısalığı" (BEBKA1, 2014, s. 99) *şeklinde kendini göstermiş, özelde Bölgenin yabancı turist çekim gücü düşüklüğü gelen yabancı turistlerin kalma süresi oldukça kısadır* (BEBKA1, 2014, s. 72) *şeklinde vurgulanmıştır.*

Bölge Planı'nda sıkça yer alan turizm pazarındaki negatif konum için, turizm odaklı belirlenen "Turizm türlerine özgü tanıtım, konaklama ve ulaşım altyapısının güçlendirilerek hizmet kalitesinin yükseltilmesi" şeklinde çözüm stratejisi geliştirilmiştir. Bu noktaya kadar yüksek turizm potansiyelini harekete geçirmek için turizmin altyapısını güçlendirmek şeklinde bir ilişki oluştuğu görülmektedir. Ancak TR41 Bölge Planı gelişme aksı olarak belirlenen Uluslararası Alanda Yüksek Rekabet Gücü GZFT analizi bölümünde tehdit olarak "*Tanıtım, altyapı, restorasyon faaliyetlerinde sadece ekonomik boyutun öne çıkarılması, sürdürülebilirliğe vurgu yapılmaması*" (BEBKA1, 2014, s. 101) belirtilmiştir. Tarihi Edebali Havzası Rekreasyon Planı Fizibilite Projesi'nin turistik tesisler, ulaşım, konaklama gibi sadece turiste yönelik altyapı yatırımı yerine bütün olarak kentsel tasarıma yönelik olması bu tehditten kaynaklıdır.

Proje kapsamında yürütülecek faaliyetlerin yöneldiği amaç salt ekonomik kapsamda değildir. Turist sayısının artırılması, gelir getirici unsurların çeşitlendirilmesi, ortalama geceleme sayısının artırılmasına katkı sağlanması gibi gösterenler olmakla birlikte, temel faaliyet konusunun Şeyh Edebali özelinde Bilecik'te tarihsel ve kültürel bir kent kimliği inşasına destek vermek olduğu da belirtilmektedir. Bu durum projede turizm endüstrisinin gelişimi Bilecik'in kültürel kimliğiyle mümkün olabileceği mantığıyla geliştirilmiştir. Özellikle proje alanında yer alan konutların hem estetik hem de işlev bakımından Bilecikli hemşerilerin sağlıklı barınma hakkını sağlayamadığı görülmektedir.

Proje kapsamındaki sağlıklaştırma çalışmaları bu açıdan turizmi gelişme dinamiği olarak merkeze alarak, ekonomik sürdürülebilirliği toplumsal ve çevresel düzeylerle entegre ele almakta, koruma-kullanma dengesi üzerinden turizmi toplumsal bir sürdürülebilir kalkınma stratejisi olarak konumlandırmaktadır.

Bilecik'teki turizmin yapısı, saha çalışmaları ve bölge planı ekseninde geliştirilen proje mantığını üst ölçekli planlarda da görmek mümkündür.

On Birinci Kalkınma Planı 426 no'lu tedbir turizm planlaması, "destinasyon özelinde", "Odaklı", "gelişimi ve yönetimi bütüncül" olacak şekilde öngörülmüştür. 630.3 tedbirse "*Tarihi kent dokularına yönelik kentsel tasarımlar yapılacak, tarihi kent bölgeleri bu tasarımlara göre bütüncül anlayışla iyileştirilecektir.*" şeklindedir (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 161). Bu iki tedbir doğrudan proje faaliyetlerini ve amacını işaret etmektedir. Bilecik'te Şeyh Edebali simgesinin marka değeri haline gelmesi için yürütülecek sokak sağlıklaştırmasıyla bölgenin kültürel niteliğinin bütüncül anlamda ön plana çıkarılması hedeflenmektedir. Ayrıca bu sağlıklaştırma sürecinde odak olan kültürel mirasın diğer alternatif turizm türleriyle entegrasyonu ve pazarlanabilir kılınması da bütüncül turizm gelişimi yönetimi doğrultusundadır.

	Bilecik, Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te "SÖĞÜT Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi" olarak belirlenen alanda bulunmaktadır. Gelişim bölgesiyle ilgili aşağıdaki strateji geliştirilmiştir: "Diğer turizm türleriyle bağlantısı sağlanarak büyük çaplı "Kültür Turizmi" geliştirilecek, gerçekleştirilecek restorasyonlar ve yapılacak açık hava müzeleri ile bölgenin dünya kültür turizminde önemli bir yer edinmesi sağlanacaktır." Gerek proje faaliyetleri kapsamındaki restorasyon fizibilite işleri gerek turizm gelişimi için önerilen restoran, hediyelik eşya gibi işletmeler doğrudan strateji belgesinin önerileriyle paralellik göstermektedir. Ayrıca turizm gelişim aksının Şeyh Edebali ve Osmanlı konseptinin geliştirilmesi amacı kültür turizmi dayanağını oluşturmaktadır. Bu stratejinin belirlenmesinde On Birinci Kalkınma Planının temel eksenlerinden biri olarak sayılan "Yaşanabilir Çevre" planlaması önemli rol oynamaktadır. Planda 679. Strateji olarak "Şehirleşmede yatay mimari esas alınacak; kentsel ortak yaşam, kentsel aidiyet, mahalle kültürü ve kent bilincini geliştirecek strateji ve uygulamalar yaygınlaştırılacaktır" belirlenmiştir. Aynı doğrultuda TR41 Bölge planında da "Mekân ve Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi" yer almaktadır. Projenin uygulama alanı olan Milli Egemenlik ve Vali Refik Arslan Öztürk caddelerinin hem toplumsal hem de ekolojik bağlamlarda mekânsal yenilemeye de ihtiyaç duyması (İLHAN, 2019, s. 117), projenin, salt turizmin ekonomik getirisini değil bütüncül sürdürülebilirliği hedeflediğinin en temel göstergesidir.
Projenin Tamamlayıcılığı	Proje ile Edebali Külliyesi bölgesinde yürütülen sokak sağlıklılaştırma, imarethanenin yeniden inşası gibi çalışmalarda eksik unsur olan ticaret ve kültürel hizmet alanları tamamlanacak, bölge tam bir turizm merkezi şeklinde hizmet verebilecektir.
Alınan Diğer Destekler	Tarihi Edebali havzası olarak geçen bölgede tespit edilen 54 binanın sokak sağlıklılaştırması kapsamında iyileştirilmesi ve ilgili güzergahta gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan talepte bulunulmuş olup başvuru değerlendirilme aşamasındadır. İl Özel İdaresi bütçesi ile dış cephe iyileştirilmeleri başlatılmış olup, ikinci eve geçilmiştir.
Projenin Etkileri ve Kent Ekonomisine Katkısı	Projenin hayata geçmesi ile; öncelikle tarihi Bilecik havzası korunarak canlandırılmış ve gelecek kuşaklara taşınmış olacak, mevcut değerliliği ile her yıl düzenli ziyaretçi ağırlanan ancak bu ziyaretlerden herhangi bir mali katkı sağlanamayan bölgeye gelir getirici bir yapı kazandırılmış olacak, tarih ve kültür aktarımı ile somut olmayan kültürel mirasın korunması sağlanacak, kısa vadede 40 kişilik uzun vadede artan şekilde istihdam sağlanacak, oluşturulacak yeme-içme hizmet alanı ve satış alanlarında yöresel gıda ve hediyelik eşya ürünlerinin satışı ve sunulması yoluyla yerel üretici teşvik edilecek, coğrafi

Projenin İşletme Modeli ve Sürdürülebilirliği	- Proje süresince yönetim Bilecik Valiliği himayesinde, ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile gerçekleşecektir. - Proje sonucunda oluşturulacak yapılardan; Karşılama Merkezi'nde, tanıtıma yönelik bilgilendirici ve deneyim sağlayan içeriklerin oluşturularak sunulması, restoran alanında öncelik yöresel tariflerde olmak üzere yeme-içme hizmetlerinin sağlanması, satış alanlarında öncelikli yöresel nitelikte, kadın üreticiler eliyle ve coğrafi işaretli ürünlerin satış ve pazarlamasının yapılması amaçlanmaktadır. - Bu ürün ve hizmetlerden, istihdam edilerek ve satış gerçekleştirerek gelir elde eden kişiler ile alanı ziyarete gelen tüm bireyler faydalanacaktır. - Proje sonrası yönetim modeli; Karşılama Merkezi için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü organizasyonunda, restoran ve satış alanları için üretici kooperatifleri üretici ve ürünleri öncelikli olmak kaydı ile Bilecik Turizm Birliği tarafından organize edilecek şekilde planlanmıştır. BEBKA'nın da Bilecik Turizm Birliği'ne mensup olarak tüm süreçlerde yer alması planlanmaktadır.																		
Proje Riskleri	Projenin uygulama ve uygulama sonrası işletme dönemine ilişkin muhtemel risklerini; olasılık, etki düzeyi (1 çok düşük, 5 çok yüksek) ve bu risklere yönelik alınabilecek tedbirler bakımından analiz ediniz. <table> <tr> <th></th> <th>Risk Tanımı</th> <th>Dönem (Uygulama / İşletme)</th> <th>Olasılık (1-5 arası)</th> <th>Etki Düzeyi (1-5 arası)</th> <th>Tedbir</th> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Yatırım harcamalarının beklenen yüksek olması</td> <td>Uygulama</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>Ek kaynakların hazır tutulması</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>İklim koşulları kaynaklı faaliyet gecikmelerinin yaşanması</td> <td>Uygulama</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>İş kalemi/mevsim planlamasının iyi yapılması</td> </tr> </table>		Risk Tanımı	Dönem (Uygulama / İşletme)	Olasılık (1-5 arası)	Etki Düzeyi (1-5 arası)	Tedbir	1	Yatırım harcamalarının beklenen yüksek olması	Uygulama	3	2	Ek kaynakların hazır tutulması	2	İklim koşulları kaynaklı faaliyet gecikmelerinin yaşanması	Uygulama	2	2	İş kalemi/mevsim planlamasının iyi yapılması
	Risk Tanımı	Dönem (Uygulama / İşletme)	Olasılık (1-5 arası)	Etki Düzeyi (1-5 arası)	Tedbir														
1	Yatırım harcamalarının beklenen yüksek olması	Uygulama	3	2	Ek kaynakların hazır tutulması														
2	İklim koşulları kaynaklı faaliyet gecikmelerinin yaşanması	Uygulama	2	2	İş kalemi/mevsim planlamasının iyi yapılması														

	3	Pandemi gibi beklenmeyen doğa olaylarından dolayı seyahat kısıtlamalarının yaşanması	Uygulama	1	3	Karantina vb. durumlarda da faaliyetlerin devamını sağlayabilecek planlamaların yapılması	
	Ayrıca projeden beklenen faydanın sağlanamaması riskini de değerlendiriniz.						

1. PROJE TEMEL BİLGİLERİ

Proje Adı	Beylikten İmparatorluğa: Söğüt Dijital Tarih Müzesi
Proje Konusu ve Sorun Tanımı	Proje Konusu: Söğüt'ün tarihi ve kültürel önemi göz önünde bulundurularak soyut ve somut insanlık mirasını sergileyebilmek için geniş bir görüş alanı içine alan modern, kalıcı, yeni nesil teknolojilerinin kullanıldığı, topluma ve toplumun gelişimine hizmet eden Dijital Tarih Müzesi yapılması proje konusunu oluşturmaktadır. Sorun Tanımı: Söğüt İlçesi bilindiği üzere Osmanlı İmparatorluğu'nun tesis edildiği toprakların üzerinde bulunup imparatorluğun kurucusu Ertuğrul Gazi'nin türbesine ev sahipliği etmektedir. Söğüt, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşuna ev sahipliği yapmış ve Kurtuluş Savaşı'nda Milli Mücadeleye destek vermiştir. Bu nedenle 'Kuruluş ve Kurtuluşun Beşiği' olarak anılmaktadır. İlçemiz sınırlarında yer alan Dursun Fakih Türbesi, Kuyulu Mescit, Çelebi Mehmet Camii, Hamidiye Camii ve İdadisi, Dar'ül Eytam, Ertuğrul Gazi Türbesi ve Müzesi, Metristepe Anıtı'yla, tarihi ve eşsiz doğasıyla ülkemiz değerlerine katkı sağlamaktadır. İlçemizde her yıl Eylül ayının ikinci hafta sonu Cuma, Cumartesi, Pazar günleri yapılan Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenliklerinde binlerce insan ağırlanmakta ve yine tüm yıl boyu sayısız yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir. İlçe Emniyet verilerine göre 2024 yılında Söğüt Şenliklerine yaklaşık 1.000.000 kişi katılım göstermiştir. Her yıl coşku ile kutlanan Söğüt Şenliklerine bu denli ilgi olması, ülkemizin çeşitli şehirlerinden katılım gösterilmesi iş hacmimizi genişleterek sorumluluk duygumuzu katlayarak büyötmektedir. İlçemizde mevcutta 1 (bir) adet Ertuğrul Gazi Müzesi bulunmaktadır. Ahşap kırma ve alaturka kiremitli eski Türk evi mimarisi ile restore edilen müze hali hazırda hizmet vermektedir. Mevcut müze her ne kadar tarihi dokuyu yansıtmada hizmetine devam etse de yetersiz kaldığı görölmektedir. Yapının hem eski tip olması hem de bina içeriğinin etkin kullanılmadığı düşünölürse ziyaretçiler için İlçenin

	tek olan müzesi yetersiz ve eksik kalmaktadır. Sanatsal ve tarihi açıdan önemli eserlerin sergilendiği, öğrenme ve eğlence ortamı sunularak ziyaretçilerine eşsiz deneyim sunan dijital Dijital Tarih Müzesinin mevcut olmaması bu denli kültürel ve tarihi öneme sahip bir yerin eksikliği olarak tespit edilmiş ve proje geliştirme fikri belirmiştir.	
Uygulama Yeri	İl	Bilecik
	İlçe(ler)	Söğüt
Uygulama Süresi	Bahsedilen proje yapım süresi 12 aydır.	
Yatırımın Ölçeği (Kapasite)	Proje kapsamında Söğüt Dijital Tarih Müzesi, mülkiyeti Söğüt Belediye Başkanlığına ait Kayhan Mah. 8 ada 11 parsel üzerinde türbe alanı içerisinde yer alan eski Halime Hatun Mescidinde oluşturulacaktır. Bu yapı, 210 m² kapalı alana sahiptir. Yapının konsept tasarımı hazırlanarak tadilat işlemleri gerçekleştirilecektir. Müze, tarih ve kültür odaklı Dijital Tarih Müzesi şeklinde bir yapı olarak, interaktif teknolojiler ve hologram uygulamaları ile donatılacaktır. Kare formundaki bu yapı, müzeye dönüştürülmek üzere iç mekân ve dış mekân olmak üzere iki ana alan olarak tasarlanacaktır. 210 m² kapalı alan, müzenin konsept tasarımlarına uygun olarak aşağıda detaylandırılan bölümler şeklinde düzenlenecektir. Müzenin konsept tasarım sürecinde bölge üniversitelerin ilgili akademik birimlerinden, İl Kültür Turizm Müdürlüğü bilgi, deneyim, tecrübelerinden hizmet alım yoluyla faydalanılacaktır. Hizmete açılacak dijital müzenin kullanım şekli ve kapasitesi değerlendirildiğinde her bir ziyaretçinin en az 30 dakika vakit geçireceği ön görülerek içeride aynı anda 50 kişi bulundurulabilmesi tahmin edilmektedir. İlçemize yıl içerisinde 1 000 000 kişinin ziyarette bulunduğu verisinden yola çıkılarak yıllık bazda ziyaretçi hedefi 50 000 kişi olarak belirlenmiştir. 1 Numaralı Alan: Türkler Anadolu Kapılarında (Bilgi Panosu): Orta Asya bozkırlarını yurt edinen Türkler, çeşitli nedenlerle Anadolu kapılarına fetihler düzenlemiş; 1071 Malazgirt Savaşı ile Bizans İmparatorluğu'na karşı büyük bir zafer kazanmış ve Anadolu'yu yeni yurt edinmişlerdir. Bu gelişmeler, 1077-1308 yılları arasında Anadolu Selçuklu Devleti çatısı altında Türklerin bu topraklarda kalıcı hale gelmesine olanak sağlamıştır. Bu alanda, Türklerin Anadolu'ya gelişleri ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin askeri ve siyasi tarihi bilgi panolarında ziyaretçilere sunulacaktır. 2 Numaralı Alan: Kayıların Kökenleri (İnteraktif Duvar Uygulaması) Moğol baskıları sonucunda Orta Asya bozkırlarından 50 bin kişi ile göç ederek birçok mücadeleye giren Kayıların ilk göçleri, temel geçim kaynakları, liderleri (Süleymanşah), Ertuğrul Gazi ve girdikleri mücadeleler, interaktif duvar uygulamasıyla ziyaretçilere aktarılacaktır. 3 Numaralı Alan: Söğüt'e Göç (Slide Screen)	

	Kayıların Anadolu Selçuklu Devleti'ne sunduğu katkılar ve bu süreçte Söğüt'e kadar süren göçlerinin izleri, slide screen teknolojisi ile interaktif şekilde anlatılacaktır. Göçle ilgili illüstrasyonlar ve Anadolu coğrafyasını gösteren haritalar, ziyaretçilere Kayıların Söğüt'e göçünü deneyimleme imkânı sunacaktır. 4 Numaralı Alan: Ertuğrul Gazi Hologramı Süleyman Şah'tan sonra Kayıların lideri olan Ertuğrul Gazi'nin hikayesi, döneme uygun hazırlanan kostümlerle tasarlanmış bir hologram uygulaması ile ziyaretçilere aktarılacaktır. 5 Numaralı Alan: Osmanlı'nın Kuruluşuna Kadar Uzanan Sürecin Diorama Canlandırması Kayı Boyunun göçü, Ertuğrul Gazi'nin liderliği ve Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşuna kadar uzanan süreç, projeksiyonlu diorama canlandırmasıyla sesli ve görsel anlatımlarla ziyaretçilere sunulacaktır. 6 Numaralı Alan: Halime Hatun Hologramı Ertuğrul Gazi'nin eşi ve obanın annesi olan Halime Hatun'un hologram canlandırmasına bu alanda yer verilecektir. Halime Hatun, döneme uygun kıyafetlerle tasarlanarak, oğlunun (Osman Bey) başarılarından ve liderliğinden bahsedecektir. 7 Numaralı Alan: Ertuğrul Gazi Dönemi Siyasi ve Askeri Olaylar (Slide Screen) Ertuğrul Gazi'nin Kayıların beyi olarak gösterdiği fedakârlıklar ve Anadolu Selçuklu Devleti'ne sağladığı katkılar, slide screen teknolojisiyle sunulacaktır. Ayrıca, Ertuğrul Gazi'nin Osman Gazi'ye vasiyeti de video uygulamalarıyla ziyaretçilere aktarılacaktır. 8 Numaralı Alan: Ertuğrul Gazi ve Oğulları (interaktif Duvar) Ertuğrul Gazi'nin üç oğlu olan Osman Bey, Savcı Bey ve Gündüz Alp'in gerçekleştirdiği önemli olaylar, illüstrasyonlarla interaktif duvar uygulamasında yer alacaktır. Ziyaretçiler, Osmanlı Devleti'nin temelini atan bu üç kahramanın öyküsüne tanıklık edecektir. 9 Numaralı Alan: Osmanlı Soy Ağacı (interaktif Duvar) Osmanlı Devleti'nin tüm padişahlarının yer aldığı interaktif bir soy ağacı uygulaması bu alanda sunulacaktır. Ziyaretçiler, bu uygulamayı kullanarak tarihsel bilgi düzeylerini artıracaktır. 10 Numaralı Alan: Müze İçi Hediye Eşya Alanı Ziyaretçilerin alışveriş yapabileceği hediyelik eşya alanı bu bölümde yer alacaktır. 11 Numaralı Alan: Yönetici Odası Müze yönetim ve koordinasyon işleri için kullanılacak bir yönetici odası oluşturulacaktır. 12 Numaralı Alan: Teknik Oda Müzenin tüm teknik altyapısının kontrol edileceği ve yönetileceği bir teknik oda bu alanda yer alacaktır.
--	---

Proje Uygulayıcıları	Yararlanıcı	Söğüt Belediye Başkanlığı
	Ortaklar	Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
	İştirakçiler	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Yararlanıcılar	Hedef Gruplar	Projenin tamamlanması ile birlikte proje sonuçlarından fayda sağlayacak kişi, grup, kurum ve kuruluşlar aşağıda sıralanmıştır; • Başvuru sahibi olan Söğüt Belediye Başkanlığı, ortak olarak Bilecik İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve iştirakçi olarak Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, • Tur rehberleri ve turizm firmaları, • Kafe alanında çalışacak 1 ve müze içinde çalışacak 2 kişi (özellikle kadınlar, gençler, engelliler gibi dezavantajlı gruplar) • Tanıtımı ve yaygınlaştırmayı sağlayacak STK'lar (Ertuğrul Gazi Birliği vb.) • Öğrencileri yönlendirecek öğretmen ve akademisyenler.
	Nihai Yararlanıcılar	Proje tamamlanması ile birlikte orta-uzun vadede proje sonuçlarından fayda sağlayacak gruplar aşağıda sıralanmıştır. • Söğüt Belediye Başkanlığı • İlçeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistler, • İlk, orta ve lise düzeyindeki öğrenciler • Üniversite öğrencileri, • Gezi grupları, yerli ve yabancı turistler, • Söğüt Şenlikleri ve gezi grupları kapsamında ilçeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistler, • İlçe halkı ve esnafı, • Bilecik'in ve Söğüt'ün tanıtım ve marka değeri çalışmaları kapsamında tüm bölge, • Bölgedeki konaklama ve yeme-içme sektörü işletmeleri.

Proje Konusu ile İlgili Diğer Kuruluşlar	18289 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında, kurulacak müzenin kuruluş amaçları ve faaliyeti hakkında Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’ne bilgi verilecek, gerekli izin işlemleri tamamlanacaktır.
Projenin Temel Faaliyetleri	1. Proje Ekibinin Oluşturulması İlk iş olarak proje yürütücüsü ve ortakları tarafından proje ekibi oluşturularak proje kabulü akabinde, ekip projenin uygulamasına yönelik detayları planlamak üzere toplantı yapacaktır. Proje sahibi koordinasyonundaki yönetim ekibi projenin ihale hazırlık sürecinden itibaren tüm faaliyetlerini birlikte yönetecektir. 2. Satın Alma Faaliyetleri Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı İzleme ve Değerlendirme uzmanlarının yönlendirmeleri doğrultusunda proje, bina bakım ve onarımı dahil hizmet alımı planı oluşturulacaktır. Proje için belirlenen ihale usulleri çerçevesinde proje bütçesinde belirtilen alımlar ve imalatlar ilgili uzmanlar tarafından, nitelikli teknik şartnameler oluşturularak proje ana ekibi gözetiminde yapılacaktır. 3. Dijital Müze Bakım Onarım Faaliyetleri, İlgili Yazılımların Yapılması Müze Ekipmanları İmalat Süreçleri Halime Hatun Mescidi müze projelerine uygun olarak (mimari, statik, mekanik, elektrik, peyzaj vb.); ▪ Bina bakım onarım işleri iç ve dış mekanlarda gerçekleştirilecek olup müze statüsüne uygun hale getirilme çalışmaları ▪ Müze konusu içerik üretim işleri, teknolojik altyapının oluşturulması, gerekli yazılımların yapılması (hologram çalışmaları, slide screen vb.) ▪ Aydınlatma, ses sistemi, ısıtma, test ve açılışa hazır hale getirme çalışmaları Şeklinde yukarıda belirtilen ana başlıklarla imalat ve inşaat süreçleri gerçekleştirilecektir. 4. İnsan Kaynaklar Organizasyonu Her aşaması proje ekibi koordinasyonunda devam eden işin iş programı ve şartnamelerine uygunluğu kontrol edilecektir. Müze spesifik ve teknolojik sistemlere sahip olması sebebi ile belirlenen personele eğitim verilerek müzenin kullanımı ve bakımı hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılacaktır. Söz konusu eğitim müze yapımını alacak firma teknik personeli tarafından verilecektir. 5. Tanıtım ve Görünürlük Faaliyetleri Söz konusu proje için; proje sahibi, proje ortakları, yerel medya, il idarecileri, sivil toplum örgütleri, ilin önde gelenleri ve halkın katılımıyla açılış-tanıtım toplantısı gerçekleştirilecektir. Projenin sahipliği ve tanıtımı en üst düzeyde sağlanarak reklam değeri yaratılacaktır. Bu toplantıda destek alınan hibe programı ve hibeyi sağlayan kurumlar hakkında kısa bir sunum yapılacak ve projenin genel ve özel hedefleri, bütçesi, faaliyetleri ve projenin hedef grupları hakkında bilgi verilecektir.

	6. Değerlendirme Kapanış Toplantısı Proje imalatlarının tamamlanması ve müzenin kullanılabilir aşamaya gelmesi akabinde bu faaliyet düzenlenecektir. Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçları hakkında, görünürlük faaliyetleri kapsamında, sivil toplum kuruluşlarının, turizm sektörünün meslek odaları temsilcilerinin, işçi ve işveren örgütlerinin ve basın mensuplarının da çağrılacağı bir proje kapanış toplantısı yapılacaktır. Kazandırılan müzenin sadece kültürel miras alanı yaratmakla kalmadığı aynı zamanda toplumda sanat, kültür ve teknoloji ile ilgili farkındalığı artırmak için önemli bir araç olacağı vurgusu yapılarak hizmete sunulduğu ifade edilecektir.		
İş Planı	Projenin tahmini iş planı; başlangıçtan itibaren kaçınıcı ayda hangi faaliyetlerin gerçekleştirileceğini belirtecek şekilde hazırlanmıştır.		
Proje Mali Bilgileri	Proje Bütçesi	38.666.000,00 TL	
	Destek Miktarı	19.333.000,00 TL	
	Eş Finansman	19.333.000,00 TL	
	Destek Oranı	%50 $[(19.333.000,00/38.666.000,00) \times 100]$	
	Temel Bütçe Kalemleri	Makine / Ekipman	20.756.000,00 TL
		Yapım İşi (İnşaat)	11.040.000,00 TL
		Görünürlük	500.000,00 TL
		Diğer (Grafik Tasarım ve Prodüksiyon İşleri)	6.370.000,00 TL

Proje Konusu Taşınmazların Mülkiyet Durumu	Mülkiyeti Söğüt Belediye Başkanlığına ait Kayhan Mahallesi 8 ada 11 parselde bulunan eski Halime Hatun Mescidi proje yeri olarak belirlenmiştir.
Performans Göstergeleri	<u>Çıktı Göstergeleri</u> - Proje yazma deneyimi kazanan kişi sayısı: 7 kişi - Ertuğrul Gazi Türbe alanı içerisinde projesi tamamlanan Dijital Tarih Müzesi sayısı: 1 adet - Yapılacak müze civarı peyzaj düzenlenmesi: 2.500 m² Halime Hatun Mescidi çevresi - Projede yer alacak ticari ünite sayısı: 1 adet kafe - Kamuya ve topluma kazandırılan atıl bina sayısı: 1 adet <u>Sonuç Göstergeleri</u> - İlçe Emniyet Müdürlüğü verileri göz önünde bulundurularak yıllık beklenen ziyaretçi sayısı: 50.000 - Bölgenin turizm gelirlerinin artması: %20 - Proje alanında yeni açılan işletme sayısı: 2 (müze + işletme (kahveci vb.)) - Bölge halkının sosyo ekonomik göstergelerinde iyileşme olması sonuç göstergeleri arasındadır. - Özel müze yönetmeliğine göre işletilmesi sağlanacak müzeden yıllık gelir elde edilmesi (tahmini bedel): 7.500.000 TL

2. PROJE AMAÇLARI, GEREKÇESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Projenin Genel Hedefi	Projenin tamamlanmasının ardından orta ve uzun vadede aşağıdaki katkıların sağlanması hedeflenmektedir: • Atıl durumda bulunan Halime Hatun Mescidinin restore edilerek "Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesi" olarak kazandırılması. • Bilecik İli ve çevresinde kültür turizmine yeni bir değer kazandırılması. • Yerli ve yabancı turistler için Söğüt'te yeni bir cazibe noktası oluşturulması. • İl ve ilçe adına tanıtım ve reklam fırsatlarının artırılması. • Söğüt'ün gezi rotasına yeni bir uğrak noktası eklenmesi ve turist güzergahlarına dahil edilmesi. • Çocukların ve gençlerin kendi tarihimiz hakkında bilgi sahibi olmalarının sağlanması.
------------------------------	---

	• Millet bilincinin güçlendirilmesi ve tarihi değerlere sahip çıkılmasının teşvik edilmesi. • Tarihsel bilginin modern müzecilik teknikleriyle sunularak eğitim ve öğretime katkı sağlanması. • Modern teknolojilerle desteklenen interaktif bir müze ortamı sunularak sürdürülebilir turizm hedeflerine katkıda bulunulması. • Geleneksel değerlerin korunarak gelecek nesillere aktarılması. • Turistik faaliyetlerin artmasıyla yerel ekonominin canlanması ve esnafa ekonomik katkı sağlanması.
Proje Amaç(lar)ı	- Türbe alanı içerisinde atıl durumda bulunan Halime Hatun Mescidinin inşaat, üretim ve montaj işlerinin yapılarak 1(bir) adet Dijital Tarih Müzesi inşa edilmesi - Söğüt'teki müze eksikliğinin giderilerek ziyaretçiler için bir uğrak noktası oluşturulması.
Projenin Arka Planı ve Gerekçesi	Türkiye, sahip olduğu doğal güzellikler, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle eşsiz bir turizm hazinesidir. Ulusal ve yerel ölçekte turizm gelirleri, ülke ekonomisi için hayati bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, tarihi ve kültürel mirasımızın korunması ve tanıtılması amacıyla gerçekleştirilecek projelerin desteklenmesi kritik bir gerekliliktir. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayımlanan 12. Kalkınma Planı, kültür ve turizme yönelik çeşitli hedefler belirlemiştir. Bu hedefler arasında, turizm sektöründe dijital teknolojilerin etkin kullanımı, ziyaretçilere yenilikçi çözümler sunarak kullanıcı deneyiminin iyileştirilmesi ve özel müzelerin kurulmasının teşvik edilmesi yer almaktadır. Plan, müzelerin çağdaş müzecilik anlayışı doğrultusunda nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesini amaçlamaktadır. Ayrıca, turizm sektöründe sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde doğal, tarihi ve sosyal çevrenin korunması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu politika ve tedbirler, Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesi projesiyle doğrudan uyum içerisinde. Söğüt, tarih boyunca stratejik bir konuma sahip olmuş, Batı ile Doğu arasında önemli bir geçiş noktası olarak işlev görmüştür. Osmaneli, Vezirhan ve Bilecik'ten doğuya yönelen yollar, Söğüt üzerinden Eskişehir'e bağlanmıştır. Bölge, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinden kalan pek çok tarihi yapıya ve izlere ev sahipliği yapmaktadır. Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in babası Ertuğrul Gazi'nin türbesinin burada yer alması, Söğüt'ü tarihi ve kültürel açıdan daha da önemli kılmaktadır.

Her yıl geleneksel olarak düzenlenen Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Yörük Şenlikleri, Eylül ayının ikinci haftasında gerçekleştirilmektedir ve bu yıl 743. kez düzenlenmiştir. Bu etkinlikler hem bölge halkı hem de ulusal anlamda büyük bir öneme sahiptir. Ancak, Söğüt'ün tarihi zenginlikleri göz önünde bulundurulduğunda, bölgede modern müzecilik anlayışına uygun bir müzenin eksikliği dikkat çekmektedir.

Dijital tarih müzeleri, tarihteki önemli olayları görsel hikâye anlatımı ve modern teknolojilerle ziyaretçilere aktararak geçmiş canlandıran çağdaş müzecilik uygulamalarıdır. Bu müzeler, ziyaretçilere tarihi olayları hem interaktif hem de etkileyici bir şekilde deneyimleme imkânı sunar. Söğüt gibi tarihi açıdan büyük öneme sahip bir bölgede böyle bir müzenin olmaması, bölgenin turizm potansiyelini sınırlamaktadır. Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesi projesi, bu eksikliği gidermek, ziyaretçilerin daha fazla vakit geçirebileceği bir uğrak noktası oluşturmak ve bölgenin kültürel mirasını yeni nesil teknolojilerle tanıtmak amacıyla geliştirilmiştir.

Proje, 2024-2028 Bursa-Eskişehir-Bilecik Bölge Planı'nın vizyon önerileri ve mekânsal gelişim hedefleri ile uyum içerisindedir. Bölge Planı'nın mekânsal gelişim bölümünde, Bilecik ili Söğüt ilçesi, turizm gelişme odaklarından biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, tarihi ve kültürel değerlerin korunarak tanıtılması, Söğüt-Domaniç Göç Yolu üzerinde doğa yürüyüşü ve bisiklet parkurları, kamp ve dinlenme alanları gibi altyapıların oluşturulması, Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Yörük Etkinlikleri ile entegre kültür, doğa ve geleneksel spor etkinliklerinin düzenlenmesi planlanmıştır. Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesi projesi, bu hedefler doğrultusunda hem ilçenin kültürel mirasının tanıtılmasına hem de turizm altyapısının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Proje ayrıca, Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) tarafından hazırlanan "Söğüt'ün Tarihi Alanlarına Yönelik Eylem Planı" ile uyum içerisindedir. Bu eylem planında, Söğüt'ün sahip olduğu kültürel ve tarihi değerlerin modern yöntemlerle tanıtılması, tarihi dokunun korunması, dijital teknolojilerin etkin kullanımı ve turizm altyapısının iyileştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Proje, bu hedefler doğrultusunda Söğüt'ün turizm potansiyelini artırmayı ve kültürel mirasını koruyarak tanıtmayı amaçlamaktadır.

	Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yayımladığı 2023-2028 Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, Türkiye'nin kültürel mirasının korunmasını, tanıtılmasını ve turizmin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesini amaçlamaktadır. Strateji belgesinde, özellikle kültürel miras alanlarında yenilikçi müzecilik uygulamalarının teşvik edilmesi, turizmde dijitalleşmenin artırılması ve tematik turizm rotalarının oluşturulması hedefleri öne çıkmaktadır. Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesi projesi, bu strateji ve eylem planında belirtilen hedeflerle doğrudan ilişkilidir. Proje, Söğüt'ün tarihi kimliğini vurgulayan yenilikçi bir müzecilik anlayışı sunarak bölgenin turizm potansiyelini artırmayı ve sürdürülebilir turizm uygulamalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir.
Projenin Tamamlayıcılığı	Türkiye kültürel zenginliği ve tarihi derinliği sayesinde bölgesel ve küresel çapta etki ve çekim merkezi olma potansiyeline sahiptir. Ülkemizde örnekleri olan Panorama 1453 Müzesi, Osmangazi 1326 – Bursa Fethi, Panorama Konya Müzesi, Gaziantep Panorama 25 Aralık Müzeleri ülke genelinde bilinen, ziyaret edilen ve oldukça ilgi uyandıran yapılardır. Söz konusu proje ile örnekleri bulunan panorama müzelerine bir yenisini daha eklenerek aynı ilgi ve etkiyi göstermesi beklenmektedir. İlçe emniyet müdürlüğü verilerine göre şenliklerde ziyarette bulunan yaklaşık bir milyon kişinin yapılacak olan müzeyi ziyaret rotalarına katması, hem ilçeye ekonomik olarak katkı sağlayacak hem de günümüz tarih konulu dizi ve filmlerin bilgi verme ve tarihi yansıtırma noktasında ne kadar etkin olduğu göz önünde bulundurularak Osmanlı topraklarının nasıl doğduğu hakkında görsel hafıza öğrenme tekniği ile Söğüt sergilenmiş olacaktır. Beylikten İmparatorluğa yükselişi konu alan müze turistik gezilerde öğretici etkisi yanında üniversite ve okullarda öğretilen tarih bilgilerinin pekiştirilmesini sağlayacaktır. Geçmişini bilmeyenin ilerleyemeyeceği temeli ile Söğüt anlatılarak ülkemiz tarih ve kültürü sürdürülebilir bir şekilde gösterilmiş olacaktır. Söğüt'te her yıl kutlanan şenliklerde etkin kullanılması beklenen müze türbe ziyaretinde bulunan her bir kişinin uğrak noktası haline gelmesi beklenmektedir. Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesi, İlçede bulunan Ertuğrul Gazi Türbesi, Kuyulu Mescid, Çifte Minareli Hamidiye Cami, Hamidiye Saat Kulesi ve İdadisi vb. tarihi önemi bulunan yapıları ile aynı sonuca ulaşmak için ortaya çıkarılan uyumlu ve ortak güç olarak değerlendirilmektedir.

Alınan Diğer Destekler	- Söğüt Saat Kulesi ve Sosyal Tesis Projesi İller Bankası tarafından desteklenerek hayata geçirilmiştir. - Spor Toto Teşkilat Başkanlığı desteği ile ilçeye 2 (iki) adet 20x40cm sentetik futbol sahası, mevcut açık yüzme havuzu tadilatı işleri ve bir adet tip gençlik merkezi yapılmıştır. - İller Bankası desteği ile muhtelif cadde sokaklarda taş döşeme işleri, çevre düzenlemesi işleri, dekoratif aydınlatma direği ve işle ilgili yeraltı kablosu alımı gerçekleştirilmiştir.
Projenin Etkileri ve Kent Ekonomisine Katkısı	Proje olası etkilerine bakıldığında; - İlçenin sosyo-kültürel yapısına katkı sağlaması, - Âtıl durumda bulunan Halime Hatun Mescidi ilçe ve ülke ekonomisine kazandırılmış olması, - Dijital tarih müzesinin sosyal platformlar üzerinden tanıtılması sonucunda ziyaretçi sayısında artış beklenmektedir. Ziyaretçilerin İlçemizde geçirdikleri sürenin artması ekonomiyi dolaylı olarak etkileyecek ve ilçe ekonomisine katkı sağlanacağı beklenmektedir.
Projenin İşletme Modeli ve Sürdürülebilirliği	Projeye ilişkin aşağıdaki hususları açıklayınız: • Proje süresince yönetim modeli (proje yönetim ekibi, idari, mali ve teknik açılarından proje yönetimi yaklaşımı, proje uygulayıcıları ile yapılacak iş birlikleri vb.) Proje ekibi, Söğüt Belediyesi personelinden oluşacaktır. Projenin başlangıcından tamamlanmasına kadar geçen süreçte gerekli yazışmalar, izinler, istenen bilgi ve belgelerin yönetimi proje ekibi tarafından yürütülecektir. Proje yönetiminden sorumlu kurum Söğüt Belediyesi olarak belirlenmiştir. Mali ve teknik yönetim de belediye tarafından gerçekleştirilecek, ihtiyaç duyulması halinde dışarıdan teknik destek hizmeti alınabilecektir. Mali kontrol, ilgili kanun ve hükümler çerçevesinde Belediye Başkanlığı bünyesinde sağlanacaktır. Projenin özel bir konuya odaklanması nedeniyle, süreçlerin alanında uzman kişilerle yürütülmesine özen gösterilecektir. • Proje sonucunda ne tür ürün ve hizmetlerin üretileceği Proje sonucunda bir adet Dijital Tarih Müzesi hizmete sunulacaktır. • Bu ürün ve hizmetlerden kimlerin hangi koşullarda yararlanacağı

	Müze özel müze statüsünde olarak işletilecektir. Özel statüdeki müzenin standartları için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bilgi, deneyim, tecrübe ve yönlendirilmesi için başvuru yapılacaktır. İşletilmesi Söğüt Belediyesine ait olacaktır. Belediye için hem iş kapısı hem de gelir kaynağı olarak değerlendirilecektir. Beylikten İmparatorluğa Söğüt Dijital Tarih Müzesinden İl, İlçe halkı başta olmak üzere ülkemiz geneli yararlanacaktır. Kamu kurumları, üniversite, öğrenciler, ziyarette bulunan vatandaşlara sunulacak bir hizmet olacaktır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü görüşleri ile birlikte işletme şartları belirlenecektir. Proje sonrası yönetim modeli (personel ihtiyacı, girdi ve işletme maliyetleri, satış gelirleri vb. kurumsal ve mali unsurlar açısından projenin sürdürülebilirliğinin nasıl sağlanacağı) Projenin tamamlanması ile kurumumuza kazandırılacak olan Dijital Tarih Müzesi'ne ait kurumsal ve mali unsurların işletilmesi tarafımıza ait olacaktır. Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde personel görevlendirmesi yapılacaktır. Müze proje sahibi Belediye için gelir kapısı ve iş kapısı oluşturacaktır. Müze ücretli olup muadillerine göre giriş ücreti belirlenecektir. Günümüz şartlarına göre 150 TL giriş ücreti değerlendirilmekte olup müze açılışı itibari ile gün koşullarına göre değerlendirilecektir. Tarifelerin (%5 öğrenci indirimi, yabancı turistlere döviz üzerinden vb.) belirlenmesi de bu aşamada yapılacaktır.												
Proje Riskleri	<table> <tr> <th>#</th> <th>Risk Tanımı</th> <th>Dönem (Uygulama / İşletme)</th> <th>Olasılık (1-5 arası)</th> <th>Etki Düzeyi (1-5 arası)</th> <th>Tedbir</th> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Zamanda kayma yaşanması</td> <td>Uygulama</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>İş programına uyulmasına özen gösterilecektir.</td> </tr> </table>	#	Risk Tanımı	Dönem (Uygulama / İşletme)	Olasılık (1-5 arası)	Etki Düzeyi (1-5 arası)	Tedbir	1	Zamanda kayma yaşanması	Uygulama	1	2	İş programına uyulmasına özen gösterilecektir.
#	Risk Tanımı	Dönem (Uygulama / İşletme)	Olasılık (1-5 arası)	Etki Düzeyi (1-5 arası)	Tedbir								
1	Zamanda kayma yaşanması	Uygulama	1	2	İş programına uyulmasına özen gösterilecektir.								

	2	Ürün gereksinimine ulaşılamaması	Uygulama	1	3	İş programı kapsamında spesifik üretimler yapılacaktır. (Slide screen, hologram)
	3	Ürün performans düşüklüğü	İşletme	1	4	İmalat süreçleri kontrol edilerek gerekli görülen durumlarda müdahale edilecektir.
	4	Tedariklerde yaşanan sorunlar	Uygulama	2	1	İş programı göz önünde bulundurularak gerekli önlemler alınacaktır.
	5	Mali risk / Ekonomik dalgalanma	Uygulama	3	5	Projenin kabulü ile ilgili bütçe kapsamında işin en kısa sürede tamamlanması sağlanacaktır.

	6	Pandemi, doğal afet vb. sorunları	Uygulama	1	5	Sorun geçene kadar bekleme süresine girilecektir.
	7	Teknik beceri setine sahip uzmanların az oluşu	Uygulama	2	3	Konunun uzmanları ile çalışılacaktır.
	8	Projeden fayda sağlanamaması	İşletme	1	3	Projenin tamamlanması ile kamu kurumları, ziyaretçiler, üniversite, öğrenci etkileşimi artırılarak sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

EK-1/B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri

Yurtdışı Fuar / Çalışma Ziyareti	Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin ilişkili olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İş birlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/Kurum/ Kuruluş/Kişi Sayısı	Ajans Bütçesinden Katlanılacak Maliyet
Küresel Girişimcilik Fuarları (Consumer Electronics Show (CES), Web Summit Fuarları, Slush Girişimcilik Zirvesi)	ABD, Portekiz, Finlandiya, Katar	İSTKA, AnkaraKA, İZKA ve BAKA iş birliği ile yeni ürün ve teknolojilerini tüm dünyaya tanıtmayı ve global pazarlara açılmayı hedefleyen teknoloji girişimcilerini tespit edip fuara yönlendirmek, bölgemizden girişimcilere eşlik etmek, BEBKA Girişimcilik ekibinin konu ile ilgili bilgisini geliştirmesi ve yeni iş bağlantıları kurması,	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP	Bölgemizden başvuru kriterlerine uyan girişimlerin dünyanın en büyük teknoloji fuarlarında ürünlerini potansiyel müşterilere, yatırımcılara ve diğer şirketlere sergilemesi, müşteri ve yatırımcı görüşmeleri yapma imkânı elde etmesi, BEBKA Girişimcilik ekibinin iş bağlantıları ve bu alanda tecrübe elde etmesi	Kalkınma Ajansları, Bölgemizdeki teknoloji girişimcileri, ULUTEK, ATAP, BURSA TTO, ARINKOM TTO, ETTOM, BŞEÜ TTO, yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılar ve diğer ekosistem paydaşları	6	7 Girişimci Firma ²⁸	3.000.000 TL

²⁸ Değerlendirme süreçleri sonucunda net sayı belli olacaktır.

Yurtdışı Fuar / Çalışma Ziyareti	Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin ilişkili olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İş birlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/Kurum/ Kuruluş/Kişi Sayısı	Ajans Bütçesinden Katlanılacak Maliyet
Metaverse Academy Konsorsiyum Toplantısı	İspanya	4-5 Nisan 2025 tarihlerinde İspanya'da gerçekleştirilecek konsorsiyum toplantısı kapsamında ortak kurum ve kuruluşların proje kapsamında tamamlamaları gereken faaliyetlere ilişkin koordinasyon toplantısı yapılacaktır.	Yenilik ve Verimlilik SOP	Proje ile geleceğin teknolojileri konusunda gençlerimiz yetkinlik kazanacak, bu alanlarda nitelikli istihdam ile birlikte başarılı girişimcilik örnekleri sergileyebilecektir. Projenin tamamlanması ile birlikte BEBKA projenin faaliyet alanını Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü desteği ile Türkiye çapında yaygınlaştırabilir.	Konsorsiyuma Romanya, Bulgaristan, İspanya, İsveç, Almanya, Slovenya, Güney Afrika, Yunanistan, İsrail olmak üzere 9 farklı ülkeden 12 ortak dahil edilmiştir.	2	0	0

EK-1/C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programını (TechUP)	GEG	Yenilikçi ve teknolojik bir ürünü/hizmeti olan; fakat söz konusu atılımı gerçekleştiremeyen girişimci firmaların büyüme hedeflerinin yatay ve dikey mentorlar gözetiminde desteklenmesi ve girişimcilerin yatırım yapılabilir hale getirilmesi hedeflenmektedir.	Firmaların büyüme hedeflerini gerçekleştirerek girişim sermayesi fonları ve melek yatırım ağlarından yatırım alması	2.000.000 TL	Bursa, Eskişehir	TTO'lar, GSYF'ler, teknoparklar	PPKB, YDO'lar	2025 yılı boyunca
Karanlık Gökyüzü Gözlem Etkinliği	KK	Bilecik Yenipazar İlçesi Harmankaya Kanyonu Tabiat Parkı bölgesinde tespit edilen karanlık gökyüzü gözlem alanı ile kanyon ve tabiat parkı alanının	Harmankaya Kanyonu Tabiat Parkı alanının Karanlık Gökyüzü Parkı haline gelmesi, bölgeye uygun yatırım çekilmesi ve ziyaretçi sayısı ile bilinirlik artışı amaçlanmaktadır.	1.500.000 TL	Bilecik	-Bilecik Valiliği -Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü -Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü -İl Milli Eğitim Müdürlüğü -İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü -Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Bilecik YDO	Nisan-Eylül 2025

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		bilinirliğinin artırılması, bölgeye uygun ihtiyaç duyulan yatırımların çekilmesi, bölgenin ulusal ve uluslararası gökyüzü gözlem noktaları arasına girerek ziyaretçilerin rotasına dahil olması amaçlanmaktadır. Etkinliğin 2025 yılında yürütülmesi planlanmakta olup, yerel paydaşlardan daha fazla destek sağlanarak sürdürülebilir hale getirilmesi hedeflenmektedir.				-Yenipazar Kaymakamlığı -Yenipazar Belediyesi		
Kadın Girişimciliği Programı	GEG	2024-2025 yılı teması olan “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” kapsamında; Onikinci Kalkınma Planı (2024-	Kadın girişimcilere sağlanacak eğitimler, mentorlükler, danışmanlıklar yanında rol model kadın girişimci ve liderler ile biraya getirilecektir. Bu	500.000	Bursa, Eskişehir, Bilecik	KOSGEB, BURSA TTO, ARINKOM TTO, ETTOM, BŞEÜ TTO	PPKB ve YDO'lar	2025 yılı boyunca

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		2028)'nda belirtilen "kadınların işgücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal ve dijital okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlardaki programların kapsamı genişletilerek yaygınlaştırılması" hedefi doğrultusunda bölgemizde kendi işinin sahibi olarak istihdama katılacak kadın girişimci sayısının artırılması amacıyla kadın girişimciliği programının tasarlanması ve işbirliği ortakları ile yürütülmesi planlanmaktadır.	program ile bölgemizde kadınların liderliğinde faaliyet gösteren girişimlerin kurulup güçlenmesi ve başarılı girişimlere dönüşmesine katkı sağlanacaktır. Programı sonunda ayrıca kadın girişimciler BEBKA'nın Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına Yönelik Mali Destek Programı ağındaki fonlar ve diğer yatırımcıların karşısına çıkılarak yatırım almaları desteklenecektir.					

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Bölgesel Kalkınma Fonu Çalışmaları	GEG	Bölgesel Kalkınma Fonu çalışmalarına uygun olabilecek bölgemizdeki hedef kitle firmaların belirlenme çalışmaları yürütülecektir.	Bölgemizdeki büyüme potansiyeli olan firmaların finansman ihtiyacının karşılanması	-	Bursa, Eskişehir, Bilecik	KOSGEB, Teknoloji Transfer Ofisleri, Teknoparklar	PPKB	2025 yılı boyunca
Çocuk/Genç Girişimciliğinin Geliştirilmesi	GEG	Girişimcilik kültürünün erken aşamada yaygınlaştırılması sağlayarak bölgenin girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi için ilköğretim, ortaokul ve lise dönemindeki gençlere yönelik girişimcilik etkinliklerinin yürütülmesi amaçlanmaktadır.	Çocuk ve gençlerde girişimcilik bilinci oluşturulması	400.000 TL	Bursa, Eskişehir, Bilecik	İl Millî Eğitim Müdürlükleri	PPKB	2025 yılı boyunca

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
TechINBursa Girişimcilik Merkezi Faaliyetleri	GEG	Girişimcilik Merkezindeki fiziki alanların kullanımına yönelik tesis hizmetleri sunulması, proje başvuru, değerlendirme, izleme ve denetim hizmetleri sonucu uygun bulunan girişimcilere ilgili kanunlar kapsamında sunulan teşvik, destek ve muafiyetlerden yararlanma hakkı sağlanması, DIGIAGE iş birliği ile “Oyun ve Animasyon Geliştirme Kampı” düzenlenmesi, ayrıca kurumlarla iş birliği içerisinde çeşitli girişimcilik programlarının yürütülmesi ve girişimcilik	Bölgemizdeki girişimlere ofis imkanları sağlanacak, girişimcilik programları ve etkinliklerine katılma olanakları verilecek, ayrıca girişimcilere ilgili teşvik ve muafiyetlerden yararlanma ve OSB içinde yer alacak merkez sayesinde networking imkanları sunulacaktır	1.000.000 0 TL	Bursa	Bilişim Vadisi, Bölgedeki üniversiteler ve Teknoloji Geliştirme Ofisleri, Girişim Sermayesi Fonları, Melek Yatırımcılar ve diğer girişim yatırımcıları	PPKB	2025 yılı boyunca

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		etkinliklerinin düzenlenmesi planlanmaktadır.						
Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Arttırıcı Faaliyetler Kapsamında Yapılan Etkinlik/Toplantılar	KG	Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5. maddesinin (ç) bendi gereğince, Ajans personelinin kuruma aidiyet bağının, çalışma motivasyonunun ve çalışan memnuniyetinin artırılması amaçlanmaktadır.	İş ve çalışma ortamının stresini azaltıcı tedbirler alınacak, personelin değişik sosyal aktivitelere katılması sağlanacaktır.	-	Bursa		MİB	2025 yılı boyunca
Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları	KG	Sonuç Odaklı Programlarda belirlenen amaçlar çerçevesinde destek programları oluşturulabilmesi için ilgili paydaşlarla toplantılar düzenlenecektir.	Mali destek programlarının önceliklerinin belirlenmesi	50.000	Bölge illeri		PYB	2025 yılı boyunca

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Toplantıları	KG	Mali destek programlarının bölgede etkin tanıtımı ve olası soruların yanıtlanması amacıyla.	Bu toplantılar her kesimin ve kurumun bilgilendirilmesine ve katılımına imkân verecek şekilde düzenlenecektir. Planlanan bu toplantıların yanında programın hedef yararlanıcısı olan gruplara yönelik ilave bilgilendirme toplantıları da organize edilebilecektir.	100.000	Bölge illeri		PYB	2025 yılı proje teklif çağrısı kapsamında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri	YKF	Başta yatırım destek ofisleri olmak üzere ajansın ilgili birimlerinin, bölgenin hedef, ihtiyaç ve sorunlarına yönelik olarak yurtdışında yeni iş birliklerinin tesis edilmesi ve mevcut iş birliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.	Güney Kore ile karşılıklı turist sayılarının artırılması	200.000	Bölge illeri	Bursa Valiliği, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, Bursa Kültür ve Turizm Tanıtma Birliği, Anadolu Üniversitesi, ATAP A.Ş.	YDO'lar	2025 yılı boyunca

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	YKF	Bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik eğitimler verilecektir. Bu kapsamda; bölgedeki ilgili kurum/kuruluşlarla yapılacak görüşmeler ve iş birlikleri doğrultusunda piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikler belirlenecektir.	Temininde güçlük çekilen meslek dallarında sektörlerin ihtiyaçlarına göre istihdam garantili meslek eğitim kursları düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda kurslar bölgedeki mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, imalat sanayi firmaları, organize sanayi bölgeleri, ticaret ve sanayi odaları, iş insanları dernekleri ile iş birliği çerçevesinde düzenlenecektir.	4.500.000 TL	Bölge İlleri	Bölgedeki mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, imalat sanayi firmaları, organize sanayi bölgeleri, ticaret ve sanayi odaları, iş insanları dernekleri	PPKB Bursa, Eskişehir, Bilecik YDO	2025 yılı boyunca
Çocuk ve Genç Teknoloji Programları	YKF	81 ilde kurulan Deneyap atölyelerinin temel amacı, ülkemizin kalkınması için olmazsa olmaz görülen Milli Teknoloji Hamlesinin itici gücünü oluşturmak ve teknoloji üretme	Ortaokul ve Lise öğrencilerinin tasarım ve Üretim, Robotik ve Kodlama, Elektronik Programlama ve Nesnelerin İnterneti, Nanoteknoloji ve Malzeme Bilimi, Havacılık ve Uzay Teknolojileri gibi toplam 11 başlıkta	1.000.000 TL	Bursa	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde Gençlik ve Spor Bakanlığı, TÜBİTAK, Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı	MİB	2025 yılı boyunca

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		yetkinliği yüksek genç bireyler yetiştirmektir. DENEYAP Atölyelerine katılım sağlayan gençlerin ürettikleri projelerini sergileyebilmeleri için proje şenlikleri düzenlenmesi planlanmaktadır. DENEYAP atölyesi çalışmalarına katılım sağlanacak, açılış ve kapanış etkinlikleri, proje geliştirme, proje yarışmaları düzenleme, TEKNOFEST takımlarının kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik iş birlikleri geliştirilecek ve faaliyetler	DENEYAP atölyelerinden ücretsiz eğitim almaktadırlar. Toplam 160 öğrenci eğitim almaktadır. Eğitimcilerin giderleri ve sarf malzemeleri TÜBİTAK tarafından karşılanmakta Ajansımız tarafından da kolaylaştırıcı rol üstlenilmekte, organizasyonlarda destek verilmektedir.					

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		düzenlenecektir.						

EK-1/D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Bölge Planı Çalışmaları	2023 yılının üçüncü çeyreğinde tamamlanarak Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne sunulan 2024-2028 Bölge Planının onay süreci ve gerekli revizyonları takip edilecektir. Planın onaylanmasının ardından tedbir, program ve proje önerilerinden sorumlu kurum ve kuruluşlarla görüşme ve toplantılar düzenlenerek, önerilerin izleme ve değerlendirmeleri yapılacaktır. Ayrıca ihtiyaç duyulması halinde program ve proje önerilerinden bir kısmının veya tamamının ön fizibilite raporları hazırlanacaktır.	Ajans eliyle/ Parçacıl hizmet alımı	Bakanlık koordinasyonunda Ajans tarafından faaliyetler yürütülecek olup, ihtiyaç duyulabilecek analiz, araştırma vb. hususlarda hizmet alımı yapılarak uzman desteği alınabilecektir.
Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi Raporu	Makro ve mikro ölçekte ekonominin yapısal analizi ve planlaması, üretim ve talep yapısının analizi, fiyat ve maliyet analizi, ithalat ve ihracatın analizi, sektörel yoğunlaşma ile yatırım ve verimlilik analizi ve etki değerlendirme analizi gibi çok çeşitli analitik çalışmalarda kullanmak; bölge planları başta olmak üzere mekânsal politika geliştirme süreçlerine katkı vermek üzere Kalkınma Ajansları İzleme, Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda tamamlanan bölgesel girdi-çıktı tabloları ışığında analiz raporu hazırlanacaktır.	Ajans eliyle, kısmi hizmet alımı	Tabloların yorumlanması ve danışmanlık hizmeti
Yeşil Fırsatlar Analizi	Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasından Hazine ve Maliye Bakanlığının borçlanıcı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün ise yararlanıcı olacağı "Socially Inclusive Green Transition" (SoGreen) Projesi	Ajans eliyle, kısmi hizmet alımı	25 kalkınma ajansının ortaklığında belli bir araştırma yöntemi ve rapor formatı oluşturulacak, danışmanlık hizmeti alınacak, ihtiyaç durumunda saha ziyaretleri, anketler, toplantı ve çalıştay

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
	başlığıyla temin edilecek 400 milyon ABD Doları tutarındaki finansman, bölgemizde Ajans aracılığıyla ve mevcut destek mekanizmaları yoluyla yürütülecektir. Söz konusu desteklerin bölgedeki öncelik ve fırsat alanlarını belirlemek amacıyla, “Yeşil Dönüşüm Perspektifi” raporu hazırlanacaktır. İmalat sanayi ve tarım başta olmak üzere bölge ekonomisinin yeşil dönüşüm sürecinde karşı karşıya olduğu riskler ve fırsatlar doğrultusunda atık, su ve enerji alanlarında mevcut durum analizleri ve sektörel gelişme senaryoları hazırlanacaktır. İstihdamın yeşil dönüşüm sürecinde adil geçiş politikalarıyla desteklenmesi amacıyla SoGreen Projesi kapsamında yürütülecek faaliyet ve programları, Bursa ve Bilecik illerinde uygulanacak endüstriyel simbiyoz projelerini, SOP bazında geliştirilen yönetim danışmanlığı programlarını ve faizsiz kredi/finansman desteklerini yönlendiren bir belge olması hedeflenmektedir.		organizasyonu gibi hizmet alımları yapılabilecektir.
Orta Yüksek ve Yüksek Teknolojili Sektör Raporları	Havacılık ve raylı sistemler sektörleri için 2016’da hazırlanarak yayımlanan raporlar ve 2021’de hizmete özel olarak hazırlanan otomotiv ve raylı sistemler sektörel uzmanlık raporları, tedarik zincirinde yerli tedarikçilerin ana sanayi firmalarıyla eşleştirilerek kapasite geliştirme programlarının düzenlenmesi ve diğer ihtiyaçların belirlenmesi amacıyla güncellenecektir. Araştırma ve analiz çalışmalarının ardından ziyaretler ve gerekli durumlarda toplantılar	Ajans eliyle	Çalışma Ajans tarafından yürütülecektir.

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
	düzenlenmesi ve Ajans eliyle yürütülmesi öngörülmektedir.		
İşgücü Planlaması ve İş Yüğü Analizi	Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında Ajansın ihtiyaç duyduğu personelin tespiti için birim bazında iş yükü analizi yapılacaktır.	Ajans eliyle	Çalışma Ajans tarafından yürütülecektir.
Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Analizi	Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında mevcut ve yeni istihdam edilecek ajans personelinin eğitim ihtiyaçları tespit edilecektir.	Ajans eliyle	Çalışma Ajans tarafından yürütülecektir.
Karanlık Gökyüzü Parkı Çalışmaları Kapsamında Hazırlanacak Işık Kirliliği Analiz Raporu	Bilecik Yenipazar İlçesi Harmankaya Kanyonu Tabiat Parkı bölgesinde tespit edilen karanlık gökyüzü gözlem alanının ışık kirliliği ölçümleri yapılarak bilimsel bir rapor haline getirilecek; bu rapor ile alanın uluslararası karanlık gökyüzü parkı olarak haritaya eklenmesi için International Dark Sky Association (IDA)'a yapılan başvuru süreci takip edilerek bölgenin hem ulusal hem de uluslararası anlamda karanlık gökyüzü parkı niteliği kazanması sağlanacaktır. Bu sayede kanyon ve tabiat parkı alanının bilinirliğinin artırılması, bölgeye uygun ihtiyaç duyulan yatırımların çekilmesi, bölgenin ulusal ve uluslararası gökyüzü gözlem noktaları arasına girerek ziyaretçilerin rotasına dahil olması amaçlanmaktadır.	Hizmet Alımı	Ölçümler teknik ekipler ve cihazlar vasıtasıyla alanda gerçekleştirilecek, uzmanlar tarafından analiz edilerek raporlaştırılacaktır.

EK-1/E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu

Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları	Programın Yılı	Programın Kapanış Tarihi	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
2018 Yılı Mali Destek Programlarının Etki Değerlendirme Çalışmaları	2018	Endüstriyel Simbiyoz MDP Program Kapanış Tarihi 26.03.2021 Sektörel Rekabetçiliğin Artırılması MDP Program Kapanış Tarihi 14.02.2020 Kırsalda Ekonomik Kalkınma MDP Program Kapanış Tarihi 26.07.2022	Ajans eliyle	Mali destek programlarının etki değerlendirmelerinin yapılması için faydalanıcılarla tarafsız bir bakış açısıyla anket ve derinlemesine mülakat çalışmalarının yürütülmesi ve programların etki değerlendirmesi ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

EK-1/F 2025 Yılı Bütçe Tablosu

SOP	Faaliyet	Bütçe
Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı		43.600.000,00
YVSOP	Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	300.000,00
YVSOP	İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	2.300.000,00
YVSOP	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	2.000.000,00
YVSOP	Ajans Destekleri	14.500.000,00
YVSOP	AB ve Dış Kaynaklı Projeler	24.500.000,00
Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı		21.100.000,00
GEKSOP	Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	200.000,00
GEKSOP	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	4.900.000,00
GEKSOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	3.000.000,00
GEKSOP	Ajans Destekleri	13.000.000,00
Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı		81.850.000,00
KKTSOP	İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	750.000,00
KKTSOP	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	1.500.000,00
KKTSOP	Tanıtım ve Yatırım Destek	5.750.000,00
KKTSOP	Ajans Destekleri	73.850.000,00
Kurumsal Gelişim		145.500.000,00
KG	İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	1.000.000,00
KD	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	550.000,00
KD	Tanıtım ve Yatırım Destek	2.650.000,00
KD	Ajans Destekleri	500.000,00
KD	AB ve Dış Kaynaklı Projeler	250.000,00
KD	Diğer Proje ve Faaliyetler	140.550.000,00
Yerel Kalkınma Fırsatları		23.950.000,00
YKF	Araştırma, Analiz ve Programlama	1.000.000,00
YKF	İş Birliği ve Koordinasyon	5.700.000,00
YKF	Tanıtım ve Yatırım Destek	1.750.000,00
YKF	Ajans Destekleri	15.500.000,00
Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)		35.500.000
Üreten Şehirler Programı		11.300.000
Yedek Ödenekler		5.374.343,14
TOPLAM		368.174.343,14

EK-G Kadın ve Genç İstihdamı Faaliyetleri Tablosu

Faaliyetin Adı	Faaliyet Açıklaması	Tahmini Bütçe	Faaliyet Takvimi
Eskişehir’de Kırsal Örgütlere (birlik, kooperatif) Yönelik Yönetim Danışmanlığı Programı	Kırsal alanda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması amacıyla Eskişehir ilinde merkezde ve özellikle de kırsal alanda ekonomik faaliyet gösteren birlik, kooperatif gibi tarımsal örgütlenmelerin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik yönetim danışmanlığı faaliyetleri planlanmaktadır. Eskişehir’de kırsal alanda faaliyet gösteren birlik, kooperatif ve özellikle de kadın kooperatiflerinde üretim ve satış sürdürülebilirliğinin sağlanması için somut şekilde ortaya koyulan sorun ve ihtiyaçlara çözüm olabilecek, aynı zamanda kurumsal kapasitenin de geliştirilmesini sağlayacak yönetim danışmanlıklarının verilmesi planlanmıştır.	1.000.000 TL	01.10.2025 31.12.2025
Küresel Ticarete Yeni Ufuklar Projesi	İhracat potansiyeli olan kadın girişimcilerin belirlenmesi, ihracat düzeylerinin ölçülmesine yönelik ihtiyaçların analiz edilmesi 2024 yılında gerçekleşmiş olup, projenin devamında 2025 yılında ihtiyaç analizi doğrultusunda eğitim ve mentorlukların verilmesi planlanmıştır.	300.000 TL	01.09.2024 31.12.2025
Siber Vatan Eğitimleri	Program ile ülkemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacının karşılanması amacıyla üniversitede öğrenim gören öğrencilerin farkındalıklarını artırmak ve potansiyel yetenekleri tespit ederek eğitim ve yetenek geliştirme faaliyetleri uygulanarak dijital ve siber güvenlik teknolojileri alanında kariyer planlamalarını teşvik etmek ve desteklemek hedeflenmektedir. Bu doğrultuda Bursa ilindeki üç üniversite ile protokol imzalanmıştır. Öğrencilerden eğitimler için başvurular alınmaya devam etmektedir. Başvuru yapan öğrenciler arasında yapılacak değerlendirme testi sonrasında 40 öğrenciye yüz yüze 3 farklı eğitim verilecektir. Eğitimlerin 2025 yılı itibarıyla başlaması hedeflenmektedir.	600.000 TL	10.10.2024 31.12.2025

Bursa Merkez Ofis
Işıktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No: 12/1
16215 Nilüfer/Bursa TÜRKİYE

Tel: 0 224 211 13 27 Faks: 0 224 211 13 29
E-Posta: bebka@bebka.org.tr

@tcbebka

/bebka

/bebka

/tcbebka

